

MANRESA CIUTAT AMIGA de la GENT GRAN

PLA D'ACCIÓ

2n. Cicle 2019-21

desembre de 2018

Fitxa tècnica

Enric Roca, director del projecte
Regidoria de Gent gran de l'Ajuntament de Manresa
Àrea de Drets i Serveis a les persones
Treball realitzat amb el suport de la Diputació de Barcelona
Manresa, 2018

INDEX

ANTECEDENTS.....	4
1.1 ADHESIÓ	4
1.2 FASES	4
1.3 PARTICIPACIÓ.....	5
PRIMER CICLE.....	6
2.1 DIAGNÒSTIC.....	6
2.1 ACCIONS EXECUTADES.....	7
2.3 RESULTATS OBTINGUTS	9
2.4 PROJECCIÓ EXTERNA	11
2.5 IMPACTE DEL PROJECTE	11
2.6 AVALUACIÓ.....	12
2.6.1 Metodologia.....	12
2.6.2 Valoració ciutadana	13
2.6.3 Percepcions de millora	15
2.6.4 Recomanacions	16
SEGON CICLE.....	18
3.1 CIUTAT MÉS ENVELLIDA	18
3.2 CIUTAT AMB NOUS REPTES.....	19
3.3 CIUTAT AMB NOUS COMPROMISOS.....	20
3.4 PLA D'ACCIÓ 2019-21.....	24
3.4.1 Espais a l'aire lliure i edificis.....	24
3.4.2 Transport.....	26
3.4.3 Habitatge	27
3.4.4 Respecte i inclusió social	29
3.4.5 Participació social	31
3.4.6 Treball i participació cívica.....	32
3.4.7 Comunicació i informació.....	33
3.4.8 Serveis comunitaris i salut.....	34
3.5 CALENDARI D'EXECUCIÓ	38
ANNEX 1. INFORME DE PROGRÈS 2014-16.....	39
ANNEX 2. TRADUCCIÓ CASTELLANA	66

Antecedents

1.1 Adhesió

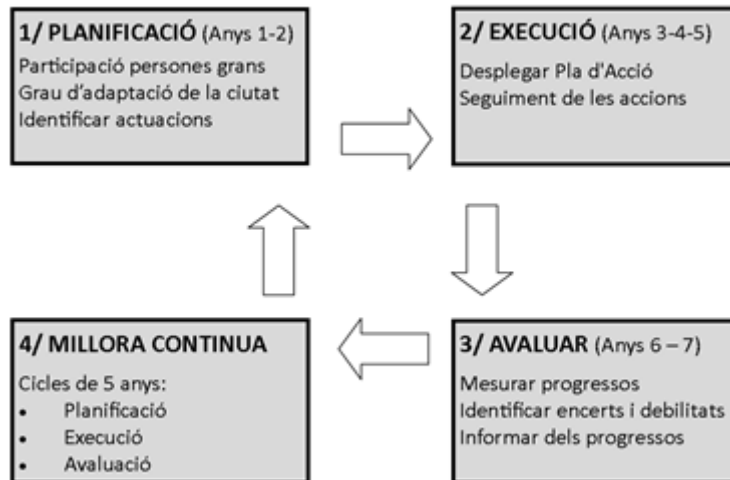
La Xarxa de Ciutats Amigables amb la gent gran és una idea de l'Organització Mundial de la Salut dirigida als ajuntaments i destinada a crear entorns i serveis que promoguin i facilitin un envelliment actiu i saludable. El projecte aborda des d'una perspectiva transversal diferents aspectes de la vida diària i ho fa posant al centre la participació de les persones grans, tenint en compte les seves necessitats, percepcions i opinions al llarg de tot el procés d'anàlisi i millora de la ciutat. El projecte va ser exposat per primera vegada el 2005 i compta amb la participació de ciutats de tot el món.

Les ciutats que volen ingressar a la Xarxa, han de complir uns requisits establerts prèviament que es basen en la realització d'una diagnosi de la ciutat, el disseny d'un pla d'acció i en establir mecanismes d'avaluació, amb la finalitat d'iniciar un procés de millora contínua. En el cas de l'Estat espanyol, l'OMS ha delegat la supervisió de les ciutats de la Xarxa a l'IMSERSO, que es cuida de difondre i fer el seguiment del projecte.

L'Ajuntament de Manresa va sol·licitar l'adhesió a la Xarxa de Ciutats amigables amb la gent gran, mitjançant un acord del Ple de la Corporació celebrat al Saló de Plens el dia 18 d'abril de 2011. El dia 29 de setembre de 2012, l'Organització Mundial de la Salut va confirmar l'adhesió, mitjançant una carta que comunicava a l'Ajuntament de Manresa l'acceptació de la seva petició, i convertint Manresa en la 37 ena. ciutat del món en formar part de la Xarxa de Ciutats amigables amb la gent gran. Actualment, la Xarxa de Ciutats i Comunitat Amigables, compta amb l'adhesió de 162 ciutats de l'Estat Espanyol, que es troben en diferents fases de desenvolupament del projecte.

1.2 Fases

Una de les característiques del projecte és que es tracta d'un procés de millora contínua, mitjançant quatre fases de treball. Primer, diagnosticar i planificar, després executar i avaluar. Manresa es troba actualment en la tercera fase i, per aquest motiu, correspon avaluar els resultats i identificar noves actuacions a realitzar.

D'acord amb les fases de treball descrites anteriorment, el calendari següent a Manresa ha estat el següent:

- **2011** Ingress a la xarxa
- **2012-13** Planificació: diagnosi i disseny del pla de treball
- **2014-16** Execució: desplegament del pla d'acció
- **2017-18** Avaluació: mesurar resultats i dissenyar noves accions

1.3 Participació

El projecte de Ciutats amigables amb l'edat és fonamentalment participatiu. Té la finalitat de recollir el punt de vista de les persones grans, per incorporar-lo al disseny de la ciutat. Entre l'octubre de 2011 i el setembre de 2013, es van efectuar diferents processos participatius per concretar la diagnosi i les actuacions a realitzar:

- Celebració de grups focals, amb 108 participants distribuïts en 8 grups de persones grans; 1 de proveïdors i 1 de cuidadors informals
- Valoració de les conclusions amb els responsables dels grups focals
- Presentació ciutadana del document de Diagnosi
- Procés de participació ciutadana per recollir aportacions al Pla d'acció
- Sessió ciutadana de debat

Finalment, el Pla d'Acció 2014-2016 es va acabar aprovant el dia 8 d'octubre per l'equip de govern de la ciutat i que es va enviar a l'OMS el dia 5 de novembre de 2013.

Primer cicle

2.1 Diagnòstic

Inicialment, es van celebrar uns grups focals per recollir l'opinió del grup d'edat sobre la ciutat. Concretament, es van convocar vuit grups de persones grans; un grup de proveïdors i un grup de cuidadors informals. Les seves propostes van servir per elaborar un diagnòstic inicial, que es manifestava amb els continguts següents:

Fortaleses:

- Les dimensions i el volum de població de Manresa proporcionen una bona qualitat de vida per a les persones grans de la ciutat.
- La ciutat té una bona dotació de serveis (assistencials, culturals,...) que generen un ampli ventall de productes i activitats que s'ofereixen des de les institucions o des de les mateixes entitats de gent gran existents.
- La ciutat té un bon bagatge en l'atenció a la gent gran, atès que des de fa anys es venen desenvolupant polítiques gerontològiques adreçades a l'envelliment actiu i a millorar l'atenció a la dependència.
- L'existència d'un programa de civisme pot ajudar a millorar el diàleg i la resolució pacífica dels conflictes.
- La prioritat per les polítiques adreçades al col·lectiu de les persones grans.

Debilitats:

- L'existència d'edificis antics que no tenen ascensor, ni tampoc possibilitats de tenir-lo, fa que molts habitatges necessitin fer adaptacions, sense disposar del suport tècnic i econòmic necessari.
- Context econòmic que contribueix a incrementar les demandes de serveis socials fins a dificultar la seva capacitat de resposta a les necessitats del col·lectiu.
- Dins de l'urbanisme, es troben a faltar espais tranquils i mobiliari urbà suficient. Existeixen alguns elements que dificulten la vida quotidiana de la gent gran (temps de pas dels semàfors, accessibilitat dels contenidors, il·luminació d'alguns punts, bancs per descansar, millorar la mobilitat,...).
- En algunes zones de la ciutat la percepció de seguretat ciutadana és deficient. També, molesta el soroll de nit, especialment en zones de bars i discoteques.

Oportunitats:

- L'experiència i la participació de les persones grans és un potencial per donar valor, tot i promovent la idea que la jubilació és una nova oportunitat per fer coses.
- L'ús de les noves tecnologies fomenta l'accés de nous usuaris als Casals i a d'altres serveis gerontològics, tot i transmetent una imatge que afavoreix les potencialitats de la gent gran i potencia les relacions intergeneracionals.

- L'aposta pels recursos que faciliten que les persones grans puguin romandre en el seu propi domicili són una bona forma de millorar la seva qualitat de vida.
- Les característiques de la ciutat i el seu teixit associatiu permet potenciar la xarxa veïnal i el voluntariat entre les persones del mateix col·lectiu i d'altres franges d'edat.
- L'existència de diferents serveis que ofereixen serveis a domicili i de suport facilita que es pugui comptar amb la seva col·laboració per detectar determinats casos.

Debilitats:

- Les característiques orogràfiques fan que Manresa sigui una ciutat en la que costa moure's des de la perspectiva d'edat.
- La climatologia de la ciutat no és gaire bona.
- Existeix una creixent pèrdua de valors de convivència. No hi ha reconeixement suficient cap a la gent gran, se'ls perd el respecte, falta comunicació i intercanvi entre les generacions, ... Es tendeix a incrementar les actituds incíviques.
- L'aplicació de la Llei d'atenció a la dependència es produeix amb retards importants en el cobrament.

Aquesta diagnosi va servir per elaborar el Pla d'Acció 2014-16, amb un total de 28 accions.

2.1 Accions executades

El Pla d'Acció 2014-16 es va desenvolupar dins del període d'execució previst (consultar l'informe de progés per conèixer el desenvolupament més detallat de cada una de les accions: Annex 1).

1. **Campanya lectura fàcil.** L'acció va consistir en promoure una campanya per aconseguir que la correspondència adreçada a les persones grans es fes complint criteris de lectura fàcil.
2. **Presència als mitjans de comunicació** L'acció va promoure que els mitjans de comunicació locals es fessin ressò de les activitats fetes o adreçades a la gent gran, com també que facilitessin el debat i l'opinió del col·lectiu sobre la realitat del moment.
3. **Formació en noves tecnologies** L'acció va divulgar l'ús de les noves tecnologies mitjançant un programa formatiu específic adreçat a la gent gran.
4. **Gent gran i civisme** L'acció va aprofitar l'existència d'un Pla de Civisme per fomentar un tracte respectuós cap a la gent gran.
5. **Voluntariat sènior** L'acció va consistir en confeccionar un catàleg que permetés identificar les accions que s'estaven desenvolupant amb la participació de persones voluntàries i fer-ne difusió posterior.
6. **Pla d'accessibilitat** Tot i que no va ser possible realitzar l'acció com estava previst, es van realitzar Plans d'adequació de l'espai públic als barris de la Font dels Capellans, la Balconada i Pare Ignasi Puig.

7. **Adequació del mobiliari urbà** L'acció va consistir en aplicar un Pla de renovació del mobiliari urbà que tingui en compte criteris d'edat, a mida que les necessitats de manteniment ho requereixin.
8. **Un entorn agradable** L'acció va consistir en aprofitar les potencialitats de l'entorn urbà per afavorir complicitats amb els ciutadans.
9. **Mapa d'espais lúdics** L'acció va consistir en dibuixar un mapa que servís per preveure instal·lacions futures d'espais lúdics per a la gent gran a la ciutat, distribuïts per diferents punts estratègics a mida que fos possible.
10. **Ciutat més segura** L'acció va agrupar els projectes orientats a millorar la seguretat de les persones i a fer que la ciutat sigui més agradable pels seus ciutadans.
11. **Programa d'arranjaments de l'habitatge** L'acció va consistir en oferir petites reformes imprescindibles perquè el beneficiari gaudís d'autonomia i qualitat de vida en el seu domicili.
12. **Millora de la mobilitat urbana** L'acció va agrupar diferents millores per facilitar la mobilitat i el transport a la ciutat des de la perspectiva d'edat.
13. **Promoció de l'ús del transport públic** L'acció pretén fomentar l'ús del transport públic entre les persones de més de 65 anys, oferint coneixements i eines que proporcionin autonomia i seguretat als viatgers per tal de millorar en confort i seguretat.
14. **Sensibilització i educació viària** L'acció va consistir en oferir una activitat formativa impartida per tècnics municipals a diferents centres de la ciutat en la què es parlarà bàsicament de compartir el carrer, experiències, vivències i accidents.
15. **Els meus records** L'acció consistia en una convocatòria bianual d'un concurs de fotografies antigues, amb el nom Els meus records que buscava proporcionar protagonisme a les vivències i records de la gent gran. Fer-ne difusió amb l'objectiu de destacar el paper que té la gent gran en la recuperació de la història del municipi.
16. **Art k'suma** L'acció fomentava l'intercanvi creatiu entre generacions des de qualsevol de les disciplines artístiques.
17. **Petits i grans** L'acció preparava activitats conjuntes entre gent gran i nens i nenes de les llars d'infants municipals.
18. **Records de persones grans amb demència** L'acció buscava realitzar un intercanvi de persones grans amb demència i nens per poder reviuir i recordar la infantesa d'aquestes persones explicant-la als nens.
19. **Serveis socials propers** L'acció s'orientava a fer més visible els recursos socials que es destinen a la gent gran, mitjançant una ampliació de la informació i d'establir una relació de confiança.

20. **Prevenir situacions de maltractament** L'acció agrupava les actuacions que busquen prevenir els maltractaments.
21. **Informació i prevenció de la salut** L'acció volia proporcionar una adequada informació als ciutadans amb la finalitat de que poguessin utilitzar els serveis sanitaris de la forma més eficient, tot i promovent un model de salut de tipus preventiu.
22. **Esport i salut** L'acció consistia en oferir un programa d'activitats físicoesportives per ajudar a mantenir el grau d'autonomia física i a millorar l'equilibri psíquic i emocional.
23. **Pla de formació per als professionals de proximitat** L'acció preveia divulgar la formació existent al Bages tant de formació ocupacional contínua com de formació professional reglada (cicles formatius) relacionada amb l'atenció sanitària i sociosanitària.
24. **Detecció persones amb demència per part del comerç** L'acció volia conscienciar al comerç de la detecció de les persones amb demència i comunicació a l'Associació de Familiars de Malalts d'Alzheimer del Bages, Berguedà i Solsonès.
25. **Catàleg d'activitats** L'acció consistia en confeccionar un catàleg d'activitats anual per agrupar tota l'oferta de formació i animació adreçada als Casals de gent gran i entitats de la ciutat amb interès per disposar d'una programació estable d'activitats pels seus usuaris, mitjançant un tipus de gestió compartida.
26. **Cultura + 65** L'acció significava incorporar polítiques de difusió i de preus adaptats a les necessitats de la gent gran.
27. **Accés preferent als actes programats a la via pública** L'acció dissenyava un Pla d'accés preferent per facilitar l'accés a les persones grans als actes culturals i/o festius programats a la via pública.
28. **Apadrinament de projectes emprenedors** L'acció s'orientava a donar recolzament i assessorament a través de reunions i sessions de treball individualitzades amb emprenedors/es.

2.3 Resultats obtinguts

Al llarg del trienni 2014-16 s'ha desenvolupat el Pla d'Acció tal i com estava previst. La majoria de projectes s'han desenvolupat seguint el calendari establert, a excepció d'alguns casos particulars que s'han desplaçat del cronograma per avançament, per retard o perquè no s'han pogut realitzar completament.

EXECUCIÓ	2014	2015	2016
Nombre d'accions previstes	23	20	22
Nombre d'accions realitzades	21	21	21
Nombre d'accions finalitzades	3	0	25
Nombre d'accions liderades per la Regidoria de Gent gran	8	8	8
GESTIÓ			
Comissió de treball			
Nombre de reunions celebrades	1	1	1
Nombre de tècnics assistents	14	13	10
Nombre de tècnics implicats	17	17	17
Ciutadania			
Nombre de reunions celebrades amb agents ciutadans	1	0	0
Nombre de convocatòries del CMGG	4	2	6
Nombre d'entitats participants al CMGG	38	38	38
Destinatari			
Nombre de persones grans beneficiades	14748	14748	14748
Nombre de suggeriments rebuts	0	0	0
Nombre de queixes formals rebudes a la Regidoria	3	0	0
Pressupost			
Despeses assumides per la Regidoria de GG	3585	3250	2793
Pressupost Regidoria / Pressupost Ajuntament	0,02	0,03	0,02
COMUNICACIÓ			
Notes de premsa realitzades	12	14	14
Roda de premsa realitzades	0	0	1
Publicacions realitzades	1	1	0
Accions informatives realitzades	2	2	1

Taula Indicadors de gestió projecte Manresa, ciutat amiga de la gent gran

El desenvolupament del Pla d'Acció ha seguit força bé els objectius proposats, atès que en general s'han anat realitzant les accions dins del calendari previst. Únicament, cal fer referència a una acció que no s'ha realitzat del tot per causes externes a l'Ajuntament de Manresa, atesa la falta de finançament per a poder realitzar el projecte.

Una altre aspecte a destacar, són les accions realitzades parcialment. En aquest cas, es donen diverses explicacions. L'execució del Pla d'Acció preveu un calendari amb una durada tan àmplia, que sovint s'ha vist afectada per canvis organitzatius de caràcter tècnic o polític. També, com en l'argumentació anterior, algunes actuacions s'han realitzat parcialment per raons econòmiques pròpies de la conjuntura viscuda durant aquests anys.

Fet i fet, un cop valorat la totalitat del període, el balanç és satisfactori i la majoria d'actuacions es valoren amb resultats positius.

Si bé, la Regidoria de Gent gran impulsa, coordina i dinamitza les actuacions, l'objectiu de fer una ciutat amigable amb la gent gran suposa una seriosa implicació de tots els departaments municipals, que cedeixen una petita part dels seus objectius propis en benefici dels continguts definits per aquest projecte.

2.4 Projectió externa

A banda de les accions d'àmbit ciutadà que s'han realitzat, s'ha treballat amb d'altres institucions i administracions fora de l'àmbit ciutadà.

L'any 2013 l'OMS va signar un conveni amb l'IMSERSO amb la finalitat de cedir-li la gestió del projecte per a Espanya i Llatinoamèrica. Per aquesta raó, s'ha creat una Comissió d'experts, amb la finalitat d'aprofitar l'experiència dels municipis i dels assessors que tenen experiència prèvia per generar criteris i recomanacions que puguin ser útils per als nous municipis que vulguin desplegar el projecte. L'Ajuntament de Manresa està participant en aquesta comissió, aportant la seva experiència, des de l'Abril de 2014. Entre d'altres, s'estan organitzant diferents jornades de divulgació, sobre experiències de com ser una ciutat amigable amb les persones grans. Fins ara, s'han realitzat a Madrid (2014), Burgos (2015), San Fernando i Saragossa (2016), Madrid (2017) i Vigo (2018) en les què l'Ajuntament de Manresa ha participat compartint experiències amb d'altres municipis. També, s'ha realitzat un curs online, en el què s'ha participat en relació al tema del disseny del Pla d'Acció.

Finalment, el 14 de juny de 2017 es va celebrar a la nostra ciutat, la Jornada com ser una ciutat amigable amb la gent gran, amb l'objectiu de donar a conèixer el projecte a les ciutats de la zona nord-oest del país.

Compartint objectius amb la proposta plantejada per l'OMS, la Diputació ha dibuixat el projecte Territoris amigables amb la gent gran, amb la finalitat de fer créixer la Xarxa de ciutats amigables entre ciutats de la província. La iniciativa ha tingut una bona resposta i actualment són diverses les ciutats que estan treballant per organitzar processos participatius i definir el seu Pla d'acció: Granollers, Terrassa, Igualada, l'Hospitalet de Llobregat, Mataró, Sabadell, Montcada i Reixac, ...

Interessa que, en el futur, es pugui plantejar la creació d'una Xarxa catalana de ciutats amigables amb la gent gran, amb la finalitat d'iniciar un treball conjunt a nivell de programació i d'avaluació. Aquesta possibilitat, obre una perspectiva molt interessant per a Manresa, atès que permetria iniciar un treball col·laboratiu amb d'altres ciutats de característiques similars.

2.5 Impacte del projecte

Amb l'objectiu d'avaluar el projecte, l'Ajuntament de Manresa, amb el suport de la Diputació de Barcelona, ha realitzat durant els anys 2017 i 2018 diverses actuacions per conèixer l'impacte del treball realitzat. L'avaluació del projecte Manresa, Ciutat Amiga de la gent gran, s'ha realitzat utilitzant diverses metodologies:

1. **Informe de progrés.** S'ha redactat un informe de progrés del Pla d'Acció 2014-16 (veure Annex 1). El document presenta el treball realitzat durant el període 2014-16, incorporant els resultats i els indicadors recollits a cada projecte.
2. **Jornada d'avaluació.** Es va celebrar el dia 31 de gener de 2018, amb l'objectiu de presentar els resultats de l'informe d'avaluació i recollir noves aportacions ciutadanes, amb la finalitat de preparar la redacció d'un nou Pla d'acció pel proper trienni.

3. Avaluació externa. S'ha comptat amb el suport de la Diputació de Barcelona, per complementar l'avaluació realitzada pel mateix Ajuntament, que consisteix en:

- Entrevistes a participants dels grups focals, amb l'objectiu de valorar les actuacions realitzades, les millores assolides i l'impacte en la ciutadania, així com els aspectes de millora o aspectes clau poc coberts dintre de les actuacions realitzades.
- Grups de referència. Convocatoria de dos grups de referència, un de persones grans i l'altre de professionals, utilitzant la tècnica del panel de discussió per obtenir la visió tant de la ciutadania com dels agents implicats en el sector de l'atenció a les persones grans sobre l'amigabilitat de la ciutat, els canvis observats i l'impacte assolit.
- Enquesta de percepció de la ciutadania. Per conèixer quines millores aprecia la població en relació a cada una de les àrees proposades per l'Organització Mundial de la Salut (OMS), durant la realització del Pla d'Acció.
- Enquesta per avaluar la percepció de les persones de més de 65 anys. Per conèixer la seva percepció sobre les millores assolides a nivell de salut i benestar personal i valorar l'impacte del projecte.

2.6 Avaluació

2.6.1 Metodologia

Tal i com estava previst, l'Ajuntament de Manresa ha comptat amb el suport de la Diputació de Barcelona per avaluar els resultats del treball fet fins ara. L'avaluació externa del projecte, l'ha realitzat l'empresa DEP, que al llarg dels set primers mesos de 2018, ha desenvolupat la metodologia següent:

1. *Entrevistes a participants en la fase d'elaboració del pla.* Entre els dies 20 i 21 de març del 2018 es van realitzar 8 entrevistes individuals a persones de més de 65 anys participants en els grups focals que es van portar a terme el 2011 durant la fase d'elaboració del pla.
2. *Enquesta per avaluar la percepció de la ciutadania.* Per la realització d'aquesta enquesta es va dissenyar un qüestionari per conèixer la percepció que té la ciutadania sobre el desenvolupament del projecte "Ciutat amigable amb les persones grans". L'objectiu del qüestionari va ser valorar quines millores aprecia la població en relació a cada una de les 8 àrees proposades per l'OMS. La mostra està constituïda per aproximadament el 0,5% de la població del municipi de 16 anys o més: 340 enquestes vàlides (300 enquestes telefòniques a població de 16 a 64 anys i 40 enquestes online a població de 16 anys o més).
3. *Enquesta per avaluar la percepció de les persones de 65 anys o més.* Per la realització d'aquesta enquesta es va dissenyar un qüestionari per conèixer la percepció que té la població major de 64 anys sobre les millores assolides a nivell de salut i benestar personal, amb la finalitat de valorar l'impacte del projecte "Ciutat amigable amb les persones grans" en la qualitat de vida de les

persones grans. La mostra està constituïda per aproximadament el 2% de la població del municipi de 65 anys o més: 300 enquestes vàlides.

4. *Constitució de dos grups de referència.* Durant el mes de juny (els dies 27 i 28 de juny) del 2018 es van constituir dos grups de referència i es va utilitzar la tècnica del panel de discussió per obtenir la visió tant de la ciutadania com dels agents implicats en el sector de l'atenció a les persones grans sobre l'amigabilitat de la ciutat, els canvis observats i l'impacte assolit. El grup de referència en què va participar la ciutadania va estar format per 7 persones de més de 65 anys. A l'hora de seleccionar a les persones participants, es va tenir en compte el sexe i la localització al municipi. El grup de referència de persones vinculades al sector de l'atenció a les persones grans va estar format per 7 professionals de serveis socials, residències, centres de dia, associacions i entitats, atenció primària de salut, etc. com a criteris d'inclusió es va tenir en compte que no haguessin participat directament en el desenvolupament del projecte.

2.6.2 Valoració ciutadana

Inicialment, quan es va convocar la ciutadania i els professionals per avaluar les 28 accions del Pla d'acció 2014-16, resultava que la majoria eren desconegudes i calia explicar-les. Condició que ha dificultat una mica la valoració de les actuacions. A continuació, s'exposa els resultats que s'han recollit.

Comunicació i informació

- Les persones participants no són gaire conscients de les accions o millores introduïdes en relació a la transmissió de la informació, tot i que es consideren ben informades sobre la ciutat i valoren positivament l'atenció telefònica de l'Ajuntament.
- La presència de les persones grans als mitjans de comunicació i la imatge que es dona d'elles es considera adequada, tot i que no es valoren canvis en aquest sentit en els darrers anys.
- El 59% de les persones de 65 o més anys reconeixen no saber buscar informació per Internet. La formació en l'ús de les noves tecnologies que s'ofereix és valorada bastant positivament, tant entre les persones de més edat com entre les més joves.

Civisme i ocupació

- La brutícia de la ciutat de Manresa és un dels temes que es considera pendent i generalment s'atribueix a l'incivisme de les persones.
- El 22,3% de les persones de 65 o més anys pertany a alguna associació o realitza activitats de voluntariat al municipi. La participació de les persones grans a Manresa en activitats de voluntariat o en benefici de la comunitat és valorat de manera positiva.

Edificis i espais públics

- L'accessibilitat als edificis públics i l'adequació d'aquests es valora positivament, però no és així amb l'estat de les voreres i amb el manteniment dels bancs o seients i parcs del municipi.

- Les voreres malmeses, el poc enllumenat o la presència de robatoris són mencionats com aspectes que incrementen la percepció d'inseguretat entre les persones grans.

Habitatge

- Es considera que s'han fet avenços en l'accessibilitat, però que encara hi ha persones que presenten dificultats per accedir als seus habitatges.
- Pel que fa a l'adaptació dels habitatges, es considera que durant els últims anys s'han donat més facilitats per fer reformes amb ajuts públics.
- Poder sortir de casa i tenir el lavabo adaptat a les necessitats de les persones grans són considerats els dos aspectes més rellevants en matèria d'habitatge.
- Malgrat que les residències es consideren l'última opció, es posa de manifest les mancances en residències públiques. Altres alternatives habitacionals mencionades són els pisos tutelats i l'habitatge comunitari.

Mobilitat i transport

- La mobilitat com a vianants és un punt rellevant per la ciutadania. En aquest aspecte es considera que cal tenir més en compte les necessitats de les persones grans quant a: els obstacles de les voreres, els rebaixos o la durada dels semàfors. En aquest sentit es proposa realitzar accions de sensibilització entre el personal de l'Ajuntament.
- Pel que fa al transport públic, es proposa augmentar la freqüència, revisar els recorreguts i introduir busos de barri. Mentre que l'adaptació dels autobusos i la major sensibilització dels conductors/s a l'hora de conduir els vehicles són valorats positivament, no ho són tant altres aspectes com la distància entre els autobusos i les plataformes; i la manca de marquesines i de seients per esperar el l'autobús.
- Hi ha la percepció que les persones grans encara no estan del tot conscienciades per travessar els carrers de forma segura i que caldria fer accions de sensibilització per a prevenir accidents.

Respecte i inclusió social

- En general, les persones grans entrevistades consideren que se'ls hi dona veu, que tenen espais per opinar, per exemple a través del Consell de la Gent Gran, que poden intervenir en els plens de l'Ajuntament.
- La promoció d'activitats que fomenten el respecte cap a les persones grans i la promoció d'activitats que fomenten les relacions entre persones de diferents edats són ben valorades. Una proposta que es fa és introduir la promoció de les relacions intergeneracionals intrafamiliars.

Serveis socials i salut

- Es valoren bastant positivament les actuacions que s'estan realitzant en l'àmbit de la prevenció del maltractament o abús; en educació per la salut i estratègies de prevenció; i en oferir informació als comerços perquè detectin possibles situacions de risc com demència, aïllament o maltractament. Però es reclama un paper més actiu de serveis socials en aquelles iniciatives en les que s'implica a la ciutadania com a agent en la detecció o identificació de situacions de vulnerabilitat.

- En general, es considera que la qualitat dels serveis socials i de salut per a donar resposta a les necessitats de les persones grans és bona, però especialment la dels serveis socials.

Xarxa social i teixit associatiu

- L'oferta d'activitats específiques o d'interès per persones grans és valorada positivament, com són les propostes que es realitzen des dels Casals, les Associacions de Veïns o les ofertes del teatre Kursaal.
- Menys positivament són valorades les accions per evitar la soledat o aïllament de les persones grans. Es considera que encara hi ha moltes persones grans soles.

2.6.3 Percepcions de millora

Primer, s'ha demanat si l'aposta municipal per l'amigabilitat amb les persones grans ha comportat canvis en la precepció de la ciutat per part dels ciutadans, obtenint les respostes que segueixen:

- Aproximadament la meitat de les persones enquestades perceben que durant els darrers 4 anys no s'han fet millores beneficios per a les persones grans.
- Per a les persones de 65 o més anys, les millores més destacades durant els darrers 4 anys en matèria de persones grans són en relació a les facilitats per aprendre a utilitzar l'ordinador o Internet; els canvis introduïts al mobiliari urbà i als espais públics; i en relació a la mobilitat per la ciutat.
- Les persones de 16 a 64 anys, destaquen les millores en l'atenció a les persones grans des dels serveis socials i de la salut; els canvis introduïts al mobiliari urbà i als espais públics; i la participació de les persones grans en activitats de voluntariat.
- Tots dos grups coincideixen en què l'aspecte on menys millores s'han produït és en les facilitats o ajudes per fer arranjaments als habitatges. Altres aspectes on es considera que s'han introduït menys millores són la forma d'informar des de l'Ajuntament i les actuacions per afavorir la vida social de les persones grans i evitar l'aïllament.
- Pel que fa a les propostes de millora, les persones enquestades consideren que seria prioritari arreglar voreres, rebaixos, passos de vianants i carrers; seguit de serveis assistencials (residències, centres de dia, ajudes o agilitat en tràmits) i la construcció i adequació d'espais (zones verdes, parcs o espais per a passejar). Els grups de referència, per la seva banda, reclamen una major difusió de la informació sobre les actuacions que s'estan duent a terme al municipi en matèria de persones grans; i un seguiment anual de les mesures implementades.

A continuació, s'ha demanat sobre els canvis observats a nivell personal, coincidint amb l'aposta pel projecte. Les respostes han estat:

- L'impacte percebut de les millores realitzades a la ciutat en els darrers anys en el benestar físic o de salut i en el benestar emocional de les persones de 65 o més anys és limitat i similar entre homes i dones.
- La realització d'exercici físic és el benefici més mencionat en relació a les millores en la salut física, mentre que la major activitat i les millores en l'estat d'ànim són els efectes més assenyalats en relació a les millores en el benestar emocional.

Des de la perspectiva de gènere, l'anàlisi dels resultats aporta altres resultats:

- Les dones de 65 anys o més han percebut en molt millor grau que els homes de la mateixa edat canvis en la seguretat com a conseqüència de les millores realitzades a la ciutat en els darrers 4 anys.
- En el mateix sentit, les dones grans reconeixen en major mesura que els homes de la mateixa edat haver notat beneficis en el seu estat emocional durant els últims 4 anys com a conseqüència d'aquests canvis. Afirmen en major grau que els homes haver notat millores en les seves relacions socials i en la tranquil·litat, mentre que els homes afirmen haver notat més canvis en la seva activitat (sortir, passejar...)

2.6.4 Recomanacions

Les principals recomanacions resultants de l'avaluació externa del projecte Manresa, Ciutat Amiga de la Gent Gran, indiquen la conveniència de:

- Realitzar accions de disseminació de la informació sobre les accions que s'estan portant a terme i que aquestes accions tinguin en compte els canals habituals d'informació de les persones grans per tal que els arribi.
- Incloure la perspectiva de gènere en el disseny, implementació i avaluació de totes les iniciatives per a que Manresa esdevingui una ciutat amigable per a les persones grans.
- Fer un seguiment anual del projecte, elaborant un informe anual que reculli les accions executades amb els indicadors de resultats corresponents.

Finalment, s'ha elaborat una llista de recomanacions específiques per cada àmbit de treball, que queden descrites a continuació.

Comunicació i informació

- Continuar incidint en facilitar la lectura de les persones grans donant missatges clars, informació ben organitzada i amb lletra de mida adequada.

Civisme i ocupació

- Realitzar accions de conscienciació per a fomentar el civisme al municipi, especialment en matèria de neteja.
- Valorar la conveniència de controlar o sancionar en major mesura l'incivisme al municipi.
- Cercar estratègies per afavorir el relleu generacional en les activitats de voluntariat o serveis a la comunitat com les associacions de veïns.

Edificis i espais públics

- Seguir treballant en la millora i manteniment de les voreres.
- Assegurar la comoditat del mobiliari urbà.

Habitatge

- Seguir oferint facilitats o ajudes per fer arranjaments a l'interior dels habitatges, però incloure també altres mesures que facilitin la permanència a l'habitatge: arranjaments domèstics i gestió del banc d'ajudes tècniques.
- Incloure ajudes o facilitats per millorar l'accessibilitat als habitatges des del carrer.

Mobilitat i transport

- Ordenació de les voreres per facilitar el desplaçament segur de les persones grans: rebaixos, lliures d'obstacles, etc.
- Estudiar les necessitats de millora en el servei d'autobusos (itineraris i possibilitat d'incorporar busos de barri, freqüència de pas).
- Realitzar accions per augmentar la seguretat vial: conscienciació i valorar la durada dels semàfors tenint en compte les necessitats de les persones grans.

Respecte i inclusió social

- Seguir treballant en el foment del respecte a les persones grans.
- Seguir desenvolupant projectes per la promoció de les relacions intergeneracionals, tenint en compte formats que impliquin la contribució social per part de les persones grans i les relacions intergeneracionals intrafamiliars.

Serveis socials i salut

- Oferir alternatives a l'habitatge: places públiques en residències i centres de dia, pisos tutelats, habitatge comunitari, convivència intergeneracional.
- Incrementar les ajudes econòmiques a persones grans en situació de vulnerabilitat.
- Assegurar la difusió i monitorització d'iniciatives com les adreçades a la implicació de veïns o comerciants en la detecció de situacions de vulnerabilitat en persones grans.

Xarxa social i teixit associatiu

- Continuar oferint activitats que promoguin la vida social de les persones grans. Continuar desenvolupant accions per evitar l'aïllament de les persones grans. S'assenyala la possibilitat de coordinar-se amb les associacions de veïns per a conèixer l'estat de les persones grans que viuen soles del barri.

Segon cicle

3.1 Ciutat més envellida

L'increment de població que ha experimentat la ciutat, fruit de les onades migratòries de la primera dècada del segle XXI, és molt apreciable. Ha suposat l'arribada de generacions joves procedents de diferents cultures del món que aporten un potencial en el factor de la natalitat que està repercutint en el tradicional envelliment de la nostra ciutat.

Abans de l'arribada de nous efectius, la població estava estancada demogràficament i el percentatge d'envelliment era superior al 22%, un dels més elevats de Catalunya. Ara, la població és molt més dinàmica demogràficament, amb canvis d'empadronaments, famílies que es traslladen d'una població a una altra, procedències culturals diverses, increment de la natalitat, ... i, com a conseqüència, el pes demogràfic de l'envelliment ha disminuït.

Segons dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, el 2017 la població de Manresa constava de 75.152 habitants. El nombre de persones de 65 anys i més era de 14.849 persones, representant el 19,76% del total de la població. Mentre que el grup de més de 85 anys, amb 2730 ciutadans, suposa un sobreenvelliment del 18,39%.

Dades demogràfiques		%
Total població	75152	
Núm. majors de 65 anys	14849	19,76
Núm. majors de 85 anys	2730	18,39

Dades demogràfiques de Manresa (2017)

Aquest resultat, situen Manresa per sobre de la mitjana catalana, atès que segons dades de l'IDESCAT la taxa d'envelliment a Catalunya a finals de l'any 2017 era del 18,63 %. De fet, el percentatge d'envelliment no ha parat de créixer, exceptuant el període en el què la ciutat ha estat receptora de població immigrant (2002-2008), durant el qual s'ha produït un fort rejueniment de la població.

3.2 Ciutat amb nous reptes

Al llarg de la 3a. fase d'avaluació, realitzada entre el 2017 i 2018, s'han iniciat espais per fer noves propostes i aportar el punt de vista de la gent gran sobre la ciutat en el moment actual. Aquestes aportacions, tenen la finalitat de servir com a base per elaborar el nou pla d'acció que s'està preparant.

Les aportacions que es relacionen, provenen dels espais de participació que s'han obert. Es va celebrar una Jornada d'Avaluació el 31 de gener de 2018, al llarg del matí i la tarda. Durant la Jornada, s'anotaven les propostes sorgides en els debats i es recollien fulls de propostes que es repartien entre els assistents. Posteriorment, les aportacions van analitzades per una Comissió ciutadana, que les va ordenar i millorar. El resultat va ser la llista de propostes següents:

1. Supressió de barreres arquitectòniques i promoure que els nous projectes estiguin adaptats.
2. Millorar la conservació del mobiliari urbà i estudiar noves ubicacions.
3. Millorar la senyalització urbana.
4. Millorar la presència policial per evitar cotxes mal aparcats i actes incívics.
5. Incrementar el nombre d'aparcaments per persones amb mobilitat reduïda. Millorar la tramitació de les targetes de minusvàlida i reconsiderar l'aparcament dels minusvàlids.
6. Reduir el transit del barri vell i incrementar zones de prioritat invertida (prioritat pels vianants) i calçades d'un sol nivell
7. Millorar el manteniment de les voreres i facilitar el transit de les persones amb mobilitat reduïda. Fer recorreguts per a vianants i difondre els itineraris de l'Anella Verda .
8. Millorar la neteja
9. Increment de parcs urbans i de itineraris per a vianants. Nous espais lúdics i de salut
10. Reforçar el servei de transport públic, incrementant la freqüència, accedint als serveis, reduint preus, més bancs a les parades, que arribin a les perifèries, ...
11. Oferir formació als conductors d'autobús i més sensibilització
12. Difondre el transport urbà.
13. Fer una diagnosi i estudi de necessitats dels habitatges.
14. Facilitar l'adaptació dels habitatges preveien les necessitats de les persones grans.
15. Facilitar l'obtenció de l'ITV dels edificis als propietaris de més edat i el pagament d'impostos municipals.
16. Regular la construcció d'habitatges pensats en criteris d'edat.
17. Impulsar projectes intergeneracionals
18. Escoltar l'opinió de les persones grans
19. Utilitzar el nom Persones Grans, enlloc del de Gent gran
20. Oferir espais d'assaig i representació per a les activitats culturals amateurs de la gent gran.
21. Oferir espais de debat sobre temes d'interès per a la gent gran.
22. Facilitar l'accés de les persones grans a les activitats culturals o a les activitats que s'organitzen per la Festa Major.
23. Fomentar l'associacionisme entre la gent gran.
24. Promoure una Taula d'entitats de les persones grans amb la finalitat d'impulsar i coordinar propostes.
25. Estudiar la construcció d'un casal Municipal amb els equipaments adreçats a les persones grans
26. Promoure accions que fomentin el Civisme
27. Promoure voluntariat per situacions de soledat
28. Incrementar les funcions del Consell Municipal de les persones grans. Més que consultius, haurien de ser més actius.
29. Oferir formació i suport tecnològic a les persones grans (gestions bancaries, ...)

30. Facilitar l'accés a les Noves tecnologies
31. Fer més difusió de la lectura fàcil i incorporar-la a la revista de cursos, tallers i activitats
32. Crear un canal d'intercanvi entre les entitats de gent gran de la ciutat i un catàleg de recursos.
33. Oferir crèdits als instituts pels alumnes que participin en projectes de formació continua adreçada
34. Editar un catàleg amb totes les coses que es poden fer a la ciutat.
35. Millorar la distribució de l'Apuntador
36. Actualitzar la Guia de la gent Gran.
37. Difondre temes d'interès (incapacitació, reduccions en les taxes i impostos per a persones grans, o factures de subministraments, ...).
38. Millorar els canals de queixa del ciutadà i donar resposta sempre. Es demana que les queixes i suggeriments es contestin amb més rapidesa.
39. Promoure una oficina d'ajuda i formació permanent adreçada a la gent gran
40. Facilitar que l'OAC atengui les necessitats informatives del col·lectiu de les persones grans.
41. Reclamar que les entitats bancaries disposin de personal per ajudar a les persones grans a fer les gestions.
42. Agilitzar l'accés als serveis de teleassistència
43. Prioritzar l'atenció domiciliària (increment professionals, funcions, cobertura, ...)
44. Agilitzar l'accés als Serveis Socials
45. Oferir suficients places de residència públiques, centres de dia i atenció a domicili (que no es perdin les places socials municipals)
46. Reactivar els habitatges tutelats de la Mion. Incrementar el nombre d'habitatges tutelats municipals, a través de FORUM.
47. Vincular l'accés als centres residencials pels usuaris dels habitatges tutelats
48. Impulsar un programa d'ajudes econòmiques específic per a gent gran, per atendre despeses extres: dentista, ulleres,...
49. Abordar el problema de la soledat en les persones grans (voluntariat per fer acompanyament, jornada divulgativa,...)
50. Oferir servei de transport públic adaptat per la gent gran més depenent
51. Realitzar una jornada de serveis socials per difondre els serveis adreçats a la gent gran (SAD, teleassistència, àpats a domicili,...)
52. Treballar la prevenció dels maltractes (entitats financeres, ...)
53. Creació d'un banc d'ajudes tècniques
54. Incrementar la coordinació entre les entitats que organitzen caminades a Manresa.
55. Inspeccionar les fruiteries per evitar que col·loquin les caixes de fruita a nivell de terra
56. Reeditar la informació sobre les urgències i serveis sanitaris, com els flyers informatius sobre com actuar en cas d'urgències mèdiques que es van fer
57. Coordinar-se amb els caps a l'hora de programar cursos i altres activitats de promoció.

3.3 Ciutat amb nous compromisos

El cicle de millora continua, proposat per l'OMS, aporta noves oportunitats al projecte. Modificar aquelles accions que no assoleixen els objectius dessitjats, identificar noves necessitats que no tenen resposta o dissenyar noves accions. Després d'estudiar i valorar les aportacions ciutadanes que s'han recollit, es planteja la necessitat de redefinir un nou Pla d'Acció que doni resposta a les necessitats actualitzades.

Per aquest motiu, s'ha estat treballant amb les diferents Regidories municipals, per concretar les actuacions a realitzar durant els propers anys.

El nou Pla d'Acció 2019-21 presenta noves oportunitats per avançar en la construcció d'una ciutat més amigable amb les persones grans i, en definitiva, una ciutat millor per a tothom.

S'ha estudiat cada una de les propostes, valorant les possibilitats de resposta d'acord amb criteris competencials, pressupostaris o estratègics. Finalment, l'exercici ha permès concretar el Pla de treball 2019-21.

PROPOSTA	RESPOSTA
ESPAIS A L'AIRE LLIURE I EDIFICIS	
1. Supressió de barreres arquitectòniques i promoure que els nous projectes estiguin adaptats.	Acció 1
2. Millorar la conservació del mobiliari urbà i estudiar noves ubicacions.	Acció 2
3. Millorar la senyalització urbana.	
4. Millorar la presència policial per evitar cotxes mal aparcats i actes incívics.	Acció 6
5. Incrementar el nombre d'aparcaments per persones amb mobilitat reduïda. Millorar la tramitació de les targetes de minusvàlida i reconsiderar l'aparcament dels minusvàlids.	Acció 8
6. Reduir el transit del barri vell i incrementar zones de prioritat invertida (prioritat pels vianants) i calçades d'un sol nivell	Acció 8
7. Millorar el manteniment de les voreres i facilitar el transit de les persones amb mobilitat reduïda. Fer recorreguts per a vianants i difondre els itineraris de l'Anella Verda.	Acció 3; Acció 4
8. Millorar la neteja	S' incorpora la proposta al desenvolupament ordinari de l'activitat
9. Increment de parcs urbans i de itineraris per a vianants. Nous espais lúdics i de salut	Acció 3; Acció 5
TRANSPORT	
10. Reforçar el servei de transport públic, incrementant la freqüència, accedint als serveis, reduint preus, més bancs a les parades, que arribin a les perifèries, ...	Acció 8
11. Oferir formació als conductors d'autobús i més sensibilització	Acció 7; Acció 8
12. Difondre el transport urbà.	Acció 8
HABITATGE	
13. Fer una diagnosi i estudi de necessitats dels habitatges.	Acció 9
14. Facilitar l'adaptació dels habitatges preveient les necessitats de les persones grans.	Acció 10
15. Facilitar l'obtenció de l'ITV dels edificis als propietaris de més edat i el pagament d'impostos municipals.	Descartada per raons pressupostaries
16. Regular la construcció d'habitatges pensats en criteris d'edat.	S'està fent
RESPECTE I INCLUSIÓ SOCIAL	
17. Impulsar projectes intergeneracionals	Acció 11; Acció 12; Acció 13
18. Escoltar l'opinió de les persones grans	Acció 17
19. Utilitzar el nom Persones Grans, enlloc del de Gent gran	Des del Consell s'impulsa aquest canvi
PARTICIPACIÓ SOCIAL	
20. Oferir espais d'assaig i representació per a les activitats culturals amateurs de la gent gran.	Es disposa d' una xarxa d'equipaments de proximitat
21. Oferir espais de debat sobre temes d'interès per a la gent gran.	S'està fent
22. Facilitar l'accés de les persones grans a les activitats culturals o a les activitats que s'organitzen per la Festa Major.	Acció 16
23. Fomentar l'associacionisme entre la gent gran.	S'està fent
24. Promoure una Taula d'entitats de les persones grans amb la finalitat d'impulsar i coordinar propostes.	S'està fent, mitjançant el Consell
25. Estudiar la construcció d'un casal Municipal amb els equipaments adreçats a les persones grans	Cal promoure Casals infrautilitzats (Ateneu, Font, ...). Es donaria recolzament a un possible promotor d'un nou Casal.
TREBALL I PARTICIPACIÓ CÍVICA	
26. Promoure accions que fomentin el Civisme	S'està estudiant la proposta (comptar

27. Promoure voluntariat per situacions de soledat	amb un tècnic responsable) Acció 19
28. Incrementar les funcions del Consell Municipal de les persones grans. Més que consultius, haurien de ser més actius.	S'està fent, mitjançant el Consell
COMUNICACIO I INFORMACIÓ	
29. Oferir formació i suport tecnològic a les persones grans (gestions bancaries, ...)	Acció 20
30. Facilitar l'accés a les Noves tecnologies	Acció 20
31. Fer més difusió de la lectura fàcil i incorporar-la a la revista de cursos, tallers i activitats	Acció 21
32. Crear un canal d'intercanvi entre les entitats de gent gran de la ciutat i un catàleg de recursos.	S'està fent, mitjançant el Consell
33. Oferir crèdits als instituts pels alumnes que participin en projectes de formació continua	És competència de la Generalitat
34. Editar un catàleg amb totes les coses que es poden fer a la ciutat.	Acció 21
35. Millorar la distribució de l'Apuntador	Acció 21
36. Actualitzar la Guia de la Gent gran.	L'última actualització es va fer el 2015.
37. Difondre temes d'interès (incapacitació, reduccions en les taxes i impostos per a persones grans, o factures de subministraments, ...).	S'està fent
38. Millorar els canals de queixa del ciutadà i donar resposta sempre. Es demana que les queixes i suggeriments es contestin amb més rapidesa.	S'està fent
39. Promoure una oficina d'ajuda i formació permanent adreçada a la gent gran	Es deixa per més endavant
40. Facilitar que l'OAC atengui les necessitats informatives del col·lectiu de les persones grans.	S'incorpora la proposta al desenvolupament ordinari de l'activitat
41. Reclamar que les entitats bancaries disposin de personal per ajudar a les persones grans a fer les gestions.	No es competència municipal
SERVEIS COMUNITARIS I SALUT	
42. Agilitzar l'accés als serveis de teleassistència	Acció 23
43. Prioritzar l'atenció domiciliaria (increment professionals, funcions, cobertura, ...)	Acció 23
44. Agilitzar l'accés als Serveis Socials	Acció 23
45. Oferir suficients places de residència públiques, centres de dia i atenció a domicili (que no es perdin les places socials municipals)	Acció 23
46. Reactivar els habitatges tutelats de la Mion. Incrementar el nombre d'habitatges tutelats municipals, a través de FORUM.	Acció 23
47. Vincular l'accés als centres residencials pels usuaris dels habitatges tutelats	Acció 23
48. Impulsar un programa d'ajudes econòmiques específic per a gent gran, per atendre despeses extres: dentista, ulleres,...	Acció 24
49. Abordar el problema de la soledat en les persones grans (voluntariat per fer acompanyament, jornada divulgativa,...)	Acció 19; Acció 23
50. Oferir servei de transport públic adaptat per la gent gran més depenent	Acció 22
51. Realitzar una jornada de serveis socials per difondre els serveis adreçats a la gent gran (SAD, teleassistència, àpats a domicili,...)	Acció 23
52. Treballar la prevenció dels maltractes (entitats financeres, ...)	Acció 14; Acció 15
53. Creació d'un banc d'ajudes tècniques	Acció 24
54. Incrementar la coordinació entre les entitats que organitzen caminades a Manresa.	Acció 26
55. Inspeccionar les fruiteries per evitar que col·loquin les caixes de fruita a nivell de terra	Acció 25
56. Reeditar la informació sobre les urgències i serveis sanitaris, com els flyers informatius sobre com actuar en cas d'urgències mèdiques que es van fer	Acció 25
57. Coordinar-se amb els CAP's a l'hora de programar cursos i altres activitats de promoció.	Acció 25

Després de valorar cada proposta, mitjançant trobades amb les Regidories competents, s'ha acabat elaborant un Pla d'Acció inicial amb 26 accions, que dona resposta a la majoria de demandes plantejades.

El document s'ha presentat en una sessió de devolució pública, celebrada el dia 29 d'octubre de 2018 i oberta a tota la ciutadania. Els assistents, després de plantejar algunes consideracions, han avalat la proposta municipal de Pla d'acció, pel trienni 2019-21.

3.4 Pla d'Acció 2019-21

3.4.1 Espais a l'aire lliure i edificis

Amb la finalitat de incorporar criteris d'edat en el planejament urbanístic de la ciutat, com també en la gestió ordinària del mobiliari urbà i de l'espai públic, es vol assolir els objectius de donar resposta a les necessitats de les persones grans dins de l'entorn ciutadà; adaptar l'espai públic a les necessitats del col·lectiu i visualitzar una major seguretat ciutadana.

CIUTAT SENSE BARRERES	
Descripció	Donar compliment a la normativa que preveu que els nous espais públics, les noves construccions i les sotmeses a rehabilitació siguin accessibles d'acord amb la Llei d'accessibilitat.
Actuacions	<ol style="list-style-type: none"> 1. Assumir un nombre anual de rebaixos de passos de vianants, fins aconseguir la plena accessibilitat de la ciutat (es considera que un 75 % dels passos de vianants de la ciutat tenen l'accessibilitat adequada). 2. Promoure itineraris alternatius per facilitar l'accés als espais públics de la ciutat inaccessible per raó de la topografia. 3. Ampliació progressiva de voreres en aquells espais que siguin possibles (espai disponible, propietat del terreny,...). Aquest any, es preveu actuar en el pas interior del túnel del Carrer Indústria i a l'avinguda Tudela.
Lideratge	Àrea de Territori
Altres implicats	Manteniment
Destinatari	Població en general
Indicadors	<ul style="list-style-type: none"> - Nombre d'actuacions realitzades - Pressupost de l'acció - Nivell de satisfacció - Temps de realització
Calendari	2019-21

MOBILIARI URBÀ ADEQUAT	
Descripció	Continuar desplegant un pla de renovació del mobiliari urbà que tingui en compte criteris d'edat.
Actuacions	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utilitzar bancs amb material agradable per l'ús de les persones, quan estiguin pensats com a espais de repòs. Atès que, a vegades, poden tenir altres finalitats, com marcar espais, ... 2. Estudiar la possibilitat de instal·lar nous bancs per seure al 1r. tram del Passeig, a banda de les cadires de temporada.
Lideratge	Àrea de Territori
Altres implicats	Manteniment
Destinatari	Població en general
Indicadors	<ul style="list-style-type: none"> - Nombre d'actuacions realitzades - Pressupost de l'acció - Nivell de satisfacció - Temps de realització
Calendari	2019-21

PARCS I ITINERARIS PER A VIANANTS

Descripció	A mida que la titularitat del terreny ho permeti adequar nous parcs urbans i itineraris per a vianants
Actuacions	<ol style="list-style-type: none"> 1. Recuperació progressiva de la llera del riu Cardener 2. Adequar espai per al lleure.
Lideratge	Àrea de Territori
Altres implicats	Manteniment
Destinatari	Població en general
Indicadors	<ul style="list-style-type: none"> - Nombre d'actuacions realitzades - Pressupost de l'acció - Nombre de participants - Nivell de satisfacció
Calendari	2019-21

UN BON ENTORN VERD

Descripció	Potenciar l'entorn de la ciutat com un espai idoni per acollir activitats de lleure, educatives, esportives i culturals, amb la finalitat de preservar, potenciar i difondre els valors patrimonials, paisatgístics, ambientals i socials del rodal de Manresa.
Actuacions	<ol style="list-style-type: none"> 1. Promoure millores en la senyalització dels itineraris de l'Anella Verda. 2. Informar i donar a conèixer l'Anella Verda i les activitats de promoció que s'organitzen. 3. Mantenir el projecte d'apadrinament d'espais per part d'entitats de la ciutat. 4. Continuar impulsant el projecte de Voluntariat pel Medi ambient, tenint en compte els grups d'edat. 5. Millorar l'entorn del Riu Cardener, mitjançant la construcció de passeres que ampliïn els recorreguts i la realització de campanyes de voluntariat per millorar l'estat ecològic del riu.
Lideratge	Regidoria d'Entorn natural
Altres implicats	Territori, Participació, Barris i entitats de gent gran
Destinatari	Població en general
Indicadors	<ul style="list-style-type: none"> - Nombre d'actuacions realitzades - Pressupost de l'acció - Nombre de participants - Nivell de satisfacció
Calendari	2019-21

ESPAIS LÚDICIS I DE SALUT PER A LA GENT GRAN	
Descripció	Desplegament progressiu de nous Espais Lúdics i de Salut per diferents punts estratègics de la ciutat.
Actuacions	<ol style="list-style-type: none"> 1. Instal·lació de nous Espais Lúdics i de salut per a la gent gran per diferents punts de la ciutat. 2. Incorporar una configuració intergeneracional, compaginant-los amb el mobiliari infantil. 3. Difondre els espais i el seu ús entre el col·lectiu de les persones grans
Lideratge	Àrea de Territori
Altres implicats	Manteniment, Gent gran i Esports
Destinataris	Població en general
Indicadors	<ul style="list-style-type: none"> - Nombre d'actuacions realitzades - Pressupost de l'acció - Nombre de participants - Nivell de satisfacció - Temps de realització
Calendari	2019-21

CIUTAT MÉS SEGURA	
Descripció	Emprendre accions que contribueixin a millorar la seguretat de les persones i a fer que la ciutat sigui més agradable pels seus ciutadans.
Actuacions	<ol style="list-style-type: none"> 1. Xerrades preventives de seguretat 2. Assessorament davant les campanyes abusives 3. Aplicar l'ordenança de civisme (identificació de queixes, actuacions per localitzar infraccions, ...)
Lideratge	Policia local
Altres implicats	Serveis Socials, Territori
Destinataris	Gent gran de la ciutat
Indicadors	<ul style="list-style-type: none"> - Nombre d'actuacions realitzades - Pressupost de l'acció - Nombre de participants - Nivell de satisfacció - Temps de realització
Calendari	2019-21

3.4.2 Transport

Amb la finalitat de incorporar de forma progressiva criteris d'edat en la millora de la mobilitat urbana i del transport públic de la ciutat, es vol assolir els objectius de dissenyar un programa de formació viària adreçada a la gent gran i desplegar accions formatives que ajudin a conèixer les particularitats derivades de l'edat.

EDUCACIÓ VIÀRIA	
Descripció	Activitat formativa impartida per tècnics municipals a diferents centres de la ciutat en la què es parlarà bàsicament de compartir el carrer, experiències, vivències i accidents.
Actuacions	<ol style="list-style-type: none"> 1. Divulgar l'activitat 2. Coordinar les demandes 3. Impartir les sessions
Lideratge	Policia local
Altres implicats	Regidoria de Gent gran
Destinataris	Gent gran
Indicadors	<p>Nombre d'accions realitzades</p> <p>Nombre de persones grans participants</p> <p>Nombre d'accidents de persones grans</p>
Calendari	2019-21

PLA DE MOBILITAT	
Descripció	Aprofitar la futura revisió del Pla de mobilitat, per incorporar les accions que ajudin a millorar la qualitat de vida de les persones grans, especialment en les àrees referides al transport públic, l'aparcament, la seguretat vial i la mobilitat de vianants i de vehicles.
Actuacions	<ol style="list-style-type: none"> 1. Abordar la revisió del pla de mobilitat de forma participativa 2. Acordar de forma consensuada les accions a realitzar, amb les entitats del sector
Lideratge	Regidoria de Mobilitat
Altres implicats	Regidoria de Gent gran, Inclusió social
Destinataris	Entitats de gent gran i de persones amb mobilitat reduïda
Indicadors	<ul style="list-style-type: none"> - Nombre d'actuacions realitzades - Pressupost de l'acció - Nombre de participants - Nivell de satisfacció - Temps de realització
Calendari	2019-21

3.4.3 Habitatge

Amb la finalitat de facilitar reformes bàsiques als habitatges de persones grans més vulnerables, , es vol assolir els objectius de garantir les condicions de seguretat, higiene i habitabilitat mínimes, afavorint l'accessibilitat i les condicions de vida de les persones grans dins de la seva llar.

NECESSITATS D'HABITATGE POBLACIÓ VULNERABLE	
Descripció	Fer un estudi per conèixer les necessitats d'habitatge dels col·lectius vulnerables de la ciutat, incorporant la perspectiva d'edat i de persones que viuen soles.
Actuacions	<ol style="list-style-type: none"> 1. Definir el marc de l'estudi i formalitzar l'encàrrec a una consultora amb capacitat per desenvolupar-lo. 2. Disseny d'actuacions que donin resposta a les necessitats d'habitatge per part del col·lectiu de les persones grans, entre d'altres, i als problemes d'accessibilitat que es puguin detectar.
Lideratge Altres implicats Destinataris	<p>Regidoria d'habitatge</p> <p>Serveis Socials, Territori</p> <p>Població en general que presenta algun element de vulnerabilitat (edat, soledat, ...)</p>
Indicadors	<ul style="list-style-type: none"> - Nombre d'actuacions realitzades - Pressupost de l'acció - Nombre de participants - Nivell de satisfacció - Temps de realització
Calendari	2019-20

PROGRAMA D'ARRANJAMENTS DE L'HABITATGE	
Descripció	Oferir petites reformes imprescindibles perquè el beneficiari gaudeixi d'autonomia i qualitat de vida en el seu domicili, millorant les condicions d'accessibilitat, seguretat, higiene i habitabilitat mínimes.
Actuacions	<ol style="list-style-type: none"> 1. Programar reformes bàsiques en l'habitatge de les persones grans més vulnerables: reparacions, petites obres no estructurals i instal·lació d'ajuts tècnics a l'interior dels habitatges. 2. Assumir el cost municipal de l'arranjament (300 €). La Diputació de Barcelona cobreix el 80% i el 20% restant l'Ajuntament de Manresa.
Lideratge Altres implicats Destinataris	<p>Regidoria d'Acció social</p> <p>Habitatge</p> <p>Persones amb dificultats per realitzar les activitats de la vida diària</p> <p>Persones amb pocs recursos econòmics</p> <p>Persones que tinguin acreditada la seva condició de discapacitat i/o estiguin en situació de dependència</p> <p>Persones majors de vuitanta anys que visquin soles o amb una altra persona gran</p>
Indicadors	<ul style="list-style-type: none"> - Nombre d'actuacions realitzades - Pressupost de l'acció - Nombre de participants - Nivell de satisfacció - Temps de realització
Calendari	2019-21

3.4.4 Respecte i inclusió social

Amb la finalitat de reconèixer i promoure les aportacions de la gent gran en el desenvolupament social, mitjançant l'impuls de dinàmiques que facilitin la recuperació i la difusió del coneixement i l'experiència personal i col·lectiva, tot i promovent noves relacions entre generacions, es vol assolir els objectius d'aprofitar i difondre el coneixement i l'experiència de les persones grans, afavorir l'intercanvi d'experiències entre generacions i promoure les relacions intergeneracionals, aprofundir en el coneixement i l'ús dels drets i deures de la gent gran, promoure el reconeixement de la gent gran i afavorir les relacions intergeneracionals.

BARRIS INTERGENERACIONALS	
Descripció	Articular activitats intergeneracionals dins del plans comunitaris veïnals
Actuacions	<ol style="list-style-type: none"> Projecte Activa't <ul style="list-style-type: none"> Organitzar caminades intergeneracionals Promoure intercanvi d'experiències Participació Setmana de la Gent Gran Projecte Cuida't <ul style="list-style-type: none"> Diferents actuacions relacionades a la millora de salut de les persones grans: xerrades alimentació saludable, tallers lúdico físics
Lideratge Altres implicats	Regidoria Habitatge i Barris/ PDC FAVM Gent gran/ PDC FAVM / AVV Sagrada Família/AVV Carretera Santpedor / AVV Valldaura / AVV Plaça Catalunya
Destinataris Indicadors	Població en general <ul style="list-style-type: none"> Nombre d'actuacions realitzades Pressupost de l'acció Nombre de participants Nivell de satisfacció Temps de realització
Calendari	2019-21

PETITS I GRANS	
Descripció	Continuar promovent activitats conjuntes entre persones grans i infants dins de les llars d'infants municipals
Actuacions	<ol style="list-style-type: none"> Establir contactes amb les entitats de persones grans Planificar les activitats a dur a terme Elaborar obsequis dels nens/es per la gent gran amb qui faran l'activitat
Lideratge Altres implicats Destinataris Indicadors	Regidoria d'Ensenyament Entitats i establiments de persones grans Infants de les llars d'infants municipals <ul style="list-style-type: none"> Nombre d'actuacions realitzades Pressupost de l'acció Nombre de participants Nivell de satisfacció Temps de realització
Calendari	2019-21

ART K'SUMA	
Descripció	Fomentar l'intercanvi creatiu entre generacions des de qualsevol de les disciplines artístiques.
Actuacions	<ol style="list-style-type: none"> 1. Escollir projecte convidat 2. Fer seguiment del procés creatiu 3. Exposar i difondre el treball realitzat
Lideratge	Regidoria de Gent gran
Altres implicats	Gent gran i Joventut
Destinataris	Població major de 65 anys i menor de 35 anys
Indicadors	<ul style="list-style-type: none"> - Nombre d'actuacions realitzades - Pressupost de l'acció - Nombre de participants - Edat dels participants - Nivell de satisfacció - Temps de realització
Calendari	2019-21

PROJECTE PROPERS	
Descripció	Projecte inclòs dins els Plans Comunitaris del Xup i La Balconada que presenten un pes destacat de l'envelliment, amb els objectius d'ajudar i facilitar que les persones grans puguin continuar vivint a la seva llar, reduir el risc d'aïllament i d'exclusió social, involucrar al veïnat, entitats, serveis i comerços per crear una xarxa de detecció, apropar i millorar la relació de l'Administració Municipal facilitant que els Serveis Socials realitzin una tasca preventiva, aconseguir la responsabilitat compartida de les entitats i de la ciutadania en la cura de les persones grans.
Actuacions	<ol style="list-style-type: none"> 1. Disseny d'un circuit de detecció i seguiment de les persones grans que viuen soles o amb d'altres persones grans. 2. Creació d'un grup motor que promogui la integració de les persones grans detectades en risc d'exclusió en les activitats del barri, o la derivació a altres serveis si s'escau.
Lideratge	Regidoria d'Habitatge i Barris/PDC La Balconada/PDC Xup
Altres implicats	Associacions de Veïns de la Balconada i el Xup/ Taula Entitats PDC La Balconada / Taula Entitats PDC Xup / Serveis Socials (Llevant i Ponent), Creu Roja
Destinataris	Població major de 65 anys
Indicadors	<ul style="list-style-type: none"> - Nombre de persones detectades - Nombre de trobades del grup motor - Nombre d'actuacions realitzades - Pressupost de l'acció - Nivell de satisfacció - Temps de realització
Calendari	2019-21

CAMPANYA TRACTA'M BÉ	
Descripció	Campanya per denunciar i ajudar a identificar situacions de maltractament i fomentar la reflexió i el debat social sobre l'envelliment digne i la cura de les persones grans, així com el seu apoderament.
Actuacions	<ol style="list-style-type: none"> 1. Espai amb tracte: acció comunitària adreçada a centres, equipaments o comerços per la detecció de possibles situacions de risc que poden patir les persones grans. 2. Situacions amb tracte: difusió i distribució d'imatges i missatges d'alt impacte que mostren episodis de maltractament i també de bon tracte envers la gent gran. 3. Relats amb tracte: distribució del llibre amb 12 relats curts sobre diferents tipus d'abús que pot patir una persona gran. 4. Professionals amb tracte: elaboració i distribució d'un còmic amb diferents situacions que permeten reflexionar sobre el bon tracte a les persones grans, per part dels professionals. 5. Aules amb tracte: activitats adreçades als tres cicles de primària, que s'oferiran als centres educatius d'educació primària, mitjançant el POT
Lideratge Altres implicats Destinatari Indicadors	<p>Regidoria de Gent gran Entitats de gent gran Població major de 65 anys</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nombre d'actuacions realitzades - Pressupost de l'acció - Nombre de participants - Nivell de satisfacció - Temps de realització
Calendari	2019-21

3.4.5 Participació social

Amb la finalitat de fomentar la cooperació i la col·laboració entre les entitats i Casals de gent gran, promovent eines formatives específiques que tinguin el col·lectiu de gent gran com a destinatari prioritari, es volen assolir els objectius de potenciar la xarxa d'associacions de gent gran; facilitar l'accés a la formació i al consum cultural; fomentar la participació de les persones grans en el teixit social; potenciar la xarxa d'associacions de gent gran i la creació de noves entitats; ampliar i adequar l'oferta formativa actual i facilitar l'accés a la programació cultural.

CULTURA +65	
Descripció	Continuar amb les accions per promoure l'accés a la cultura per part de la població de més edat.
Actuacions	<ol style="list-style-type: none"> 1. Reducció de preus a majors de 65 anys 2. Programar propostes de interès per la gent gran 3. Millorar l'accessibilitat als equipaments 4. Facilitar l'accés preferent en els actes programats a la via pública
Lideratge	Regidoria de Cultura
Altres implicats	Gent gran
Destinataris	Població major de 65 anys
Indicadors	<ul style="list-style-type: none"> - Nombre d'actuacions realitzades - Pressupost de l'acció - Nombre de participants - Nivell de satisfacció - Temps de realització
Calendari	2019-21

EDAT I MEMÒRIA	
Descripció	Promoure el reconeixement del col·lectiu de les persones grans, aportant valor als seus records i experiències.
Actuacions	<ol style="list-style-type: none"> 1. Homenatges (lleva del biberó, ...) 2. Premis de reconeixement (Consell de la gent gran ,...) 3. Comptar amb les aportacions del col·lectiu (Espai memòries, ...)
Lideratge	Regidoria de Gent gran
Altres implicats	Cultura
Destinataris	Població major de 65 anys
Indicadors	<ul style="list-style-type: none"> - Nombre d'actuacions realitzades - Pressupost de l'acció - Nombre de participants - Nivell de satisfacció - Temps de realització
Calendari	2019-21

3.4.6 Treball i participació cívica

Amb la finalitat de fomentar comportaments cívics que siguin respectuosos amb l'envelliment, tot i promovent formes que generin vincles amb el teixit associatiu ciutadà. Aprofitar l'aprovació d'un Pla de civisme que fomenta la convivència i el respecte entre els ciutadans, per donar valor al voluntariat sènior, es volen assolir els objectius de comptar amb el col·lectiu de la gent gran com un agent imprescindible de la ciutat; fomentar la participació i el voluntariat de les persones grans en el teixit associatiu; treballar perquè el conjunt de ciutadans, entitats i institucions abordin els reptes de present i futur i millorar l'autoestima local.

ESTUDI DESIGUALTATS PER MOTIUS DE GÈNERE	
Descripció	Amb la finalitat d'incorporar la perspectiva de gènere en les actuacions adreçades a les persones grans, es vol realitzar un estudi que aportï informació sobre les desigualtats socials i econòmiques, que es detecten dins del col·lectiu d'edat per raons de sexe i gènere.
Actuacions	<ol style="list-style-type: none"> 1. Definir metodologia i objectius de l'estudi 2. Realitzar el treball de camp 3. Elaborar conclusions i dissenyar actuacions a desenvolupar en el futur
Lideratge	Regidoria de la dona
Altres implicats	Gent gran
Destinataris	Població amb més de 65 anys
Indicadors	<ul style="list-style-type: none"> - Nombre d'actuacions realitzades - Pressupost de l'acció - Temps de realització
Calendari	2019-20

PERSONES GRANS, GRAN VOLUNTARIAT	
Descripció	Difondre les opcions de voluntariat que s'ofereixen a la ciutat, amb la finalitat de donar-les a conèixer entre el col·lectiu de persones grans.
Actuacions	<ol style="list-style-type: none"> 1. Informar sobre les actuacions que s'ofereixen a la ciutat obertes a la participació del col·lectiu de persones grans, en diversos àmbits: Ensenyament (Lecxit), Serveis Socials (Assistencial-Coordinadora), Medi ambient, ... 2. Col·laborar amb les iniciatives futures que s'estan plantejant: Punt de voluntariat (Pla de salut), ...
Lideratge	Regidoria de Gent gran
Altres implicats	Ensenyament, Medi Ambient, Salut, Inclusió social, ...
Destinataris	Població en general
Indicadors	<ul style="list-style-type: none"> - Nombre d'actuacions realitzades - Pressupost de l'acció - Nombre de participants - Nivell de satisfacció - Temps de realització
Calendari	2019-21

3.4.7 Comunicació i informació

Amb la finalitat de millorar la presència de la gent gran dins de l'agenda dels mitjans de comunicació locals i reforçar la utilització de les noves tecnologies per assolir unes habilitats comunicatives adequades, es volen assolir els objectius de donar protagonisme a les persones grans i a les seves activitats; difondre les activitats adreçades a la gent gran; identificar temes d'interès i capacitar per assumir els nous reptes digitals.

DIVULGAR NOVES TECNOLOGIES	
Descripció	Continuar divulgant l'ús de noves tecnologies entre el col·lectiu de persones grans.
Actuacions	<ol style="list-style-type: none"> 1. Divulgar les accions formatives específiques que puguin ser de interès pel col·lectiu 2. Desplegar noves oportunitats de formació
Lideratge	Regidoria de Gent gran
Altres implicats	Noves tecnologies
Destinatari	Població major de 65 anys
Indicadors	<ul style="list-style-type: none"> - Nombre d'actuacions realitzades - Pressupost de l'acció - Nombre de participants - Nivell de satisfacció - Temps de realització
Calendari	2019-21

PRESENCIA ALS MITJANS DE COMUNICACIÓ	
Descripció	Continuar promovent que els mitjans de comunicació locals es facin ressò de les activitats fetes o adreçades a la gent gran, com també que facilitin el debat i l'opinió del col·lectiu sobre la realitat del moment.
Actuacions	<ol style="list-style-type: none"> 1. Promoure la publicació de temes de interès pel col·lectiu 2. Dedicar espais específics per l'opinió de les persones grans 3. Fomentar un tracte respectuós cap el grup d'edat 4. Crear, gestionar i dinamitzar perfils del servei municipal de Gent Gran a les xarxes socials 5. Activitats i cursos per fomentar l'accés de la gent gran a aquestes formes de comunicació
Lideratge	Comunicació
Altres implicats	Gent gran, Mitjans de comunicació
Destinatari	Població major de 65 anys
Indicadors	<ul style="list-style-type: none"> - Nombre d'actuacions realitzades - Pressupost de l'acció - Nombre de participants - Nivell de satisfacció - Temps de realització
Calendari	2019-21

3.4.8 Serveis comunitaris i salut

Amb la finalitat de construir una xarxa de serveis públics preparada per atendre les necessitats de la població, tot i incrementant la percepció de confiança dels ciutadans sobre els serveis que tenen a la seva disposició, es vol assolir els objectius de contribuir a millorar la percepció dels serveis públics; incrementar el nivell de confiança amb els professionals i donar a conèixer els recursos disponibles.

PLA ESTRATÈGIC ENVELLIMENT I DEPENDÈNCIA

Descripció	Iniciar un treball conjunt amb les administracions competents per elaborar un Pla d'actuació interadministratiu de Manresa amb validesa pels propers anys, que doni resposta a la cobertura necessària pels diferents nivells assistencials.
Actuacions	<ol style="list-style-type: none"> 1. Crear una Comissió tècnica redactora del Pla per contrastar els resultats de l'estudi de necessitats a la ciutat 2. Establir acords amb el Consell comarcal 3. Promoure intercanvi d'experiències 4. Proposar accions que donin resposta a les necessitats detectades
Lideratge	Regidoria d'Acció Social
Altres implicats	Gent gran
Destinataris	Població major de 65 anys
Indicadors	<ul style="list-style-type: none"> - Nombre d'actuacions realitzades - Pressupost de l'acció - Nombre de participants - Nivell de satisfacció - Temps de realització
Calendari	2019-20

SERVEIS SOCIALS AMB LA GENT GRAN

Descripció	Continuar amb les accions que facin més visible els recursos socials que es destinen a la gent gran de la ciutat.
Actuacions	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organitzar una jornada de difusió dels serveis socials de la ciutat 2. Editar fulletons de difusió que donin a conèixer els serveis socials i difonguin campanyes específiques d'actuació
Lideratge	Regidoria d'Acció Social
Altres implicats	Gent gran
Destinataris	Població major de 65 anys
Indicadors	<ul style="list-style-type: none"> - Nombre d'actuacions realitzades - Pressupost de l'acció - Nombre de participants - Nivell de satisfacció - Temps de realització
Calendari	2019-21

BANC D'AJUDES TÉCNIQUES

Descripció	Estudiar la viabilitat d'un Banc d'ajudes que faciliti el suport al domicili de persones amb necessitats especials
Actuacions	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fer els estudis preparatoris 2. Preparar l'entrada en funcionament, si es veu viable
Lideratge	Regidoria d'Acció social
Altres implicats	Creu Roja, Sant Andreu Salut
Destinatari	Població en general
Indicadors	<ul style="list-style-type: none"> - Nombre d'actuacions realitzades - Pressupost de l'acció - Nombre de participants - Nivell de satisfacció - Temps de realització
Calendari	2020-21

PLA DE SALUT

Descripció	Aprofitar l'oportunitat que suposa l'aprovació d'un nou Pla de Salut per desplegar accions susceptibles de interès des de la perspectiva d'edat, d'acord amb l'objectiu de garantir un envelliment actiu i de qualitat.
Actuacions	<ol style="list-style-type: none"> 1. Difondre els serveis sanitaris: contribuint a un bon coneixement del serveis sanitaris per part de la població i fomentant els serveis sanitaris de la ciutat i el seu ús racional. 2. Elaborar un catàleg de programes de promoció de la salut que inclogui totes les accions que es fan a Manresa. 3. Coordinar l'oferta de programes de promoció de la salut que s'ofereixen a la ciutat per tal d'evitar duplicitats i detectar mancances existents
Lideratge	Regidoria de Sanitat
Altres implicats	Equipaments sanitaris i serveis de salut
Destinatari	Població en general
Indicadors	<ul style="list-style-type: none"> - Nombre d'accions realitzades - Resultats obtinguts
Calendari	2019-21

ESPORTS +65	
Descripció	Mantenir un programa d'activitats físiques que ajudin a mantenir el grau d'autonomia física i a millorar l'equilibri psíquic i emocional.
Actuacions	<ol style="list-style-type: none"> 1. Cicle de caminades A 100 cap als 100 d'intercanvi amb altres municipis 2. Programa Pas a pas fent salut per millorar la qualitat de vida de les persones sedentàries 3. Programació de grups de Gimnàstica Dolça a les activitats físicoesportives per adults del MES (Manresa, Esport i Salut). 4. Dinamització dels espais lúdics i de salut per a gent gran. 5. Mantenir els preus especials per a més de 65 anys a les tarifes d'accés als complexos esportius municipals.
Lideratge	Regidoria d'Esports
Altres implicats	Gent gran, entitats de gent gran
Destinataris	Població major de 65 anys
Indicadors	<ul style="list-style-type: none"> - Nombre d'actuacions realitzades - Pressupost de l'acció - Nombre de participants - Nivell de satisfacció - Temps de realització
Calendari	2019-21

3.5 Calendari d'execució

ACCIONS		2019	2020	2021
1	Ciutat sense barreres			
2	Ciutat amb mobiliari urbà adequat per a la gent gran			
3	Ciutat amb parcs i itineraris per a vianants			
4	Ciutat amb un bon entorn verd			
5	Espai lúdics i de salut per a la gent gran			
6	Ciutat més segura			
7	Educació viària			
8	Pla de mobilitat			
9	Estudi necessitats d'habitatge de la població vulnerable			
10	Programa d'arranjaments de l'habitatge			
11	Barris intergeneracionals			
12	Petits i grans			
13	Art k'suma			
14	Projecte propers			
15	Campanya Tracta'm bé			
16	Cultura +65			
17	Edat i memòria			
18	Estudi desigualtats per motius de genere			
19	Persones grans, gran voluntariat			
20	Divulgar noves tecnologies			
21	Presència als mitjans de comunicació			
22	Pla estratègic d'envelliment i dependència			
23	Serveis socials amb la gent gran			
24	Banc d'ajudes tècniques			
25	Pla de salut			
26	Esport + 65			

ANNEX 1. INFORME DE PROGRÈS 2014-16

---

1. Antecedents

L'Ajuntament de Manresa va sol·licitar l'adhesió a la Xarxa de Ciutats amigables amb la gent gran de l'Organització Mundial de la Salut, mitjançant un acord del Ple de la Corporació celebrat al Saló de Plens el dia 18 d'abril de 2011. Es tracta d'una Xarxa de ciutats amigables amb la gent gran que va néixer l'any 2006, quan l'Organització Mundial de la Salut va reunir a 33 ciutats de 22 països, amb l'objectiu de preparar-les per a l'envelliment de la població. Establint un marc per avaluar l'adaptació de les ciutats a les necessitats de les persones grans, mitjançant la participació activa d'aquestes.

El projecte s'orienta a determinar els principals elements de l'entorn urbà que faciliten un envelliment actiu i saludable, amb la convicció de que les ciutats han d'adaptar el seu entorn i els seus serveis perquè la gent gran visqui amb seguretat, mantinguin la seva salut i participin en la vida de la ciutat.

El dia 29 de setembre de 2012 l'OMS va confirmar l'adhesió, mitjançant una carta que comunicava a l'Ajuntament de Manresa l'acceptació de la seva petició, i convertint Manresa en la 37 ena. ciutat del món que en formar part de la Xarxa de Ciutats amigables amb la gent gran.

Entre l'octubre de 2011 i el setembre de 2013, mitjançant diversos processos participatius, es va desenvolupar la primera fase, concretant un Pla d'Acció pel trienni 2014-16 que es va acabar aprovant el dia 8 d'octubre per l'equip de govern de la ciutat i que es va enviar a l'OMS el dia 5 de novembre de 2013.

El Pla d'Acció 2014-16 concreta un total de 28 actuacions, que la majoria s'han desenvolupat dins del període d'execució previst.

2. Desenvolupament de les accions

Acció 1. Campanya lectura fàcil

Regidoria de Gent gran

- 1 Establir criteris de lectura fàcil (tipografia, tamany, tracte, continguts, ...)
- 2 Fer recomanacions d'ús a nivell intern de l'Ajuntament
- 3 Fer difusió ciutadana a les institucions estratègiques

L'acció ha consistit en promoure una campanya per aconseguir que la correspondència adreçada a les persones grans es fes complint criteris de lectura fàcil. S'han realitzat les actuacions següents:

2014. L'acció s'ha desenvolupat desplegant dues línies de treball:

1. Mitjançant la Secció de Recursos Humans, s'ha ofert a tot el personal municipal un Curs sobre Tècniques de redacció amb criteris de lectura fàcil, dins de l'oferta formativa interna de l'Ajuntament de Manresa 2014-15. Al curs s'hi han apuntat 66 persones. S'ha contactat amb l'Associació Lectura fàcil, experts en aquesta temàtica, amb la finalitat de que puguin preparar un programa adequat per a la nostra Corporació. En dates posteriors, s'han acabat realitzant dues edicions del curs, gràcies al finançament del programa de Cohesió social.
2. Per iniciativa de Secretaria General s'ha creat una Comissió de simplificació del llenguatge administratiu, que compta amb la participació del Cap de Secció dels Serveis Jurídics de Serveis a les Persones i que canalitza les propostes relacionades amb la perspectiva de l'edat que se li han fet arribar.

2015. S'ha estat a l'espera de realitzar el Curs sobre Tècniques de redacció amb criteris de lectura fàcil, encara que finalment no s'ha realitzat dins del període que s'havia previst. Pel que fa a la Comissió de simplificació del llenguatge administratiu, s'han elaborat unes instruccions genèriques per millorar la comprensió dels documents que es produeixen des de l'Administració.

2016. S'ha preparat el document *Recomanacions per escriure documents en Lectura Fàcil*, amb l'objectiu de proporcionar elements útils en el moment d'adreçar-se als col·lectius que requereixen comunicacions entenedores. El material que s'ha elaborat aporta indicacions sobre com preparar els continguts, el llenguatge, la forma i les il·lustracions. Posteriorment, s'ha editat i distribuït per tot el personal de l'Ajuntament de Manresa, com també a les institucions de la ciutat i serveis gerontològics locals, amb la finalitat d'aportar millores en les comunicacions adreçades al col·lectiu.

Variable	2014	2015	2016
Nombre d'accions realitzades	1	0	1
Nombre d'entitats participants	0	0	93
Cost de l'acció	0	0	383

Taula 1. Campanya lectura fàcil

Acció 2. Presència als mitjans de comunicació Regidoria de Presidència i Comunicació

- 4 Promoure l'aparició de temes d'interès pel col·lectiu
- 5 Dedicar espais específics per l'opinió de gent gran
- 6 Vetllar per un tracte respectuós

L'acció ha promogut que els mitjans de comunicació locals es fessin ressò de les activitats fetes o adreçades a la gent gran, com també que facilitessin el debat i l'opinió del col·lectiu sobre la realitat del moment. S'han realitzat les actuacions següents:

2014. Amb la finalitat de donar valor als temes relacionats amb l'envelliment i a les actuacions realitzades per l'Ajuntament de Manresa, s'ha treballat amb el Departament de Comunicació per garantir la presència als mitjans de comunicació, mitjançant les següents actuacions:

1. S'ha elaborat un logotip sobre la condició de Manresa com a ciutat amiga de la gent gran. Representa dues mans diferents que conflueixen en una acció d'amistat. L'objectiu del logotip es poder utilitzar-lo per les diferents accions que es realitzin i divulgar la nova condició que distingeix la ciutat.
2. S'ha treballat amb l'objectiu de dedicar el calendari institucional de l'Ajuntament de Manresa 2015 a difondre el projecte de Ciutat Amigable, descrivint les diferents accions que formen el Pla d'acció. El resultat ha estat un calendari que dedica cada mes a un total de 12 accions seleccionades i que estan en curs, són les següents: Mapa d'espais lúdics i de salut, Adequació del mobiliari urbà, Beca Art k'suma, Informació i prevenció de la salut, Prevenir situacions de maltractament, Esport i salut, Voluntariat sènior, Formació en noves tecnologies, Gent gran i civisme, Cultura +65, Petits i grans i Catàleg d'activitats.
3. S'ha comunicat a la premsa les diferents accions realitzades per la Regidoria de Gent gran, amb la finalitat de guanyar difusió pública.

2015. S'ha donat continuat a les accions iniciades, amb la finalitat de millorar la presència als mitjans de comunicació i d'informar sobre el projecte de Ciutat amigable:

1. S'ha editat una postal divulgativa sobre el projecte Manresa, ciutat amiga de la gent gran.
2. S'ha comunicat a la premsa les diferents accions realitzades per la Regidoria de Gent gran, amb la finalitat de guanyar difusió pública.

2016. S'ha activat una pàgina al Facebook i s'ha iniciat una base de contactes per fer difusió mitjançant SMS. Per aquesta via, s'ha donat difusió a diferents activitats de la ciutat d'interès pel col·lectiu de persones grans, com la programació del Dia de la Gent gran, tallers formatius, activitats lúdiques, ... Per altra banda, s'ha continuat preparant notes de premsa per fer difusió als mitjans de comunicació locals.

Variable	2014	2015	2016
Nombre d'accions realitzades	3	2	3
Nombre de notícies generades	12	14	12
Nombre de mitjans destinataris	21	21	21

Taula 2. Presència als mitjans de comunicació

Acció 3. Formació en noves tecnologies

Regidoria de Promoció de la ciutat

- 7 Elaborar pla de formació adreçat a la gent gran
- 8 Difondre l'oferta formativa específica
- 9 Obrir l'oferta formativa generalitzada

L'acció ha divulgat l'ús de les noves tecnologies mitjançant un programa formatiu específic adreçat a la gent gran. S'han realitzat les actuacions següents:

2014. Es van programar dos tallers d'iniciació a la informàtica i internet per gent gran dins de l'oferta FormaTIC i que es van realitzar al Casal de les Escodines.

L'oferta formativa es va divulgar mitjançant la publicació municipal Cursos, tallers i activitats i s'adreçava de forma gratuïta a persones amb més de 65 anys a tota l'oferta del programa formatiu TIC.

2015. Com l'any anterior, es van programar dos tallers d'iniciació a la informàtica i internet per gent gran dins de l'oferta FormaTIC i que es van realitzar al Casal de les Escodines. L'oferta formativa es va divulgar mitjançant la publicació municipal Cursos, tallers i activitats i s'adreçava de forma gratuïta a persones amb més de 65 anys a tota l'oferta del programa formatiu TIC.

2016. Es van programar dos tallers d'iniciació a la informàtica i internet per gent gran dins de l'oferta FormaTIC, que es van realitzar al Casal de les Escodines. Aquesta oferta es va divulgar mitjançant la publicació municipal Cursos, tallers i activitats. En el cas de les persones amb més de 65 anys, es va oferir un descompte del 50% en els cursos d'iniciació a la informàtica. La resta es va cobrar a un preu de 3€/hora.

Variable	2014	2015	2016
Nombre de cursos oferts	2	2	2
Nombre d'alumnes per curs	15	14	15
Nombre total d'alumnes	30	26	27
Aportació dels alumnes (eur.)	0	0	24
Nombre de persones informades per e-mail	125	138	150
Nombre de publicacions de divulgació	1	1	1
Cost de l'acció	720	720	720

Taula 3. Formació en noves tecnologies

Acció 4. Gent gran i civisme

Regidoria Habitatge i Barris

- 10 Involucrar el Pla de Civisme
- 11 Aportar el punt de vista de la gent gran
- 12 Fomentar el respecte

L'acció ha aprofitat l'existència d'un Pla de Civisme per fomentar un tracte respectuós cap a la gent gran. Amb aquest motiu, es van realitzar les actuacions següents:

2013. En el moment de confeccionar el Pla de Civisme, es va facilitar que el col·lectiu de persones grans de la ciutat fes aportacions, amb la finalitat de recollir les seves preocupacions a la nova ordenança que s'estava preparant.

2014. Amb l'objectiu de difondre el contingut de l'ordenança, es va demanar la col·laboració de persones voluntàries majors de 65 anys, amb la finalitat de participar en les accions de difusió. L'acció no va suposar cap despesa excepcional, si no que es va sostenir amb recursos ordinaris. Un cop finalitzada la fase d'aportacions, el Pla de Civisme es va aprovar i només falta vetllar per la seva aplicació i, si és necessari, la seva actualització.

Variable	2014
Nombre d'accions realitzades	1
Nombre de participants de +65	2
Nombre d'entitats compromeses	38

Taula 4. Gent gran i civisme

Acció 5. Voluntariat sènior

Regidoria de Gent gran

- 15 Contactar amb entitats
- 16 Recollir dades i variables
- 17 Dissenyar un espai web amb el recull de la informació
- 18 Confeccionar un catàleg del voluntariat
- 19 Promoure accions en xarxa: manifest, ...

L'acció ha consistit en confeccionar un catàleg que permetés identificar les accions que s'estaven desenvolupant amb la participació de persones voluntàries i fer-ne difusió posterior. S'han realitzat les actuacions següents:

2013. S'ha presentat el catàleg de voluntariat en forma de web, sota la denominació *Regala temps*. La web recull l'oferta de voluntariat que existeix a la ciutat. La plataforma està preparada per oferir una certa interacció, en relació a l'oferta i demanda d'efectius de voluntariat. Prèviament, amb la finalitat de recollir la informació relacionada amb les persones grans, es va fer un estudi sobre el voluntariat sènior a la ciutat, que determinava que el voluntariat era una activitat present a la ciutat, però amb una presència inferior a la prevista per d'altres estudis d'àmbit estatal, probablement a causa de la variable edat.

2014. S'ha mantingut la web activa, amb la finalitat de facilitar informació sobre el món del voluntariat a nivell local.

Variable	2014
Nombre d'organitzacions amb voluntaris +65	28
Nombre d'organitzacions utilitzen la web per demanar voluntaris +65	40
Nombre d'accessos a la web Regala temps	1214

Taula 5. Voluntariat sènior

Acció 6. Pla d'accessibilitat

Regidoria d'Urbanisme

- 22 Definir les actuacions a fer per cada un dels àmbits següents: urbanisme, edificació, transport públic, comunicació (senyalització, ...)
- 23 Desenvolupar els Plans d'adequació de l'espai públic dels barris de la Font dels Capellans, Balconada i Pare I. Puig

L'acció ha consistit en l'elaboració d'un Pla d'accessibilitat per definir les intervencions necessàries a la ciutat, tot i incorporant la perspectiva d'edat.

2016. La proposta de millora de l'accessibilitat s'ha centrat en l'àmbit físic de la ciutat. Tot i que no ha estat possible realitzar el Pla d'Accessibilitat tal i com s'havia previst, atesos els condicionants pressupostaris, s'ha fet una *Auditoria de la via pública* que identifica les accions a realitzar en el futur.

Així, a partir d'aquesta Auditoria, s'han identificat aquells carrers amb més dèficits en matèria d'accessibilitat, mentre que s'està enllestint l'inventari dels passos de vianants amb l'objectiu de determinar aquelles actuacions que resultin necessàries per assolir el nivell d'accessibilitat requerit a l'espai públic.

Per una altra banda, s'ha previst realitzar Plans d'adequació de l'espai públic als barris de la Font dels Capellans, la Balconada i Pare Ignasi Puig, que amb actuacions que es preveuen iniciar el 2017 (com la millora dels interiors dels octogonals de la Font).

Variable	2016
Cost de l'acció	5400

Taula 6. Pla d'accessibilitat

Acció 7. Adequació del mobiliari urbà Regidoria de Qualitat urbana i serveis

- 24 Substitució progressiva de mobiliari urbà amb criteris d'edat
- 25 Gestionar la reposició del nou mobiliari a mida que sigui necessari
- 26 Provisió de nou mobiliari amb criteris d'edat

L'acció ha consistit en aplicar un Pla de renovació del mobiliari urbà que tingui en compte criteris d'edat, a mida que les necessitats de manteniment ho requereixin. S'han realitzat les actuacions següents:

2014. S'ha substituït progressivament els bancs deteriorats per d'altres més confortables i amb respall, també s'ha estat rebaixant de manera progressiva diferents passos de vianants per fer-los més accessibles.

2015. S'ha continuat millorant la dotació de mobiliari urbà, instal·lant nous bancs amb criteris d'edat substituint progressivament els bancs deteriorats per d'altres més confortables i amb respall, també s'ha estat rebaixant de manera progressiva diferents passos de vianants per fer-los més accessibles.

2016. Com en els anys anteriors, s'ha continuat substituint progressivament els bancs deteriorats per d'altres més confortables i amb respall, igualment s'ha estat rebaixant de manera progressiva diferents passos de vianants per fer-los més accessibles.

Variable	2014	2015	2016
Nombre total de bancs instal·lats a la ciutat	31	13	21
Nombre de bancs nous instal·lats amb criteris d'edat	17	12	13
Nombre de bancs substituïts amb criteris d'edat	4	0	6
Cost de l'acció	8065	3382	5464

Taula 7. Adequació del mobiliari urbà

Acció 8. Un entorn agradable

Regidoria d'Entorn urbà

- 27 Definir espais lúdics i esportius apropiats per l'edat
- 28 Mantenir itineraris urbans accessibles
- 29 Difondre el projecte de voluntariat pel medi ambient, mitjançant la Coordinadora de Jubilats i pensionistes
- 30 Informar i donar a conèixer l'Anella Verda de la ciutat, fomentant l'apadrinament d'espais a càrrec d'entitats i afavorint complicitats per fer més coses

L'acció ha consistit en aprofitar les potencialitats de l'entorn urbà per afavorir complicitats amb els ciutadans. S'han realitzat les actuacions següents:

2014. Des de Medi ambient s'han realitzat diverses actuacions en col·laboració amb entitats de gent gran o destinades a usuaris amb criteris d'edat:

1. S'ha donat a conèixer l'Anella Verda de la ciutat, fomentant l'apadrinament d'espais a càrrec d'entitats i afavorint complicitats per ampliar el ventall d'actuacions. Concretament, la Coordinadora de Jubilats i pensionistes ha apadrinat l'itinerari de la Torre Santa Caterina. Diferents entitats han anat organitzant sortides guiades per l'Anella Verda i des de l'Ajuntament s'ha fet difusió.
2. S'ha signat un conveni amb diferents entitats per apadrinar itineraris o tram d'itineraris de l'Anella Verda. Dues estan formades per persones majors de 60 anys: la Coordinadora de Jubilats i Divendres al sol. Cuiden de la neteja regular de l'espai que custodien i col·laboren en l'organització de la Marxa per l'Anella Verda.
3. S'ha donat continuïtat als itineraris senyalitzats anteriorment: Collbaix (2013) i Riera de Rajadell (2011).

2015. S'ha establert una col·laboració amb la *Fundació Itinerarium*, amb la finalitat de disposar de circuits inclusius a la natura, amb la finalitat de facilitar la pràctica de l'esport, entre les persones amb més dificultats (persones cegues, sordes, amb dificultats de mobilitat, amb dificultats intel·lectuals, amb dificultats mentals i persones grans). Dins d'aquest acord, s'ha inaugurat un circuit inclusiu situat a l'anella verda de Manresa, que ofereix dos itineraris. El primer, és un circuit circular que consta de 3,86 quilòmetres i de 139 metres de desnivell. Es tracta d'un itinerari amb sortida i arribada a la Torre Lluvià, passant pel Gorg blau, pel tram empedrat, i la casa modernista la Morera. El segon, és apte per a handbikes, cadires de rodes elèctrica i joèlletes, segueix el torrent de Rajadell en un recorregut d'anada i tornada de 2'5 quilòmetres en total i amb un desnivell de 83 metres, amb destí al Gorg blau.

2016. S'ha donat continuïtat a les accions iniciades anteriorment.

Variable	2014	2015	2016
Nombre de material elaborat per difondre itineraris urbans	0	0	0
Nombre d'espais apadrinats per entitats de gent gran	2	2	2
Nombre d'incidències detectades	0	0	0
Població destinatària	75000	75000	75000
Cost de l'acció	0	8712	0

Taula 8. Un entorn agradable

Acció 9. Mapa d'espais lúdics

Regidoria de Gent gran

- 31 Identificar punts estratègics
- 32 Compartir idoneïtat
- 33 Fer difusió dels actuals

L'acció ha consistit en dibuixar un mapa que servís per preveure instal·lacions futures d'espais lúdics per a la gent gran a la ciutat, distribuïts per diferents punts estratègics a mida que sigui possible. S'han realitzat les actuacions següents:

2014. Amb la voluntat d'apostar per una ciutat proveïda d'Espais Lúdics i de salut per a la gent gran, es va identificar punts estratègics que facilitessin l'accés a tota la població. Per aquesta raó, es va crear una comissió formada per tècnics d'esports, barris, territori i gent gran que han confeccionat una Mapa d'espais lúdics de Manresa. La Comissió va revisar la distribució dels espais de la ciutat instal·lats en aquell moment i van identificar punts on, en el futur, caldria contemplar noves instal·lacions. Amb la instal·lació de nous espais, s'ofereixen sessions divulgatives i material imprès per facilitar l'ús de les instal·lacions. L'acció s'ha donat per acabada.

Variable	2014
Nombre d'activitats divulgatives realitzades	3
Nombre de fulletons editats	1500
Nombre total d'espais a la ciutat	3
Nombre d'espais nous demanats durant l'any	1
Població potencial	14800

Taula 9. Mapa d'espais lúdics

Acció 10. Ciutat més segura

Regidoria de Seguretat Ciutadana

- 34 Xerrades preventives de seguretat
- 35 Assessorament davant les campanyes abusives
- 36 Aplicar l'ordenança de civisme
- 37 Campanyes dissuasives i multes als alimentadors
- 38 Estudiar possibles canvis circulatoris mitjançant la ponència de circulació

L'acció ha agrupat els projectes orientats a millorar la seguretat de les persones i a fer que la ciutat sigui més agradable pels seus ciutadans. S'han realitzat les actuacions següents:

- 2014.** Des de la Policia local es van desenvolupar diverses actuacions amb la finalitat de millorar la percepció en seguretat a la ciutat:
1. L'estudi *Anàlisi de la percepció d'inseguretat de la gent gran de Manresa*.
  2. Disseny d'un tríptic divulgatiu de l'oferta formativa per oferir-lo des d'Educació Viària i realització de xerrades divulgatives per diferents punts de la ciutat.

3. Actuació com a policia administrativa, amb la finalitat de detectar i prevenir falses inspeccions, ...

2015. Es van donar continuïtat a les accions formatives per millorar la seguretat ciutadana, relacionades amb la seguretat i autoprotecció i sobre l'ús del telèfon mòbil en cas d'emergència.

2016. S'ha comptat amb el Servei de Mediadores del Pla Ocupacional del mes de juny a desembre del 2016, que va permetre fer un estudi de diferents variables al barri de les Escodines entre una d'elles: 1/ l'estat del trànsit a alguns dels carrers i com això afectava als vianants, entre ells a la gent gran; 2/ la poca utilització d'un parc lúdic de salut adequat per la gent gran i 3/ actituds poc respectuoses al Casal per part d'un grup de menors on hi van sobretot nens i gent Gran. També, es va celebrar una trobada per recollir demandes i propostes sobre les necessitats del barri.

Variable	2014	2015	2016
Nombre de xerrades preventives realitzades	3	2	1
Nombre de persones +65 que han participat	66	33	-
Nombre d'accions realitzades	3	2	2

Taula 10. Ciutat més segura

Acció 11. Programa d'arranjaments de l'habitatge

Regidoria Acció Social

- 39 Reformes bàsiques en l'habitatge de les persones grans més vulnerables, a partir d'arranjaments consistents en reparacions, petites obres no estructurals i instal·lació d'ajuts tècnics a l'interior dels habitatges, per tal de millorar les condicions d'accessibilitat, seguretat, higiene i habitabilitat mínimes.

L'acció ha consistit en oferir petites reformes imprescindibles perquè el beneficiari gaudís d'autonomia i qualitat de vida en el seu domicili. S'han realitzat les actuacions següents:

2014. El projecte s'ha realitzat mitjançant una important aportació de la Diputació de Barcelona. Concretament, el tipus de intervenció que es pot fer està relacionada amb millores en el bany, en la cuina i amb la millora o facilitar la mobilitat per dins l'habitatge. Encara que la majoria, acaba concretant-se en el bany i en la millora de l'accessibilitat. Les accions realitzades han estat: substitució de banyera per dutxa o de dutxa per dutxa (arran de terra), col·locació d'ajudes tècniques, adaptació de lavabo, tractament antilliscant de paviments, canvi d'aixetes, substitució d'inodor, ampliacions de portes, eliminació de bidet, adaptació de la banyera, substitució de placa de gas per placa elèctrica, adaptació de dutxa, eliminació de graons.

Com a criteri general, les famílies han assumit la totalitat del cost de la taxa d'atorgament de llicències urbanístiques (109€ per cadascuna) i l'impost sobre construccions, instal·lacions i obres. En aquest impost l'ordenança municipal contempla una bonificació del 95% en determinats supòsits, entre ells els beneficiaris del Programa d'arranjaments. Dels 24 casos, a 5 se'ls ha donat suport en el pagament de la taxa i de l'impost.

2015. L'actuació va continuar en línia amb el què s'ha exposat per l'any 2014. Les famílies van assumir la totalitat del cost de la taxa d'atorgament de llicències urbanístiques (132€ per cadascuna) i l'impost sobre construccions, instal·lacions i obres. En aquest impost l'ordenança municipal contempla una bonificació del 95% en determinats supòsits, entre ells els beneficiaris del Programa d'arranjaments. Dels 24 casos atesos, a 5 se'ls va donar suport en el pagament de la taxa i de l'impost.

2016. No s'ha realitzat cap actuació atès que l'aportació de la Diputació és de caràcter bianual i aquest any no correspon.

Variable	2014	2015
Nombre de sol·licituds cursades	33	24
Nombre de beneficiaris +65 anys	24	21
Nombre d'arranjaments realitzats	24	24
Aportació dels usuaris (llicència urbanística)	109	132
Aportació de l'Ajuntament	5502	6242
Aportació de la Diputació	22009	22384
Cost de l'acció	27511	28626

Taula 11. Programa d'arranjaments de l'habitatge

Acció 12. Millora de la mobilitat urbana

Regidoria de Mobilitat urbana

- 40 Redacció d'una ordenança reguladora de reserves d'estacionament a persones amb mobilitat reduïda
- 41 Millora d'itinerari de vianants: accessibilitat
- 42 Pacificació del trànsit: elements reductors de velocitat, millora seguretat cruïlles,...

L'acció ha agrupat diferents millores per facilitar la mobilitat i el transport a la ciutat des de la perspectiva d'edat. S'han realitzat les actuacions següents:

2013. Es va aprovar una ordenança reguladora dels aparcaments reservats per persones amb mobilitat reduïda que modificava el model vigent fins el moment. Atès que les places han passat a ser nominatives.

2014. Es va començar a implementar la normativa, a mida que la disponibilitat pressupostària ho ha permès. Aquesta actuació ha suposat comptar amb 216 places d'estacionament per a persones amb mobilitat reduïda i 72 elements reductors de velocitat.

2015. S'ha incrementat el nombre de places d'estacionament per a persones amb mobilitat reduïda fins a 217 i el nombre d'elements reductors de velocitat fins a 102.

2016. Continua l'increment de millores, fins disposar de 218 places d'estacionament per a persones amb mobilitat reduïda i 106 elements reductors de velocitat.

Variable	2014	2015	2016
Nombre de places d'estacionament per a persones amb mobilitat reduïda	216	217	218
Nombre total d'elements reductors de velocitat	72	102	106
Nombre d'elements reductors de velocitat instal·lats durant l'any	20	30	4
Cost de l'acció	26300	93500	7500

Taula 12. Millora de la mobilitat urbana

Acció 13. Promoció de l'ús del transport públic

Regidoria de Mobilitat urbana

- 43 Formació adreçada a les persones grans
- 44 Formació adreçada als conductors dels autobusos
- 45 Política tarifària que faciliti l'accés al transport públic per criteris econòmics
- 46 Millora progressiva de les parades de bus (andanes de formigó, bancs, marquesines, ...)
- 47 Incorporació de nous rètols informatius electrònics a les parades del bus urbà

L'acció pretén fomentar l'ús del transport públic entre les persones de més de 65 anys, oferint coneixements i eines que proporcionin autonomia i seguretat als viatgers per tal de millorar en confort i seguretat. S'han realitzat les actuacions següents:

2013. S'ha fet un acord de Ple per incrementar el límit de ingressos un 10% per sobre del SMI i augmentar el nombre d'usuaris potencials.

2014. S'han iniciat diverses actuacions per promoure el transport públic:

- S'han provat autobusos híbrids que ofereixen més estabilitat als passatgers i són més silenciosos.
- S'han habilitant les pareades del bus per fer-les més confortables: nous panells informatius amb horaris més llegibles; instal·lació de noves marquesines; bancs a totes les parades.
- L'empresa concessionària ofereix cursos als conductors dels autobusos per millorar les seves capacitats.

A l'acabar l'any, la ciutat compta amb 47 marquesines, 20 andanes de formigó, 94 bancs instal·lats a les parades d'autobús i nous rètols electrònics instal·lats a la ciutat que han suposat un cost de 25615 EUR. Finalment, es mantenen vigents 3033 beneficiaris de la targeta social del transport públic.

2015. S'han continuat les millores en el transport públic de la ciutat i el nombre de marquesines instal·lades arriba a 60, les andanes de formigó a 25 i s'ha incrementat el nombre de rètols electrònics instal·lats fins a 16. En conjunt, ha suposat un cost de 90574 EUR. Finalment, el nombre de beneficiaris de la targeta social del transport públic ha estat 3012.

S'han comprat 2 busos híbrids per a la flota del servei de bus urbà, que fan menys emissions acústiques i de contaminants. També milloren la confortabilitat dels usuaris dins l'autobús.

2016. El nombre de beneficiaris de la targeta social del transport públic s'ha situat en 2761 i s'ha continuat mantenint la resta de millores.

Per aquesta ocasió, s'ha programat el taller Un viatge segur, amb la finalitat d'oferir els coneixements i les eines necessàries per a que la gent gran pugui guanyar en autonomia i seguretat aprenent a viatjar en transport públic de manera confortable i segura, mostrant el funcionament de la xarxa d'autobusos del municipi i descobrint totes les possibilitats que ofereix. El taller s'ha realitzat durant les primeres setmanes del 2017 a la Sala Polivalent de la Font dels Capellans.

Variable	2014	2015	2016
Nombre de beneficiaris de la targeta social	3033	3012	2761
Nombre d'actuacions formatives adreçades a persones +65 realitzades	0	0	1
Nombre total de marquesines instal·lades a la ciutat	47	60	60
Nombre de noves marquesines instal·lades durant l'any	3	0	0
Nombre total d'andanes de formigó instal·lades a la ciutat	20	25	28
Nombre de total de bancs instal·lats a les parades d'autobús	94	94	94
Nombre total de rètols informatius electrònics instal·lats a la ciutat	4	16	16
Cost de l'acció	25615	90574	5490

Taula 13. Promoció de l'ús del transport públic

Acció 14. Sensibilització i educació viària

Regidoria de Seguretat Ciutadana

- 48 Divulgar l'activitat
- 49 Coordinar les demandes
- 50 Impartir les sessions

L'acció ha consistit en oferir una activitat formativa impartida per tècnics municipals a diferents centres de la ciutat en la què es parlarà bàsicament de compartir el carrer, experiències, vivències i accidents. S'han realitzat les actuacions següents:

2014. S'ha donat continuïtat a la Campanya "No et saltis el pas" amb l'objectiu de sensibilitzar i donar resposta al increment en el nombre d'atropellaments enregistrats a la ciutat els darrers mesos. S'ha signat un conveni amb els mitjans de comunicació locals pel qual es comprometen a implicar-se activament en les accions previstes en fer difusió en els seus respectius mitjans.

2015. S'ha donat continuïtat a l'objectiu d'observar la implicació de les persones grans en els accidents de trànsit, resultant un increment del nombre d'accidents amb la participació de persones grans respecte l'any passat.

2016. Per part de la unitat de trànsit s'han efectuat intervencions al programa de ràdio del Canal Taronja "L'hora L Catalunya Central" amb una freqüència mensual, com a mínim de gener a juny i de setembre a desembre amb una durada mitjana de 45 minuts per sessió. Es a dir, s'han comptabilitzat 6.5 hores de radio tracten temes com:

- La percepció de perill al creuar la gent gran.
- La pèrdua de visió i reflexes en la conducció de la gent gran.
- Com afecten els canvis d'estació en la percepció per part de les persones dels vehicles que circulen per les vies urbanes.
- Els avis com a grans usuaris potencials del transport públic.

- El grau de victimització i morbiditat al ser víctimes d'atropellaments dels majors de 65 anys.
- L'efecte educador dels avis quan porten i/o recullen als nens a l'escola.
- Els avis com a observadors de l'entorn del trànsit.

En relació a les dades d'accidents de trànsit les dades són les següents:

Variable	2014	2015	2016
Nombre d'accidents amb conductors majors de 65 anys	43	94	50
Nombre d'accidents amb vianants majors de 65 anys	37	60	19
Nombre d'accions de sensibilització realitzades durant l'any	1	0	0
Cost de l'acció	2000	0	0

Taula 14. Sensibilització i educació viària

Acció 15. Els meus records

Regidoria de Gent gran

- 51 Convocar premi
- 52 Difondre bases
- 53 Recepcionar obres
- 54 Fer veredictes
- 55 Exposició de les obres presentades al concurs

L'acció consisteix en una convocatòria bianual d'un concurs de fotografies antigues, amb el nom Els meus records que proporcioni protagonisme a les vivències i records de la gent gran. Fer-ne difusió amb l'objectiu de destacar el paper que té la gent gran en la recuperació de la història del municipi. S'han realitzat les actuacions següents:

2014. S'ha convocat el concurs de fotografia "Els meus records". El concurs té l'objectiu de incrementar el coneixement de la història de Manresa a través de la difusió d'imatges antigues, posant en valor l'experiència i els records que conserva la gent gran, a més de promoure la participació ciutadana per mitjà de l'ús de les noves tecnologies com l'escàner, el correu electrònic, imatges online, etc. És un concurs obert als ciutadans de més de 65 anys que vulguin participar-hi amb fotografies de la seva propietat captades a qualsevol espai de Manresa abans de l'any 1980.

2015. Com que l'actuació és bianual, aquest any no s'ha realitzat cap activitat.

2016. S'ha realitzat una nova convocatòria del concurs de fotografia "Els meus records", amb l'objectiu de incrementar el coneixement de la història de Manresa a través de la difusió d'imatges antigues, posant en valor l'experiència i els records que conserva la gent gran. El concurs s'obre a tots els ciutadans majors de 65 anys que vulguin aportar fotografies de la seva propietat captades a qualsevol espai de Manresa abans de l'any 1980.

Variable	2014	2016
Nombre de persones grans participants	21	7
Nombre d'obres presentades	51	24
Cost de l'acció	237,37	157,3

Taula 15. Els meus records

Acció 16. Art k'suma

Regidoria de Gent gran

- 56 Convocar beca
- 57 Seleccionar projecte guanyador
- 58 Fer seguiment del procés creatiu
- 59 Exposar el treball realitzat

L'acció vol fomentar l'intercanvi creatiu entre generacions des de qualsevol de les disciplines artístiques. S'han realitzat les actuacions següents:

2013. S'ha convocat la Beca Art k'suma. La convocatòria busca fomentar l'intercanvi creatiu entre generacions dins de l'àmbit de l'art des de qualsevol de les seves disciplines: plàstiques, musicals, visuals,... amb l'objectiu de promoure la cooperació i l'intercanvi d'experiències entre persones d'edats diferents. Es planteja amb la voluntat de facilitar el treball conjunt d'artistes procedents de generacions diferents i, si cal, també de disciplines diferents. El projecte guanyador va ser la realització d'una pintura mural a la Pl. Prat de la Riba sobre el cicle vital.

2014. S'ha realitzat una nova convocatòria de la Beca Art k'suma i el projecte guanyador va ser *Flux* que consisteix en la realització d'un curtmetratge sobre la Simfonia d'una ciutat.

2015. La proposta artística guanyadora d'aquest any ha estat Pintem St. Andreu, que ha consistit en la realització d'un vídeo mapping interactiu sobre la façana de l'Hospital de Sant Andreu, realitzat per un col·lectiu d'artistes junt amb un grup d'usuaris del centre.

2016. Aquest any s'ha canviat la modalitat de beca, per la de designació directa. La proposta artística que s'ha treballat, ha estat el projecte *El que no s'ho creia*, a càrrec de Aina Sallés Perramon, de 28 anys que ha girat al voltant de la trajectòria vital del seu avi. El projecte s'ha acabat amb l'edició d'un llibre, amb el lliurament de 20 exemplars per l'Ajuntament de Manresa, amb la finalitat de distribuir-los per les biblioteques públiques i per d'altres punts de interès, la resta l'artista els ha posat a la venda.

Variable	2013	2014	2015	2016
Nombre de persones grans participants	20	1	9	1
Nombre de persones joves participants	2	1	3	1
Nombre d'actuacions realitzades	1	1	1	1
Cost de l'acció	2982	1500	3000	1500

Taula 16. Art k'suma

Acció 17. Petits i grans

Regidoria d'Ensenyament

- 60 Contactar amb les entitats de gent gran
- 61 Planificar les activitats a dur a terme
- 62 Elaborar obsequis dels nens/es per la gent gran voluntària

L'acció prepararà activitats conjuntes entre gent gran i nens i nenes de les llars d'infants municipals. S'han realitzat les actuacions següents:

2014. S'han fet intercanvis entre les Llars d'Infants municipals i diferents centres gerontològics de la ciutat, amb la finalitat de compartir activitats i regals. Normalment es fa una trobada per curs, que pot ser per Nadal o bé per primavera. Els centres que compateixen activitats són els que es descriuen a continuació:

- La Lluna / Residència Sagrada Família
- La Llum / Casal Cívic Mion-Puigberenguer
- Petit príncep / Tallers AVV Ctra. Santpedor i Escodines (pendent de començar)

2015. S'ha donat continuïtat al programa de intercanvis entre les Llars d'Infants municipals i diferents centres gerontològics de la ciutat, amb la finalitat de compartir activitats i regals. Normalment es fa una trobada per curs, que pot ser per Nadal o bé per primavera. Els centres que compateixen activitats són els que es descriuen a continuació:

- La Llum / Casal Cívic Mion-Puigberenguer
- Petit príncep / Tallers AVV Ctra. Santpedor i Escodines

2016. S'ha donat continuïtat al programa de intercanvis entre les Llars d'Infants municipals i diferents centres gerontològics de la ciutat, amb la finalitat de compartir activitats i regals. Normalment es fa una trobada per curs, que pot ser per Nadal o bé per primavera. Els centres que compateixen activitats són els que es descriuen a continuació:

- La Lluna / Residència Sagrada Família

Variable	2014	2015	2016
Nombre de trobades realitzades	2	2	1
Nombre de persones grans participants	47	60	8
Nombre d'infants participants durant l'any	139	140	41
Nombre de residències d'avis implicades	1	0	1
Nombre d'altres serveis gerontològics implicats	1	3	0
Nombre de llars d'infants implicades	2	2	1

Taula 17. Petits i grans

Acció 18. Records de persones grans amb demència

Regidoria de Cohesió Social

63 Explicació de vivències viscudes durant infantesa de les persones grans als nens

L'acció busca realitzar un intercanvi de persones grans amb demència i nens per poder reviuere i recordar la infantesa d'aquestes persones explicant-la als nens. S'han realitzat les actuacions següents:

2014. S'ha organitzat visites dels usuaris de l'Associació de Familiars de malalts d'Alzheimer a centres escolars, amb la finalitat de compartit experiències personals. Aquest any, s'han efectuat les visites als centres següents:

- IES Guillem Catà

2015. S'ha intentat donar continuïtat a l'acció iniciada el 2014, però els centres escolars no han estat prou receptius amb la proposta. Pel que s'ha iniciat un replantejament que es concretarà l'any següent.

2016. S'ha elaborat el projecte *laia, explica'm un conte*, a partir d'una idea original de professionals de l'Associació de Familiars de malalts d'Alzheimer, amb l'objectiu de fomentar el coneixement de la malaltia entre els nens i nenes de 6 a 10 anys. La proposta ha comptat amb el suport dels pressupostos participatius de l'Ajuntament de Manresa, que ha permès treballar amb un dibuixant i una rondallaire que han confeccionat un material que es distribuirà en suport digital pels centres escolars.

Variable	2014	2015	2016
Nombre d'actuacions realitzades	1		1
Nombre de persones grans participants	11		0
Cost de l'acció	0		12.087,5

Taula 18. Records de persones amb demència.

Acció 19. Serveis socials propers

Regidoria d'Acció Social

- 64 Difondre el projecte Més a prop
- 65 Fulletó sobre els recursos per a la gent gran
- 66 Millorar la divulgació dels serveis socials i dels serveis d'atenció a la dependència
- 67 Acostar els serveis socials a la gent gran

L'acció s'orienta a fer més visible els recursos socials que es destinen a la gent gran, mitjançant una ampliació de la informació i d'establir una relació de confiança. S'han realitzat les actuacions següents:

2014. Amb la finalitat d'acostar els serveis socials a la gent gran, s'han desplegat les actuacions següents:

1. Celebració d'una Jornada sobre els Serveis socials el dia 31 de maig de 2014, amb l'objectiu de donar a conèixer la cartera de serveis que ofereixen.
2. Actualització de la web municipal, amb informació dels recursos disponibles.
3. Realització del projecte Més a prop, amb la finalitat de visitar persones grans que viuen soles, aprofitant la visita per distribuir guies per a la gent gran amb la informació dels recursos disponibles.

2015. S'ha donat continuïtat a les actuacions iniciades anteriorment: Jornada sobre els Serveis socials i difusió del projecte Més a prop.

2016. Aquest any, s'han iniciat dues actuacions noves.

1. Campanya *Tens veïns al costat?. Fes cotat als veïns!* S'ha realitzat amb l'objectiu d'apropar als Serveis Socials a la població de persones grans en situació de risc. La campanya busca detectar persones d'edat que viuen soles, sense xarxa relacional i que viuen en condicions deficientes. La campanya ha suposat una despesa total de 188,75 €.

2. Sessions grupals sobre la dependència amb l'objectiu d'agilitzar la informació que es proporciona als usuaris. Aquest any, s'han realitzat 15 sessions, amb un cost que s'estima de 613,31 €.

Variable	2014	2015	2016
Nombre d'actuacions realitzades per difondre els serveis socials	3	2	2
Nombre de usuaris + 65 dels serveis socials d'atenció primària	2591	3045	2893
Nombre de usuaris + 65 del servei a domicili durant l'any	122	223	192
Nombre de usuaris + 65 beneficiaris del projecte Més a prop	280	273	0
Cost total de l'acció	611993	665009	579834

Taula 19. Serveis socials propers

Acció 20. Prevenir situacions de maltractament

Regidoria d'Acció Social

- 68 Protocol d'actuació contra els maltractaments
- 69 Campanya de prevenció

L'acció agrupa les actuacions que busquen prevenir els maltractaments. S'han realitzat les actuacions següents:

2014. S'han desenvolupat tres treballs.

1. El mes de juny, al voltant del Dia internacional contra l'abús i el maltractament a la gent gran, es va realitzar un Photocall amb la finalitat de difondre diferents consignes relacionades amb el bon tracte a les persones grans. Es va preparar un fons per fer les fotografies, amb missatges de Bon tracte.
2. S'ha impartit un programa formatiu adreçat a voluntaris de Creu Roja, amb la finalitat de sensibilitzar-los per a la detecció de situacions de risc.
3. S'ha fet una campanya informativa sobre els maltractes econòmics enviant una carta de sensibilització i informació als directors de les oficines bancàries de la ciutat.

2015. S'ha programat l'obra Escenes amb tracte d'Ester Colell, Josep M. Parcerisa i Sònia Pallarès, adaptada i dirigida per Jaume Costa. Representada a càrrec dels grups Grup Esplai Artesenc i de Nei Teatre d'Artés. L'obra és un recorregut per sis històries diferents, però un mateix fons: els maltractaments i l'abús a la gent gran. Serveix per difondre un missatge de conscienciació, al voltant dels maltractaments a la gent gran.

2016. En motiu del Dia internacional de la presa de consciència de l'abús i el maltractament envers les persones grans que es celebra el dia 15 de juny, es va organitzar la xerrada *El paper d'avis i àvies a la família, aprendre a posar límits per evitar situacions abusives*, a càrrec de M. Jesús Comellas, doctora en psicologia i experta en el món de l'educació.

Variable	2014	2015	2016
Nombre d'actuacions realitzades	3	1	1
Nombre participants	140	200	15
Nombre de voluntaris formats	10	0	0
Nombre d'entitats implicades	38	38	38
Cost de l'acció	1440,02	828	250

Taula 20. Prevenir situacions de maltractament

Acció 21. Informació i prevenció de la salut

Regidoria de Sanitat

- 70 Editar i fer difusió d'un tríptic informatiu sobre què fer davant d'una urgència mèdica
- 71 Programa formatiu sobre temes preventius en salut

L'acció vol proporcionar una adequada informació als ciutadans amb la finalitat de que puguin utilitzar els serveis sanitaris de la forma més eficient, tot i promovent un model de salut de tipus preventiu. S'han realitzat les actuacions següents:

2013. Es va editar un flayer sobre les urgències mèdiques, del què se'n van fer 5000 exemplars i es va distribuir per diversos punts de interès per a la població i persones grans: Casals, Serveis gerontològics de la ciutat, ...

2014. S'ha impartit el Curs Cuidem la nostra salut, a càrrec de personal de la Unitat de Salut de l'Ajuntament de Manresa. Amb aquesta actuació es dona l'acció per finalitzada.

Variable	2013	2014
Nombre de cursos realitzats	2	1
Nombre d'alumnes de més de 65 anys participants	35	7
Nombre d'exemplars editats / Nombre persones majors de 65 anys	0,34	-
Cost de l'acció	256,99	0

Taula 21. Informació i prevenció de la salut

Acció 22. Esport i salut

Regidoria d'Esports

- 72 Cicle de caminades A 100 cap als 100 dins i fora del terme municipal de Manresa
- 73 Caminades Pas a pas per millorar la qualitat de vida de persones sedentàries

L'acció consisteix en oferir un programa d'activitats físicoesportives que ajudin a mantenir el grau d'autonomia física i a millorar l'equilibri psíquic i emocional. S'han realitzat les actuacions següents:

2013. S'ha ofert les dues modalitats de caminades: Pas a pas fent salut i el cicle de caminades, promogut per la Diputació de Barcelona, d'intercanvi entre poblacions A 100 cap als 100.

2014-16. S'ha continuat oferint les dues modalitats de caminades: Pas a pas fent salut i el cicle de Caminades A 100 cap als 100, d'acord amb la participació que es detalla a continuació.

Variable	2013	2014	2015	2016
Nombre de places d'activitats esportives ofertades a persones + 65	359	359	372	330
Nombre de participats al Cicle de Caminades A 100 cap als 100	40	39	28	49
Nombre de persones grans que participen al programa Pas a pas fent salut	15	15	30	58
Cost de l'acció	2595	2437	2811	3720

Taula 22. Esports i salut

Acció 23. Pla de formació per als professionals de proximitat

Regidoria d'Ocupació i emprenedoria

- 74 Fer el recull i posterior difusió de l'oferta formativa.
- 75 Estar en contacte amb el Departament d'Ensenyament i l'INS Guillem Catà per assessorar sobre les convocatòries de reconeixement de competències i els tràmits necessaris per accedir -hi.
- 76 Assessorar en el procés a fer per superar les proves

L'acció preveu divulgar la formació existent al Bages tant de formació ocupacional contínua com de formació professional reglada (cicles formatius) relacionada amb l'atenció sanitària i sociosanitària. S'han realitzat les actuacions següents:

2014. La situació de crisi repercuteix en la situació econòmica de les famílies que alhora recuperen el paper cuidador, prescindint de la figura de professionals per atendre la cura. Aquest canvi de tendència, repercuteix en les necessitats de formació dels professionals i en l'acreditació que necessiten. Malgrat tot, es considera que s'està donant resposta a les demandes formatives que es puguin demanar i es participa en un estand per donar informació a la Fira de l'Estudiant.

2015. Aquest any, ha canviat el sistema d'acreditació la Generalitat de Catalunya ha assumit directament l'acreditació, derivant a la persona al centre formatiu on es pot cursar el cicle formatiu lligat a l'ofici a acreditar. Per aquesta motiu, l'acció s'ha vist limitada a la divulgar l'oferta informativa i formativa, sense conèixer el nombre d'acreditacions realitzades, atès que les gestiona directament la Generalitat de Catalunya. Per una altra banda, s'ha continuat participant en la Fira de l'Estudiant, mitjançant un estand des del què es proporciona informació.

2016. S'ha ofert el taller d'atenció sociosanitària a persones dependents en institucions socials, amb una durada de 470 hores i que ha comptat amb la participació de 15 persones, que han seguit els continguts relacionats amb el temari següent:

- Recolzament en l'organització d'intervencions en l'àmbit institucional
- Intervenció en l'atenció higiènic-alimentària en institucions
- Intervenció en l'atenció sociosanitària en institucions
- Recolzament psicosocial, atenció relacional i comunicativa en institucions
- Mòdul de pràctiques professionals no laborals
- Mòdul de formació complementària: recerca de feina, PRL, medi ambient i igualtat de gènere.

També, com en anys anteriors, s'ha mantingut la participació a l'estand informatiu de la Fira de l'Estudiant.

Variable	2014	2015	2016
Nombre d'accions de divulgació realitzades	1	1	2
Nombre d'alumnes activitats formatives	0	0	15

Taula 23. Pla de formació per a professionals de proximitat

Acció 24. Detecció persones amb demència per part del comerç

Regidoria d'Acció Social

77 Detectar per part del comerç les persones amb demència i comunicar-ho a l'Afabbs

L'acció vol conscienciar al comerç de la detecció de les persones amb demència i comunicació a l'Associació de Familiars de Malalts d'Alzheimer del Bages, Berguedà i Solsonès. S'han realitzat les actuacions següents:

2014. Des dels Serveis Socials municipals s'ha elaborat un protocol de intervenció que té per finalitat informar als comerciants sobre com poden actuar, en el cas d'identificar alguna persones que presentin el perfil definit, mitjançant les actuacions següents:

1. Redacció i consens de l'actuació a realitzar.
2. Difusió dels continguts, mitjançant un fulletó informatiu, als socis de l'UBIC.

2015. S'ha animat la implicació dels comerços participants amb la finalitat de que tinguin present el protocol de intervenció dissenyat l'any anterior.

2016. S'ha donat continuïtat a l'actuació iniciada l'any 2014, tot i això, el protocol encara que no ha donat cap resultat visible.

Variable	2014	2015	2016
Nombre d'actuacions realitzades	2	0	0
Nombre de comerços participants	239	239	239
Nombre de deteccions efectuades durant l'any	0	0	0

Taula 24. Detecció de persones amb demència per part del comerç

Acció 25. Catàleg d'activitats

Regidoria de Gent gran

78 Dissenyar una oferta d'activitats atractiva i innovadora

79 Compartir la proposta amb els agents del sector

80 Gestionar la seva aplicació

L'acció consisteix en confeccionar un catàleg d'activitats anual que agrupi tota l'oferta de formació i animació adreçada als Casals de gent gran i entitats de la ciutat amb interès per disposar d'una programació estable d'activitats pels seus usuaris, mitjançant un tipus de gestió compartida. S'han realitzat les actuacions següents:

2014. S'ha configurat un catàleg d'activitats amb una oferta de cursos i tallers que es realitzen mitjançant la col·laboració d'entitats de la ciutat, els més destacats són: Taller d'entrenament de la memòria, Taller La vida a certa edat, Taller Cuidem la nostra salut, Teatre dels records, Taller de seguretat vial, Curs la mort i el dol, Taller Escriure les pròpies memòries, Curs Posem-nos al dia, Taller Drets emocionals,....

2015. S'ha mantingut el catàleg d'activitats amb continguts d'interès pel col·lectiu que s'ha gestionat de forma compartida amb les entitats de la ciutat interessades en aquesta oferta.

2016. S'ha redefinit alguns continguts i establint un conveni regulador del taller més demanat *Cançons de tots els temps*.

Variable	2014	2015	2016
Nombre de tallers oferts	11	14	8
Nombre de demandes rebudes	9	12	12
Nombre d'actuacions realitzades	13	12	11
Nombre d'entitats col·laboradores	10	10	10

Taula 25. Catàleg d'activitats

Acció 26. Cultura + 65

Regidoria de Cultura

- 81 Reducció de preus a majors de 65 anys
- 82 Programar propostes de interès pel col·lectiu de les persones grans
- 83 Millorar l'accessibilitat als equipaments
- 84 Servei de préstec bibliotecari a domicili
- 85 Incorporar la dimensió intergeneracional en les accions de difusió i recuperació patrimonial

L'acció significa incorporar polítiques de difusió i de preus adaptats a les necessitats de la gent gran. S'han realitzat les actuacions següents:

2014. S'han realitzat diverses activitats:

1. El Teatre Kursaal programa sessions especials per a gent gran, concebudes i pensades per a persones de més de 65 anys, amb horaris especials i preus reduïts.
2. Mensualment es porten lots de llibres, de revistes, cd's i pel·lícules a 5 residències d'avis (Hospital de Sant Andreu, Sant Andreu, Mutuam, Font dels Capellans i Valldaura). Aquest any s'han prestat 1856 documents.
3. Des de l'Espai Memòries s'ha programat un taller per recuperar els records i les vivències de modistes i costureres, amb la finalitat d'explicar-ho a les generacions més joves.

2015. S'ha donat continuïtat a les actuacions iniciades anteriorment, incrementant el nombre de propostes i el nombre d'espectadors.

2016. S'ha continuïtat oferint la programació d'espectacles per a majors de 65 anys, dins dels nivells assolits en anys anteriors. Des de Patrimoni, també s'ha treballat sobre el paper de les dones a les fàbriques, amb la programació de diferents propostes.

Variable	2014	2015	2016
Nombre d'espectacles programats per + 65	5	7	6
Nombre de persones grans beneficiaries	3409	3616	2696
Cost de l'acció	21300	42000	36000

Taula 26. Cultura +65

Acció 27. Accés preferent als actes programats a la via pública

Regidoria de Festes

- 86 Preveure la forma d'habilitar un espai per a persones grans amb mobilitat reduïda
- 87 Acordar el nombre de places a reservar
- 88 Difondre l'espai habilitat

L'acció dissenyarà un Pla d'accés preferent que faciliti l'accés a les persones grans pels actes culturals i/o festius programats a la via pública. S'han realitzat les actuacions següents:

2015. S'ha habilitat un espai reservat per a 15 places, es tracta d'una plataforma de 3,5x2,40 amb rampa i baranes que es situa a la Pl. Major, amb la finalitat d'oferir-lo als ciutadans amb mobilitat reduïda que demanin accedir-hi per ordre de inscripció, mitjançant reserva a un número de telèfon. L'accés permet assistir a tres actes de la programació de la Festa Major d'estiu: la Mostra del Correfoc, el ball de Festa Major i la Cercavila.

2016. S'ha continuat oferint l'espai reservat, amb la col·locació d'una plataforma protegida per veure els actes que es celebren a la Pl. Major, durant la Festa Major d'estiu.

Variable	2015	2016
Nombre d'espais ofertats	1	1
Nombre d'actes programats	3	3
Nombre de persones beneficiàries	4	15
Cost de l'acció	544	544

Taula 27. Accés preferent als actes programats a la via pública

Acció 28. Apadrinament de projectes emprenedors

Regidoria d'Ocupació i emprenedoria

- 89 Crear la xarxa de mentors.
- 90 Sessió formativa mentors
- 91 Difondre el programa per la captació d'emprenedors i avaluació dels projectes que han de ser mentorats
- 92 Assignació dels mentors
- 93 Seguiment de les sessions de treball

L'acció s'orienta a donar recolzament i assessorament en matèria d'estratègia, relacions professionals, coneixements específics i pràctica empresarial a través de reunions i sessions de treball individualitzades amb emprenedors/es. Tot i buscant empresaris amb una major trajectòria empresarial, comparteixin les seves experiències i coneixement amb els emprenedors/es de menor experiència per millorar la seva estabilitat i permanència en el mercat. S'han realitzat les actuacions següents:

2014. L'actuació ha quedat condicionada a la dinàmica de l'entitat SECOT i a la disponibilitat pressupostària. Per una banda, la delegació de Secot a la Catalunya central s'ha dissolt, per l'altra el Servei d'Activitat Econòmica no va obtenir la subvenció que esperava per desenvolupar l'acció. Com a conseqüència d'aquests fets, l'acció d'apadrinaments no s'ha pogut dur a terme. Els sèniors del territori es van constituir en una nova associació GEST!, amb la finalitat de donar suport a l'empresa i emprenedoria del territori i se'ls hi va cedir un espai al Palau Firal.

2015. S'ha signat un conveni amb l'entitat GEST! que té per objecte regular la col·laboració entre l'Ajuntament de Manresa i l'Associació de Professionals Sèniors al Servei del Territori-Gest! per afavorir l'economia i el teixit empresarial

del territori i establir els mecanismes necessaris per donar suport i assessorament a les empreses i emprenedors del territori. El conveni regula la col·laboració amb la finalitat d'establir accions conjuntes en els àmbits següents:

- Foment d'accions d'intercanvi de coneixements, contactes i experiències entre emprenedors/res i empresaris/àries amb experiència, amb l'objectiu d'assolir coneixements vinculats a l'estratègia i el desenvolupament empresarial.
- Assessorament i anàlisi de negocis, amb l'objectiu d'aconseguir un diagnòstic i proposar accions de millora empresarial.
- Col·laboració en la difusió de les accions comunes que es realitzen, per tal de fomentar tant l'ús dels serveis que ofereix el CEDEM com els que pot oferir l'Associació.
- Accions de formació conjunta per a la capacitat tècnica professional.
- Assessoraments en l'anàlisi de direcció per a empreses familiars.

2016. S'ha continuat amb els compromisos previstos en el conveni signat amb l'entitat GEST.

Variable	2014	2015	2016
Nombre d'entitats de gent gran col·laboradores	1	1	1

Taula 28. Apadrinament de projectes emprenedors

3. Relacions institucionals i treball en xarxa

OMS

- La proposta de l'OMS de fer unes ciutats amigables amb les persones grans ha generat l'adhesió de 500 ciutats, distribuïdes per països de tot el món. L'èxit de la iniciativa ha superat les expectatives que l'organització tenia inicialment. En el nostre cas, a finals de 2013 es va enviar a l'OMS el Pla d'acció 2014-16, que s'ha desenvolupat dins del calendari previst.
- Una de les iniciatives que han nascut al voltant del projecte, ha estat la creació d'una plataforma digital per informar i promoure intercanvis entre les ciutats amigables de tot el món. La plataforma es troba penjada a la web següent: <http://agefriendlyworld.org/en/> on es pot trobar la fitxa de la nostra ciutat.
- Per últim, la OMS ha publicat un document que aporta indicadors per mesurar el grau d'amigabilitat de les ciutats. Actualment, s'ha experimentat amb un grup de ciutat de diferents països, amb la perspectiva probable que més endavant s'hagin d'utilitzar a totes les ciutats integrades a la Xarxa de Ciutats amigables.

IMSERSO

- L'any 2013 l'OMS va signar un conveni amb l'IMSERSO amb la finalitat de cedir-li la gestió del projecte per a Espanya i Llatinoamèrica. Per aquesta raó, s'ha creat una Comissió d'experts, amb la finalitat d'aprofitar l'experiència dels municipis i dels assessors que tenen experiència prèvia per generar criteris i recomanacions que puguin ser útils per als nous municipis que vulguin desplegar el projecte. L'Ajuntament de Manresa està participant en aquesta comissió, aportant la seva experiència, des de l'Abril de 2014.
- Entre d'altres, s'estan organitzant diferents jornades de divulgació, sobre experiències de com ser una ciutat amigable amb les persones grans. De moment, s'ha realitzat la primera a Madrid (2014), Burgos (2015), San Fernando i Saragossa (2016) en les què l'Ajuntament de Manresa ha participat compartint experiències amb d'altres municipis.
- Aquesta vinculació amb el projecte, fa que l'IMSERSO doni la nostra referència als nous Ajuntaments interessats en participar en el projecte i, periòdicament, rebem trucades i/o visites de tècnics municipals amb la finalitat de recollir informació sobre el procés. També, s'ha realitzat un curs online, en el què s'ha participat en relació al tema del disseny del Pla d'Acció.
- Finalment, el 14 de juny de 2017 s'ha celebrat a la nostra ciutat, la Jornada com ser una ciutat amigable amb la gent gran, amb l'objectiu de donar a conèixer el projecte a les ciutats de la zona nord-oest del país.

DIPUTACIÓ DE BARCELONA

- Compartint objectius amb la proposta plantejada per l'OMS, la Diputació ha dibuixat el projecte Territoris amigables amb la gent gran, amb la finalitat de fer créixer la Xarxa de ciutats amigables entre ciutats de la província. La iniciativa ha tingut una bona resposta i actualment són diverses les ciutats que estan treballant per organitzar processos participatius i definir el seu Pla d'acció: Granollers, Terrassa, Berga, Igualada, Gavà i Castellar del Vallès.
- Interessa que, en el futur, es pugui plantejar la creació d'una Xarxa catalana de ciutats amigables amb la gent gran, amb la finalitat d'iniciar un treball conjunt a nivell de programació i d'avaluació. Aquesta possibilitat, obre una perspectiva molt interessant per a Manresa, atès que permetria iniciar un treball col·laboratiu amb d'altres ciutats de característiques similars.

4. Avaluació interna

BALANÇ

Al llarg del trienni 2014-16 s'ha desenvolupat el Pla d'Acció tal i com estava previst. La majoria de projectes s'han desenvolupat seguint el calendari establert, a excepció

d'alguns cassos particulars que s'han desplaçat del cronograma per avançament, per retard o perquè no s'han pogut realitzar completament.

EXECUCIÓ	2014	2015	2016
Nombre d'accions previstes	23	20	22
Nombre d'accions realitzades	21	21	21
Nombre d'accions finalitzades	3	0	25
Nombre d'accions liderades per la Regidoria de Gent gran	8	8	8
GESTIÓ			
Comissió de treball			
Nombre de reunions celebrades	1	1	1
Nombre de tècnics assistents	14	13	10
Nombre de tècnics implicats	17	17	17
Ciutadania			
Nombre de reunions celebrades amb agents ciutadans	1	0	0
Nombre de convocatòries del CMGG	4	2	6
Nombre d'entitats participants al CMGG	38	38	38
Destinataris			
Nombre de persones grans beneficiades	14748	14748	14748
Nombre de suggeriments rebuts	0	0	0
Nombre de queixes formals rebudes a la Regidoria	3	0	0
Pressupost			
Despeses assumides per la Regidoria de GG	3585	3250	2793
Pressupost Regidoria / Pressupost Ajuntament	0,02	0,03	0,02
COMUNICACIÓ			
Notes de premsa realitzades	12	14	14
Roda de premsa realitzades	0	0	1
Publicacions realitzades	1	1	0
Accions informatives realitzades	2	2	1

Taula 29. Indicadors de gestió projecte Manresa, ciutat amiga de la gent gran

El desenvolupant del Pla d'Acció ha seguit força bé els objectius proposats, atès que en general s'han anat realitzant les accions dins del calendari previst. Únicament, cal fer referència a una acció que no s'ha realitzat del tot per causes externes a l'Ajuntament de Manresa, atesa la falta de finançament per a poder realitzar el projecte.

Una altre aspecte a destacar, són les accions realitzades parcialment. En aquest cas, es donen diverses explicacions. L'execució del Pla d'Acció preveu un calendari amb una durada tan àmplia, que sovint s'ha vist afectada per canvis organitzatius de caràcter tècnic o polític. També, com en l'argumentació anterior, algunes actuacions s'han realitzat parcialment per raons econòmiques pròpies de la conjuntura viscuda durant aquests anys.

MANRESA, CIUTAT AMIGA DE LA GENT GRAN (2014-16)				
Acció	13	14	15	16
Acció 1. Campanya lectura fàcil				
Acció 2. Presència als mitjans de comunicació				
Acció 3. Formació en noves tecnologies				
Acció 4. Gent gran i civisme				
Acció 5. Voluntariat sènior				
Acció 6. Pla d'accessibilitat				
Acció 7. Adequació del mobiliari urbà				
Acció 8. Un entorn agradable				
Acció 9. Mapa d'espais lúdics				
Acció 10. Ciutat més segura				
Acció 11. Programa d'arranjaments de l'habitatge				
Acció 12. Millora de la mobilitat urbana				
Acció 13. Promoció de l'ús del transport públic				
Acció 14. Sensibilització i educació viària				
Acció 15. Els meus records				
Acció 16. Art k'suma				
Acció 17. Petits i grans				
Acció 18. Records de persones grans amb demència				
Acció 19. Serveis socials propers				
Acció 20. Prevenir situacions de maltractament				
Acció 21. Informació i prevenció de la salut				
Acció 22. Esport i salut				
Acció 23. Pla de formació per als professionals de proximitat				
Acció 24. Detecció persones amb demència des del comerç				
Acció 25. Catàleg d'activitats				
Acció 26. Cultura + 65				
Acció 27. Accés preferent als actes realitzats a la via pública				
Acció 28. Apadrinament de projectes emprenedors				

Taula 30. Cronograma projecte Manresa, ciutat amiga de la gent gran

Fet i fet, un cop valorat la totalitat del període el balanç és satisfactori i la majoria d'actuacions es valoren amb resultats positius.

GESTIÓ

Si bé, la Regidoria de Gent gran impulsa, coordinada, dinamitza les actuacions, l'objectiu de fer una ciutat amigable amb la gent gran implica una seriosa implicació de tots els departaments municipals, que cedeixen una petita part dels seus objectius propis en benefici dels continguts definits per aquest projecte.

Des de l'Abril del 2011, quan el Ple municipal va aprovar l'adhesió al projecte de ciutats amigues amb la gent gran de l'OMS, la institució municipal ha viscut canvis que d'alguna manera o altra han repercutit en la bona marxa de les accions previstes.

Seria bo revisar les diferents dinàmiques de treball plantejades i determinar quines estratègies s'haurien d'iniciar per enfortir la transversalitat en el futur, tant en la part de la diagnosi, com en la part de la gestió.

IMPACTE

En el present document, s'ha informat dels resultats obtinguts per cada una de les accions previstes al Pla de treball 2014-16, però falten altres valoracions necessàries per aportar globalitat als resultats obtinguts. Aportar una perspectiva més global, hauria de servir per prendre unes decisions de futur que caldrà prendre, en relació a la continuïtat al projecte. A més dels resultats obtinguts que s'han presentat en el present document, convindria conèixer l'impacte ciutadà que ha tingut, tant el projecte com el treball realitzat durant aquests anys.

Amb aquesta finalitat, es preveu complementar la presentació dels de resultats que s'han mostrat en aquest informe, amb estudi específic que aporti la perspectiva ciutadana. Al llarg del segon any d'aquesta tercera fase, es preveu complementar l'avaluació amb la realització d'una enquesta sobre les millores assolides a nivell de salut i benestar personal, un qüestionari sobre la percepció ciutadana sobre el desenvolupament del projecte i la constitució de dos grups de referència, amb l'objectiu de controlar les variacions observades en el temps, a mida que el projecte avança, tenint en compte perfils de diversitat de gènere, territorials i socioeconòmics.

Comptem que, amb la incorporació d'aquesta nova perspectiva, es podrà fer una bona valoració sobre la continuïtat del projecte i sobre l'oportunitat de redissenyar un nou pla de treball.

Annex 2. Traducción castellana

Manresa, ciudad amiga de las personas mayores

PLAN DE ACCIÓN

2o. Ciclo 2019-21

diciembre de 2018

Ficha técnica

Enric Roca, director del proyecto
Concejalía de Personas Mayores del Ajuntament de Manresa
Àrea de Derechos y Servicios a las Personas
Trabajo realizado con el apoyo de la Diputació de Barcelona
Manresa, 2018

Antecedentes

1.1 Adhesión

La Red de Ciudades Amigables con las personas mayores es una idea de la Organización Mundial de la Salud dirigida a los ayuntamientos y destinada a crear entornos y servicios que promuevan y faciliten un envejecimiento activo y saludable. El proyecto aborda desde una perspectiva transversal diferentes aspectos de la vida diaria y lo hace poniendo en el centro la participación de las personas mayores, teniendo en cuenta sus necesidades, percepciones y opiniones a lo largo de todo el proceso de análisis y mejora de la ciudad. El proyecto fue expuesto por primera vez el 2005 y cuenta con la participación de ciudades de todo el mundo.

Las ciudades que quieren ingresar en la Red, tienen que cumplir unos requisitos establecidos previamente que se basan en la realización de una diagnosis de la ciudad, el diseño de un plan de acción y al establecer mecanismos de evaluación, con el fin de iniciar un proceso de mejora continua. En el caso del Estado español, la OMS ha delegado la supervisión de las ciudades de la Red al IMSERSO, que se cuida de difundir y hacer el seguimiento del proyecto.

El Ayuntamiento de Manresa solicitó la adhesión en la Red de Ciudades amigables con las personas mayores, mediante un acuerdo del Pleno de la Corporación celebrado al Salón de Plenos el día 18 de abril de 2011. El 29 de septiembre de 2012, la Organización Mundial de la Salud confirmó la adhesión, mediante una carta que comunicaba en el Ayuntamiento de Manresa la aceptación de su petición, y convirtiendo Manresa en la 37a. ciudad del mundo en formar parte de la Red de Ciudades amigables con las personas mayores. Actualmente, la Red de Ciudades y Comunidades Amigables, cuenta con la adhesión de 162 ciudades del Estado Español, que se encuentran en diferentes fases de desarrollo del proyecto.

1.2 Fases

Una de las características del proyecto es que se trata de un proceso de mejora continua, mediante cuatro fases de trabajo. Primero, diagnosticar y planificar, después ejecutar y evaluar. Manresa se encuentra actualmente en la tercera fase y, por este motivo, corresponde evaluar los resultados e identificar nuevas actuaciones a realizar.

De acuerdo con las fases de trabajo descritas anteriormente, el calendario seguido en Manresa ha sido lo siguiente:

- 2011 Ingreso en la red
- 2012-13 Planificación: diagnosis y diseño del plan de trabajo
- 2014-16 Ejecución: despliegue del plan de acción
- 2017-18 Evaluación: medir resultados y diseñar nuevas acciones

1.3 Participación

El proyecto de Ciudades amigables con la edad es fundamentalmente participativo. Tiene la finalidad de recoger el punto de vista de las personas mayores, para incorporarlo al diseño de la ciudad. Entre octubre de 2011 y el septiembre de 2013, se efectuaron diferentes procesos participativos para concretar la diagnosis y las actuaciones a realizar:

- Celebración de grupos focales, con 108 participantes distribuidos en 8 grupos de personas mayores; 1 de proveedores y 1 de cuidadores informales
- Valoración de las conclusiones con los responsables de los grupos focales
- Presentación ciudadana del documento de Diagnosis
- Proceso de participación ciudadana para recoger aportaciones al Plan de acción
- Sesión ciudadana de debate

Finalmente, el Plan de Acción 2014-2016 se acabó aprobando el día 8 de octubre por el equipo de gobierno de la ciudad y que se envió a la OMS el día 5 de noviembre de 2013.

Primer ciclo

2.1 Diagnóstico

Inicialmente, se celebraron unos grupos focales para recoger la opinión del grupo de edad sobre la ciudad. Concretamente, se convocaron ocho grupos de personas mayores; un grupo de proveedores y un grupo de cuidadores informales. Sus propuestas sirvieron para elaborar un diagnóstico inicial, que se manifestaba con los contenidos siguientes:

Fortalezas:

- Las dimensiones y el volumen de población de Manresa proporcionan una buena calidad de vida para las personas mayores de la ciudad.
- La ciudad tiene una buena dotación de servicios (asistenciales, culturales,...) que generan un amplio abanico de productos y actividades que se ofrecen desde las instituciones o desde las mismas entidades de personas mayores existentes.
- La ciudad tiene un buen bagaje en la atención a las personas mayores, dado que desde hace años se vienen desarrollando políticas gerontológicas dirigidas al envejecimiento activo y a mejorar la atención a la dependencia.
- La existencia de un programa de civismo puede ayudar a mejorar el diálogo y la resolución pacífica de los conflictos.
- La prioridad por las políticas dirigidas al colectivo de las personas mayores.

Debilidades:

- La existencia de edificios antiguos que no tienen ascensor, ni tampoco posibilidad de tenerlo, hace que muchas viviendas necesiten hacer adaptaciones, sin disponer del apoyo técnico y económico necesario.
- Contexto económico que contribuye a incrementar las demandas de servicios sociales hasta dificultar su capacidad de respuesta a las necesidades del colectivo.
- Dentro del urbanismo, se echan de menos espacios tranquilos y mobiliario urbano suficiente. Existen algunos elementos que dificultan la vida cotidiana de las personas mayores (tiempo de paso de los semáforos, accesibilidad de los contenedores, iluminación de algunos puntos, bancos para descansar, mejorar la movilidad,...).
- En algunas zonas de la ciudad la percepción de seguridad ciudadana es deficiente. También, molesta el ruido por la noche, especialmente en zonas de bares y discotecas.

Oportunidades:

- La experiencia y la participación de las personas mayores es un potencial para dar valor, todo y promoviendo la idea que la jubilación es una nueva oportunidad para hacer cosas.
- El uso de las nuevas tecnologías fomenta el acceso de nuevos usuarios a Casals y a otros servicios gerontológicos, todo y transmitiendo una imagen que favorece las potencialidades de las personas mayores y potenciar las relaciones intergeneracionales.

- La apuesta por los recursos que facilitan que las personas mayores puedan permanecer en su propio domicilio son una buena forma de mejorar su calidad de vida.
- Las características de la ciudad y su tejido asociativo permite potenciar la red vecinal y el voluntariado entre las personas del mismo colectivo y otras franjas de edad.
- La existencia de diferentes servicios que ofrecen servicios a domicilio y de apoyo facilita que se pueda contar con su colaboración para detectar determinados casos.

Debilidades:

- Las características orográficas hacen que Manresa sea una ciudad en la que cuesta moverse desde la perspectiva de edad.
- La climatología de la ciudad no es muy buena.
- Existe una creciente pérdida de valores de convivencia. No hay reconocimiento suficiente hacia las personas mayores, se los pierde el respeto, falta comunicación e intercambio entre las generaciones, ... Se tiende a incrementar las actitudes incívicas.
- La aplicación de la Ley de atención a la dependencia se produce con retrasos importantes en el cobro.

Esta diagnosis sirvió para elaborar el Plan de Acción 2014-16, con un total de 28 acciones.

2.2 Acciones ejecutadas

El Plan de Acción 2014-16 se desarrolló dentro del periodo de ejecución previsto (consultar el informe de progreso para conocer el desarrollo más detallado de cada una de las acciones: Anexo 1).

1. Campaña lectura fácil. La acción consistió en promover una campaña para conseguir que la correspondencia dirigida a las personas mayores se haga cumpliendo criterios de lectura fácil.
2. Presencia a los medios de comunicación. La acción promovió que los medios locales se hicieran eco de las actividades hechas o dirigidas a los mayores, como también que facilitaran el debate y la opinión del colectivo sobre la realidad del momento.
3. Formación en nuevas tecnologías. La acción divulgó el uso de las nuevas tecnologías mediante un programa formativo específico dirigido a los mayores.
4. Personas mayores y civismo. La acción aprovechó la existencia de un Plan de Civismo para fomentar un trato respetuoso hacia las personas mayores.
5. Voluntariado sènior. La acción consistió al confeccionar un catálogo que permitiera identificar las acciones que se estaban desarrollando con la participación de personas voluntarias y hacer difusión posterior.

6. Pla de accesibilitat. A pesar de que no fue posible realizar la acción como estaba previsto, se realizaron Planes de adecuación del espacio público a los barrios de la Font dels Capellans, la Balconada y Pare Ignasi Puig.
7. Adecuación del mobiliario urbano. La acción consistió al aplicar un Plan de renovación del mobiliario urbano que tenga en cuenta criterios de edad, a medida que las necesidades de mantenimiento lo requieran.
8. Un entorno agradable. La acción consistió al aprovechar las potencialidades del entorno urbano para favorecer complicidades con los ciudadanos.
9. Mapa de espacios lúdicos. La acción consistió al dibujar un mapa que sirviera para prever instalaciones futuras de espacios lúdicos para la gente mayor a la ciudad, distribuidos por diferentes puntos estratégicos a medida que fuera posible.
10. Ciudad más segura. La acción agrupó los proyectos orientados a mejorar la seguridad de las personas y a hacer que sea más agradable por sus ciudadanos.
11. Programa de arreglos de la vivienda. La acción consistió al ofrecer pequeñas reformas imprescindibles porque el beneficiario disfrutara de autonomía y calidad de vida en su domicilio.
12. Mejora de la movilidad urbana. La acción agrupó diferentes mejoras para facilitar la movilidad y el transporte a la ciudad desde la perspectiva de edad.
13. Promoción del uso del transporte público. La acción pretendía fomentar el uso del transporte público entre las personas de más de 65 años, ofreciendo conocimientos y herramientas que proporcionaran autonomía y seguridad a los viajeros para mejorar en confort y seguridad.
14. Sensibilización y educación viaria. La acción consistió al ofrecer una actividad formativa impartida por técnicos municipales en diferentes centros de la ciudad en la que se hablará básicamente de compartir la calle, experiencias, vivencias y accidentes.
15. Mis recuerdos. La acción consistía en una convocatoria bianual de un concurso de fotografías antiguas, con el nombre Mis recuerdos que buscaba proporcionar protagonismo en las vivencias y recuerdos de las personas mayores. Hacer difusión con el objetivo de destacar el papel que tiene las personas mayores en la recuperación de la historia del municipio.
16. Art k'suma. La acción fomentaba el intercambio creativo entre generaciones desde cualquier de las disciplinas artísticas.
17. Pequeños y grandes. La acción preparaba actividades conjuntas entre personas mayores y niños y niñas de los hogares de niños municipales.
18. Recuerdos de personas mayores con demència. La acción buscaba realizar un intercambio de personas mayores con demencia y niños para poder revivir y recordar la niñez de estas personas explicándola a los niños.

19. Servicios sociales cercanos. La acción se orientaba a hacer más visible los recursos sociales que se destinan a las personas mayores, mediante una ampliación de la información y de establecer una relación de confianza.
20. Prevenir situaciones de maltrato. La acción agrupaba las actuaciones que buscan prevenir los maltratos.
21. Información y prevención de la salud. La acción quería proporcionar una adecuada información a los ciudadanos con el fin de que poder utilizar los servicios sanitarios de la forma más eficiente, todo y promoviendo un modelo de salud de tipo preventivo.
22. Deporte y salud. La acción consistía al ofrecer un programa de actividades fisicodeportivas para ayudar a mantener el grado de autonomía física y a mejorar el equilibrio psíquico y emocional.
23. Pla de formación para los profesionales de proximidad. La acción preveía divulgar la formación existente tanto de formación ocupacional continua cómo de formación profesional reglada (ciclos formativos) relacionada con la atención sanitaria y sociosanitaria.
24. Detección personas con demencia por parte del comercio. La acción quería concienciar al comercio de la detección de las personas con demencia y comunicación a la Asociación de Familiares de Enfermos de Alzheimer del Bages, Berguedà y Solsonès.
25. Catálogo de actividades. La acción consistía en confeccionar un catálogo de actividades anual para agrupar toda la oferta de formación y animación dirigida a Centros de mayores y entidades de la ciudad con interés para disponer de una programación estable de actividades por sus usuarios, mediante un tipo de gestión compartida.
26. Cultura + 65. La acción significaba incorporar políticas de difusión y de precios adaptados a las necesidades de las personas mayores.
27. Acceso preferente a los actos programados a la vía pública. La acción diseñaba un Plan de acceso preferente para facilitar el acceso a las personas grandes a los actos culturales y/o festivos programados a la vía pública.
28. Mentoring de proyectos emprendedores. La acción se orientaba a dar espaldarazo y asesoramiento a través de reuniones y sesiones de trabajo individualizadas con emprendedores.

2.3 Resultados obtenidos

A lo largo del trienio 2014-16 se ha desarrollado el Plan de Acción tal y como estaba previsto. La mayoría de proyectos se han desarrollado siguiendo el calendario establecido, a excepción de algunos casos particulares que se ha desplazado del cronograma por adelanto, retraso o porque no se ha podido realizar completamente.

EXECUCIÓ	2014	2015	2016
Nombre d'accions previstes	23	20	22
Nombre d'accions realitzades	21	21	21
Nombre d'accions finalitzades	3	0	25
Nombre d'accions liderades per la Regidoria de Gent gran	8	8	8
GESTIÓ			
Comissió de treball			
Nombre de reunions celebrades	1	1	1
Nombre de tècnics assistents	14	13	10
Nombre de tècnics implicats	17	17	17
Ciutadania			
Nombre de reunions celebrades amb agents ciutadans	1	0	0
Nombre de convocatòries del CMGG	4	2	6
Nombre d'entitats participants al CMGG	38	38	38
Destinatari			
Nombre de persones grans beneficiades	14748	14748	14748
Nombre de suggeriments rebuts	0	0	0
Nombre de queixes formals rebudes a la Regidoria	3	0	0
Pressupost			
Despeses assumides per la Regidoria de GG	3585	3250	2793
Pressupost Regidoria / Pressupost Ajuntament	0,02	0,03	0,02
COMUNICACIÓ			
Notes de premsa realitzades	12	14	14
Roda de premsa realitzades	0	0	1
Publicacions realitzades	1	1	0
Accions informatives realitzades	2	2	1

El desarrollo del Plan de Acción ha seguido bastante adecuadamente los objetivos propuestos, dado que en general se han ido realizando las acciones dentro del calendario previsto. Únicamente, hay que hacer referencia a una acción que no se ha realizado del todo por causas externas en el Ayuntamiento de Manresa, atendida la falta de financiación para poder realizar el proyecto.

Otro aspecto a destacar, son las acciones realizadas parcialmente. En este caso, se dan varias explicaciones. La ejecución del Plan de Acción prevé un calendario con una duración tan amplia, que a menudo se ha visto afectada por cambios organizativos de carácter técnico o político. También, como en la argumentación anterior, algunas actuaciones se han realizado parcialmente por razones económicas propias de la coyuntura vivida durante estos años.

Finalmente, una vez valorado la totalidad del periodo, el balance es satisfactorio y la mayoría de actuaciones se valoran con resultados positivos.

Si bien, la Concejalía de Personas mayores impulsa, coordina y dinamiza las actuaciones, el objetivo de hacer una ciudad amigable con las personas mayores implica una verdadera implicación de todos los departamentos municipales, que ceden una pequeña parte de sus objetivos propios en beneficio de los contenidos definidos por este proyecto.

2.4 Proyección externa

Además de las acciones de ámbito ciudadano que se han realizado, se ha trabajado con otras instituciones y administraciones fuera del ámbito ciudadano.

El año 2013 la OMS firmó un convenio con el IMSERSO con el fin de cederle la gestión del proyecto para España y Latinoamérica. Por esta razón, se ha creado una Comisión de expertos, con el fin de aprovechar la experiencia de los municipios y de los asesores que tienen experiencia previa para generar criterios y recomendaciones que puedan ser útiles para los nuevos municipios que quieran desplegar el proyecto. El Ayuntamiento de Manresa está participando en esta comisión, aportando su experiencia, desde Abril de 2014. Entre otros, se están organizando diferentes jornadas de divulgación, sobre experiencias de cómo ser una ciudad amigable con las personas grandes. Hasta ahora, se han realizado en Madrid (2014), Burgos (2015), San Fernando y Zaragoza (2016), Madrid (2017) y Vigo (2018) en las que el Ayuntamiento de Manresa ha participado compartiendo experiencias con otros municipios. También, se ha realizado un curso online, en el que se ha participado en relación al tema del diseño del Plan de Acción.

Finalmente, el 14 de junio de 2017 se celebró en nuestra ciudad, la Jornada como ser una ciudad amigable con las personas mayores, con el objetivo de dar a conocer el proyecto a las ciudades de la zona noroeste del país.

Compartiendo objetivos con la propuesta planteada por la OMS, la Diputación ha dibujado el proyecto Territorios amigables con las personas mayores, con el fin de hacer crecer la Red de ciudades amigables entre ciudades de la provincia. La iniciativa ha tenido una buena respuesta y actualmente son diversas las ciudades que están trabajando para organizar procesos participativos y definir su Plan de acción: Granollers, Terrassa, Igualada, l'Hospitalet de Llobregat, Mataró, Sabadell, Montcada i Reixac, ...

Interesa que, en el futuro, se pueda plantear la creación de una Red catalana de ciudades amigables con las personas mayores, con el fin de iniciar un trabajo conjunto a nivel de programación y de evaluación. Esta posibilidad, abre una perspectiva muy interesante para Manresa, dado que permitiría iniciar un trabajo colaborativo con otras ciudades de características similares.

2.5 Impacto del proyecto

Con el objetivo de evaluar el proyecto, el Ayuntamiento de Manresa, con el apoyo de la Diputación de Barcelona, ha realizado durante los años 2017 y 2018 varias actuaciones para conocer el impacto del trabajo realizado. La evaluación del proyecto Manresa, Ciudad Amigable con las personas mayores, se ha realizado utilizando varias metodologías:

1. Informe de progreso. Se ha redactado un informe de progreso del Plan de Acción 2014-16. El documento presenta el trabajo realizado en durante el periodo 2014-16, incorporando los resultados y los indicadores recogidos a cada proyecto (ver anexo 1).
2. Jornada de evaluación. Se celebró el día 31 de enero de 2018, con el objetivo de presentar los resultados del informe de evaluación y recoger

nuevas aportaciones ciudadanas, con el fin de preparar la redacción de un nuevo Plan de acción por el próximo trienio.

3. Evaluación externa. Se ha contado con el apoyo de la Diputación de Barcelona, con el fin de complementar la evaluación realizada por el mismo Ayuntamiento, que consiste en:
  - Entrevistas a participantes de los grupos focales, con el objetivo de valorar las actuaciones realizadas, las mejoras logradas y el impacto en la ciudadanía, así como los aspectos de mejora o aspectos clave poco cubiertos dentro de las actuaciones realizadas.
  - Grupos de referencia. Convocar dos grupos de referencia, uno de personas mayores y el otro de profesionales, utilizando la técnica del panel de discusión para obtener la visión tanto de la ciudadanía como de los agentes implicados en el sector de la atención a las personas mayores sobre la amigabilidad de la ciudad, los cambios observados y el impacto logrado.
  - Encuesta de percepción de la ciudadanía. Para conocer las mejoras que aprecia la población en relación a cada una de las áreas propuestas por la Organización Mundial de la Salud (OMS), durante la realización del Plan de Acción.
  - Encuesta para evaluar la percepción de las personas de más de 65 años. Para conocer su percepción sobre las mejoras logradas a nivel de salud y bienestar personal y valorar el impacto del proyecto.

2.6 Evaluación

2.6.1 Metodología

Tal y como estaba previsto, el Ayuntamiento de Manresa ha contado con el apoyo de la Diputación de Barcelona para evaluar los resultados del trabajo hecho hasta ahora. La evaluación externa del proyecto, lo ha realizado la empresa DEP, que a lo largo de los siete primeros meses de 2018, ha desarrollado la metodología siguiente:

1. Entrevistas a participantes en la fase de elaboración del plan. Entre los días 20 y 21 de marzo del 2018 se realizaron 8 entrevistas individuales a personas de más de 65 años participantes en los grupos focales que se llevaron a cabo el 2011 durante la fase de elaboración del plan.
2. Encuesta para evaluar la percepción de la ciudadanía. Por la realización de esta encuesta se diseñó un cuestionario para conocer la percepción que tiene la ciudadanía sobre el desarrollo del proyecto “Ciudad amigable con las personas mayores”. El objetivo del cuestionario fue valorar qué mejoras aprecia la población en relación a cada una de las 8 áreas propuestas por la OMS. La muestra está constituida por aproximadamente el 0,5% de la población del municipio de 16 años o más: 340 encuestas válidas (300 encuestas telefónicas a población de 16 a 64 años y 40 encuestas online a población de 16 años o más).
3. Encuesta para evaluar la percepción de las personas de 65 años o más. Por la realización de esta encuesta se diseñó un cuestionario para conocer la

percepción que tiene la población mayor de 64 años sobre las mejoras logradas a nivel de salud y bienestar personal, con el fin de valorar el impacto del proyecto “Ciudad amigable con las personas mayores” en la calidad de vida de las personas grandes. La muestra está constituida por aproximadamente el 2% de la población del municipio de 65 años o más: 300 encuestas válidas.

4. Constitución de dos grupos de referencia. Durante el mes de junio (los días 27 y 28 de junio) del 2018 se constituyeron dos grupos de referencia y se utilizó la técnica del panel de discusión para obtener la visión tanto de la ciudadanía como de los agentes implicados en el sector de la atención a las personas mayores sobre la amigabilidad de la ciudad, los cambios observados y el impacto logrado. El grupo de referencia en qué participó la ciudadanía estuvo formado por 7 personas de más de 65 años. A la hora de seleccionar a las personas participantes, se tuvo en cuenta el sexo y la localización en el municipio. El grupo de referencia de personas vinculadas al sector de la atención a las personas mayores estuvo formado por 7 profesionales de servicios sociales, residencias, centros de día, asociaciones y entidades, atención primaria de salud, etc. como criterios de inclusión se tuvo en cuenta que no hubieran participado directamente en el desarrollo del proyecto.

2.6.2 Valoración ciudadana

Inicialmente, cuando se convocó la ciudadanía y los profesionales para evaluar las 28 acciones del Plan de acción 2014-16, resultaban que la mayoría eran desconocidas y había que explicarlas. Condición que ha dificultado un poco la valoración de las actuaciones. A continuación, se expone los resultados que se han recogido.

Comunicación e información

- Las personas participantes no son muy conscientes de las acciones o mejoras introducidas en relación a la transmisión de la información, aunque se consideran bien informadas sobre la ciudad y valoran positivamente la atención telefónica del Ayuntamiento.
- La presencia de las personas mayores en los medios de comunicación y la imagen que se da de ellas se considera adecuada, aunque no se valoran cambios en este sentido en los últimos años.
- El 59% de las personas de 65 o más años reconocen no saber buscar información por Internet. La formación en el uso de las nuevas tecnologías que se ofrece es valorada bastante positivamente, tanto entre las personas de más edad como entre las más jóvenes.

Civismo y empleo

- La suciedad de la ciudad de Manresa es uno de los temas que se considera pendiente y generalmente se atribuye al incivismo de las personas.
- El 22,3% de las personas de 65 o más años pertenece a alguna asociación o realiza actividades de voluntariado en el municipio. La participación de las personas mayores en Manresa en actividades de voluntariado o en beneficio de la comunidad es valorado de manera positiva.

Edificios y espacios públicos

- La accesibilidad a los edificios públicos y la adecuación de estos se valora positivamente, pero no es así con el estado de las aceras y con el mantenimiento de los bancos o asientos y parques del municipio.
- Las aceras dañadas, el poco alumbrado o la presencia de robos son mencionados como aspectos que incrementan la percepción de inseguridad entre las personas mayores.

Vivienda

- Se considera que se han hecho avances en la accesibilidad, pero que todavía hay personas que presentan dificultades para acceder a sus viviendas.
- En cuanto a la adaptación de las viviendas, se considera que durante los últimos años se han dado más facilidades para hacer reformas con ayudas públicas.
- Poder salir de casa y tener el lavabo adaptado a las necesidades de las personas mayores son considerados los dos aspectos más relevantes en materia de vivienda.
- A pesar de que las residencias se consideran la última opción, se pone de manifiesto las carencias en residencias públicas. Otras alternativas habitacionales mencionadas son los pisos tutelados y la vivienda comunitaria.

Movilidad y transporte

- La movilidad como peatones es un punto relevante para la ciudadanía. En este aspecto se considera que hay que tener más en cuenta las necesidades de las personas mayores en cuanto a: los obstáculos de las aceras, los rebajes o la duración de los semáforos. En este sentido se propone realizar acciones de sensibilización entre el personal del Ayuntamiento.
- En cuanto al transporte público, se propone aumentar la frecuencia, revisar los recorridos e introducir buses de barrio. Mientras que la adaptación de los autobuses y la mayor sensibilización de los conductores / es a la hora de conducir los vehículos son valorados positivamente, no lo son tanto otros aspectos como la distancia entre los autobuses y las plataformas; y la falta de marquesinas y de asientos para esperar el autobús.
- Existe la percepción de que las personas mayores aún no están del todo concienciadas para atravesar las calles de forma segura y que habría que hacer acciones de sensibilización para prevenir accidentes.

Respecto e inclusión social

- En general, las personas mayores entrevistadas consideran que se les da voz, que tienen espacios para opinar, por ejemplo a través del Consejo de las Personas Mayores, que pueden intervenir en los plenos del Ayuntamiento.
- La promoción de actividades que fomentan el respeto hacia las personas mayores y la promoción de actividades que fomentan las relaciones entre personas de diferentes edades son bien valoradas. Una propuesta que se hace es introducir la promoción de las relaciones intergeneracionales intrafamiliares

Servicios sociales y salud

- Se valoran bastante positivamente las actuaciones que se están realizando en el ámbito de la prevención del maltrato o abuso; en educación para la salud y

estrategias de prevención; y en ofrecer información a los comercios para que detecten posibles situaciones de riesgo como demencia, aislamiento o maltrato. Pero se reclama un papel más activo de servicios sociales en aquellas iniciativas en las que se implica a la ciudadanía como agente en la detección o identificación de situaciones de vulnerabilidad.

- En general, se considera que la calidad de los servicios sociales y de salud para dar respuesta a las necesidades de las personas mayores es buena, pero especialmente la de los servicios sociales.

Red social y tejido asociativo

- La oferta de actividades específicas o de interés para personas mayores es valorada positivamente, como son las propuestas que se realizan desde los Casals, las Asociaciones de Vecinos o las ofertas del teatro Kursaal.
- Menos positivamente son valoradas las acciones para evitar la soledad o aislamiento de las personas mayores. Se considera que aún hay muchas personas mayores solas.

2.6.3 Percepciones de mejora

Primero, se ha preguntado si la apuesta municipal por la amigabilidad con las personas mayores ha comportado cambios en la percepción de la ciudad por parte de los ciudadanos, obteniendo las respuestas que siguen:

- Aproximadamente la mitad de las personas encuestadas perciben que durante los últimos 4 años no se han hecho mejoras para beneficiar a los mayores.
- Para las personas de 65 o más años, las mejoras más destacadas durante los últimos 4 años en materia de personas mayores son en relación a las facilidades para aprender a utilizar el ordenador o Internet; los cambios introducidos en el mobiliario urbano y los espacios públicos; y en relación a la movilidad por la ciudad.
- Las personas de 16 a 64 años, destacan las mejoras en la atención a las personas mayores desde los servicios sociales y de la salud; los cambios introducidos en el mobiliario urbano y los espacios públicos; y la participación de las personas mayores en actividades de voluntariado.
- Ambos grupos coinciden en que el aspecto donde menos mejoras se han producido es en las facilidades o ayudas para hacer arreglos a las viviendas. Otros aspectos que se considera que se han introducido menos mejoras son la forma de informar desde el Ayuntamiento y las actuaciones para favorecer la vida social de las personas mayores y evitar el aislamiento.
- En cuanto a las propuestas de mejora, las personas encuestadas consideran que sería prioritario arreglar aceras, rebajes, pasos de peatones y calles; seguido de servicios asistenciales (residencias, centros de día, ayudas o agilidad en trámites) y la construcción y adecuación de espacios (zonas verdes, parques o espacios para pasear). Los grupos de referencia, por su parte, reclaman una mayor difusión de la información sobre las actuaciones que se están llevando a cabo en el municipio en materia de personas mayores; y un seguimiento anual de las medidas implementadas.

A continuació, nos hem preguntat sobre els canvis observats a nivell personal, a partir de la aposta per el projecte. Les respostes han sigut:

- El impacte percebit de les millores realitzades en la ciutat en els últims anys en el benestar físic o de salut y en el benestar emocional de les persones de 65 o més anys es limitat y similar entre homes y dones.
- La realització de exercici físic es el benefici més mencionat en relació a les millores en la salut físic, mentre que la major activitat y les millores en el estat de ànim son els efectes més senyalats en relació a les millores en el benestar emocional.

Cuando incluimos la perspectiva de género en el análisis de los resultados nos encontramos con datos interesantes:

- Las mujeres de 65 años o más han percibido en mucho mejor grado que los hombres de la misma edad cambios en la seguridad como consecuencia de las mejoras realizadas en la ciudad en los últimos 4 años.
- En el mismo sentido, las mujeres mayores reconocen en mayor medida que los hombres de la misma edad haber notado beneficios en su estado emocional durante los últimos 4 años como consecuencia de estos cambios. Afirman en mayor grado que los hombres haber notado mejoras en sus relaciones sociales y en la tranquilidad, mientras que los hombres afirman haber notado más cambios en su actividad (salir, pasear ...)

2.6.4 Recomendaciones

Las principales recomendaciones resultantes de la evaluación externa del proyecto Manresa, Ciudad Amiga de las Personas Mayores, indican la conveniencia de:

- Realizar acciones de diseminación de la información sobre las acciones que se están llevando a cabo y que estas acciones tengan en cuenta los canales habituales de información de las personas mayores para que les llegue.
- Incluir la perspectiva de género en el diseño, implementación y evaluación de todas las iniciativas para que Manresa se convierta en una ciudad amigable para las personas mayores.
- Hacer un seguimiento anual del proyecto, elaborando un informe anual que recoja las acciones ejecutadas con los indicadores de resultados correspondientes.

Finalmente, se ha elaborado una lista de recomendaciones específicas para cada ámbito de trabajo, que quedan descritas a continuación.

Comunicación e información

- Continuar incidiendo en facilitar la lectura de las personas mayores dando mensajes claros, información bien organizada y con letra de tamaño adecuado.

Civismo y empleo

- Realizar acciones de concienciación para fomentar el civismo en el municipio, especialmente en materia de limpieza.

- Valorar la conveniencia de controlar o sancionar en mayor medida el incivismo en el municipio.
- Buscar estrategias para favorecer el relevo generacional en las actividades de voluntariado o servicios a la comunidad como las asociaciones de vecinos.

Edificios y espacios públicos

- Seguir trabajando en la mejora y mantenimiento de las aceras.
- Asegurar la comodidad del mobiliario urbano.

Vivienda

- Seguir ofreciendo facilidades o ayudas para hacer reparaciones en el interior de las viviendas, pero incluir también otras medidas que faciliten la permanencia en la vivienda: reparaciones domésticas y gestión de un banco de ayudas técnicas.
- Incluir ayudas o facilidades para mejorar la accesibilidad a las viviendas desde la calle.

Movilidad y transporte

- Ordenación de las aceras para facilitar el desplazamiento seguro de las personas mayores: rebajes, libres de obstáculos, etc.
- Estudiar las necesidades de mejora en el servicio de autobuses (itinerarios y posibilidad de incorporar buses de barrio, frecuencia de paso).
- Realizar acciones para aumentar la seguridad vial: concienciación y valorar la duración de los semáforos teniendo en cuenta las necesidades de las personas mayores.

Respecto e inclusión social

- Seguir trabajando en el fomento del respeto a las personas mayores.
- Seguir desarrollando proyectos para la promoción de las relaciones intergeneracionales, teniendo en cuenta formatos que impliquen la contribución social por parte de las personas mayores y las relaciones intergeneracionales intrafamiliares.

Servicios sociales y salud

- Ofrecer alternativas a la vivienda: plazas públicas en residencias y centros de día, pisos tutelados, vivienda comunitaria, convivencia intergeneracional.
- Incrementar las ayudas económicas a personas mayores en situación de vulnerabilidad.
- Asegurar la difusión y monitorización de iniciativas como las dirigidas a la implicación de vecinos o comerciantes en la detección de situaciones de vulnerabilidad en personas mayores.

Red social y tejido asociativo

- Continuar ofreciendo actividades que promuevan la vida social de las personas mayores.
- Continuar desarrollando acciones para evitar el aislamiento de las personas mayores. Se señala la posibilidad de coordinarse con las asociaciones de vecinos para conocer el estado de las personas mayores que viven solas del barrio.

Segundo ciclo

3.1 Ciudad más envejecida

El incremento de población que ha experimentado la ciudad, fruto de las oleadas migratorias de la primera década del siglo XXI, es muy apreciable. Ha supuesto la llegada de generaciones jóvenes procedentes de diferentes culturas del mundo que aportan un potencial en el factor de la natalidad que está repercutiendo en el tradicional envejecimiento de nuestra ciudad.

Antes de la llegada de nuevos efectivos, la población estaba estancada demográficamente y el porcentaje de envejecimiento era superior al 22%, uno de los más elevados de Cataluña. Ahora, la población es mucho más dinámica demográficamente, con cambios de empadronamientos, familias que se trasladan de una población a la otra, procedencias culturales diversas, incremento de la natalidad, ... y, como consecuencia, el peso demográfico del envejecimiento ha disminuido.

Según datos del Instituto de Estadística de Cataluña, el 2017 la población de Manresa constaba de 75.152 habitantes. El número de personas de 65 años y más era de 14.849 personas, representando el 19,76% del total de la población. Mientras que el grupo de más de 85 años, con 2730 ciudadanos, supone un sobreenviejimiento del 18,39%.

Este resultado, sitúa Manresa por encima de la media catalana, dado que según datos del IDESCAT la tasa de envejecimiento en Cataluña a finales del año 2017 era del 18,63 %. De hecho, el porcentaje de envejecimiento no ha parado de crecer, exceptuando el periodo en el que la ciudad ha sido receptora de población inmigrante (2002-2008), durante el cual se ha producido un fuerte rejuvenecimiento de la población.

3.2 Ciudad con nuevos retos

A lo largo de la 3.ª fase de evaluación, realizada entre el 2017 y 2018, se han iniciado espacios para hacer nuevas propuestas y aportar el punto de vista de las personas mayores sobre la ciudad en el momento actual. Estas aportaciones, tienen la finalidad de servir como base para elaborar el nuevo plan de acción que se está preparando.

Las aportaciones que se relacionan, provienen de los procesos participativos realizados, que han consistido en las propuestas siguientes:

JORNADA DE EVALUACIÓN

Se celebró el 31-01-2018, a lo largo de la mañana y la tarde. Durante la Jornada, se anotaban las propuestas surgidas en los debates y se recogían hojas de propuestas que se repartían entre los asistentes. Posteriormente, las aportaciones fueron analizadas por una Comisión ciudadana, que las ordenó y mejoró. El resultado fue la lista de propuestas siguientes:

1. Supresión de barreras arquitectónicas y promover que los nuevos proyectos estén adaptados.
2. Mejorar la conservación del mobiliario urbano y estudiar nuevas ubicaciones.
3. Mejorar la señalización urbana.
4. Mejorar la presencia policial para evitar coches mal aparcados y actos incívicos.
5. Incrementar el número de aparcamientos por personas con movilidad reducida. Mejorar la tramitación de las tarjetas de minusválidez y reconsiderar el aparcamiento para minusválidos.
6. Reducir el tránsito del barrio antiguo e incrementar zonas de prioridad invertida (prioridad por los peatones) y calzadas de un solo nivel
7. Mejorar el mantenimiento de las aceras y facilitar la circulación de las personas con movilidad reducida. Hacer recorridos para peatones y difundir los itinerarios de la Anilla Verde.
8. Mejorar la limpieza
9. Incremento de parques urbanos y de itinerarios para peatones. Nuevos espacios lúdicos y de salud
10. Reforzar el servicio de transporte público, incrementando la frecuencia, accediendo a los servicios, reduciendo precios, más bancos en las paradas, que lleguen a las periferias, ...
11. Ofrecer formación a los conductores de autobús y más sensibilización
12. Difundir el transporte urbano.
13. Hacer una diagnosis y estudio de necesidades de las viviendas.
14. Facilitar la adaptación de las viviendas para preveer las necesidades de las personas mayores.
15. Facilitar la obtención de la ITV de los edificios a los propietarios de más edad y el pago de impuestos municipales.
16. Regular la construcción de viviendas pensadas en criterios de edad.
17. Impulsar proyectos intergeneracionales
18. Escuchar la opinión de las personas mayores
19. Utilizar el nombre de personas mayores, en lugar de Gent Gran
20. Ofrecer espacios de ensayo y representación para las actividades culturales amateurs de las personas mayores.
21. Ofrecer espacios de debate sobre temas de interés para las personas mayores.
22. Facilitar el acceso de las personas mayores a las actividades culturales o a las actividades que se organizan por la Fiesta Mayor.
23. Fomentar el asociacionismo entre las personas mayores.
24. Promover una Mesa de entidades de las personas mayores con el fin de impulsar y coordinar propuestas.
25. Estudiar la construcción de un casal Municipal con los equipamientos dirigidos a las personas mayores
26. Promover acciones que fomenten el Civismo
27. Promover el voluntariado para situaciones de soledad
28. Incrementar las funciones del Consejo Municipal de las personas mayores. Más que consultivos, tendrían que ser más activos.
29. Ofrecer formación y apoyo tecnológico a las personas mayores (gestiones bancarias, ...)
30. Facilitar el acceso en las Nuevas tecnologías
31. Hacer más difusión de la lectura fácil e incorporarla a la revista de cursos, talleres y actividades

32. Crear un canal de intercambio entre las entidades de las personas mayores de la ciudad y un catálogo de recursos.
33. Ofrecer créditos a los institutos por los alumnos que participen en proyectos de formación continua dirigida
34. Editar un catálogo con todas las cosas que se pueden hacer en la ciudad.
35. Mejorar la distribución del Apuntador
36. Actualizar la Guía de las personas mayores.
37. Difundir temas de interés (incapacitación, reducciones en las tasas e impuestos para las personas mayores, o facturas de suministros, ...).
38. Mejorar los canales de queja del ciudadano y dar respuesta siempre. Se pide que las quejas y sugerencias se contesten con más rapidez.
39. Promover una oficina de ayuda y formación permanente dirigida a las personas mayores.
40. Facilitar que la OAC atienda las necesidades informativas del colectivo de las personas mayores.
41. Reclamar que las entidades bancarias dispongan de personal para ayudar a las personas mayores a hacer las gestiones.
42. Agilizar el acceso a los servicios de teleasistencia
43. Priorizar la atención domiciliaria (incremento profesionales, funciones, cobertura, ...)
44. Agilizar el acceso a los Servicios Sociales
45. Ofrecer suficientes plazas de residencia públicas, centros de día y atención a domicilio (que no se pierdan las plazas sociales municipales)
46. Reactivar las viviendas tuteladas de la Mion. Incrementar el número de viviendas tuteladas municipales, a través de FORUM.
47. Vincular el acceso en los centros residenciales por los usuarios de las viviendas tuteladas
48. Impulsar un programa de ayudas económicas específico para las personas mayores, para atender gastos extras: dentista, ojeas,..
49. Abordar el problema de la soledad en las personas mayores (voluntariado para hacer acompañamiento, jornada divulgativa,...)
50. Ofrecer servicio de transporte público adaptado por las personas mayores más dependiendo
51. Realizar una jornada de servicios sociales para difundir los servicios dirigidos a las personas mayores (SAD, teleasistencia, comidas a domicilio,...)
52. Trabajar la prevención de los maltratos (entidades financieras, ...)
53. Creación de un banco de ayudas técnicas
54. Incrementar la coordinación entre las entidades que organizan marchas en Manresa.
55. Inspeccionar las fruterías para evitar que coloquen las cajas de fruta a nivel del suelo.
56. Reeditar la información sobre las urgencias y servicios sanitarios, como los flyers informativos sobre como actuar en caso de urgencias médicas que se hicieron.
57. Coordinación con los Centros de Salud a la hora de programar cursos y otras actividades de promoción.

EVALUACIÓN EXTERNA DEL PROYECTO

La Diputación de Barcelona ha contratado la empresa DEP, para ayudarnos a evaluar el impacto ciudadano del proyecto. Durante los meses de marzo y julio de 2018,

mediante la realización de entrevistas, encuestas y grupos de referencia, teniendo en cuenta las aportaciones realizadas se han extraído las propuestas de mejora siguientes:

Comunicación e información

- Continuar incidiendo al facilitar la lectura de las personas grandes dando mensajes claros, información muy organizada y con letra de medida adecuada.

Civismo y ocupación

- Realizar acciones de concienciación para fomentar el civismo en el municipio, especialmente en materia de limpieza.
- Valorar la conveniencia de controlar o sancionar en mayor medida el incivismo al municipio.
- Buscar estrategias para favorecer el relevo generacional en las actividades de voluntariado o servicios a la comunidad como las asociaciones de vecinos.

Edificios y espacios públicos

- Seguir trabajando en la mejora y mantenimiento de las aceras.
- Asegurar la comodidad del mobiliario urbano.

Vivienda

- Seguir ofreciendo facilidades o ayudas para hacer arreglos en el interior de las viviendas, incluir también otras medidas que faciliten la permanencia en la vivienda: arreglos domésticos y gestión del banco de ayudas técnicas.
- Incluir ayudas o facilidades para mejorar la accesibilidad en las viviendas desde la calle.

Movilidad y transporte

- Ordenación de las aceras para facilitar el desplazamiento seguro de las personas mayores: rebajes, supresión de obstáculos, etc.
- Estudiar las necesidades de mejora en el servicio de autobuses (itinerarios y posibilidad de incorporar autobuses de barrio, mejorar las frecuencias de paso).
- Realizar acciones para aumentar la seguridad vial: concienciación y valorar la duración de los semáforos teniendo en cuenta las necesidades de las personas mayores.

Respeto e inclusión social

- Seguir trabajando en el fomento del respeto a las personas mayores.
- Seguir desarrollando proyectos por la promoción de las relaciones intergeneracionales, teniendo en cuenta formatos que impliquen la contribución social por parte de las personas mayores y las relaciones intergeneracionales intrafamiliares.

Servicios sociales y salud

- Ofrecer alternativas a la vivienda: plazas públicas en residencias y centros de día, pisos tutelados, vivienda comunitaria, convivencia intergeneracional.

- Incrementar las ayudas económicas a personas mayores en situación de vulnerabilidad.
- Asegurar la difusión y monitorización de iniciativas como las dirigidas a la implicación de vecinos o comerciantes en la detección de situaciones de vulnerabilidad en personas mayores.

Red social y tejido asociativo

- Continuar ofreciendo actividades que promuevan la vida social de las personas mayores.
- Continuar desarrollando acciones para evitar el aislamiento de las personas mayores. Se señala la posibilidad de coordinarse con las asociaciones de vecinos para conocer el estado de las personas mayores que viven solas del barrio.

3.3 Ciudad con nuevos compromisos

El ciclo de mejora continúa, propuesto por la OMS, aporta nuevas oportunidades al proyecto. Modificar aquellas acciones que no logran los objetivos deseados, identificar nuevas necesidades que no tienen respuesta o diseñar nuevas acciones. Después de estudiar y valorar las aportaciones ciudadanas que se han recogido, se plantea la necesidad de redefinir un nuevo Plan de Acción que dé respuesta a las necesidades actualizadas.

Por este motivo, se ha sido trabajando con las diferentes Concejalías municipales, para concretar las actuaciones a realizar durante los próximos años.

El nuevo Plan de Acción 2019-21 presenta nuevas oportunidades para avanzar en la construcción de una ciudad más amigable con las personas mayores y, en definitiva, una ciudad mejor para todo el mundo.

Se ha estudiado cada una de las propuestas, valorando las posibilidades de respuesta, según criterios competenciales, presupuestarios o estratégicos. Finalmente, el ejercicio ha permitido concretar el Plan de acción 2019-21. Después de valorar cada propuesta, mediante encuentros con las Concejalías competentes, se ha acabado elaborando un Plan de Acción inicial con 26 acciones, que dan respuesta a la mayoría de propuestas planteadas.

El documento se ha presentado en una sesión de devolución pública, celebrada el día 29 de octubre de 2018 y abierta a toda la ciudadanía. Los asistentes, después de plantear algunas consideraciones, han avalado la propuesta municipal de Plan de acción, por el trienio 2019-21.

3.4 Pla de acció 2019-21

3.4.1 Espacios al aire libre y edificios

Con el fin de incorporar criterios de edad en el planeamiento urbanístico de la ciudad, como también en la gestión ordinaria del mobiliario urbano y del espacio público, se quiere lograr los objetivos de dar respuesta a las necesidades de las personas mayores dentro del entorno ciudadano; adaptar el espacio público a las necesidades del colectivo y visualizar una mayor seguridad ciudadana.

CIUDAD SIN BARRERAS

Descripción: Dar cumplimiento a la normativa que prevé que los nuevos espacios públicos, las nuevas construcciones y las sometidas a rehabilitación sean accesibles de acuerdo con la Ley de accesibilidad.

Actuaciones:

1. Asumir un número anual de rebajes de pasos de peatones, hasta conseguir la plena accesibilidad de la ciudad (se considera que un 75 % de los pasos de peatones de la ciudad tienen la accesibilidad adecuada).
2. Promover itinerarios alternativos para facilitar el acceso en los espacios públicos de la ciudad inaccesibles por razón de la topografía.
3. Ampliación progresiva de aceras en aquellos espacios que sea posible (espacio disponible, propiedad del terreno,...). Este año, se prevé actuar en el paso interior del túnel de la Calle Industria y en la Avenida Tudela.

Liderazgo: Área de Territorio

Otros implicados: Mantenimiento

Destinatarios: Población en general

Indicadores:

- Número de actuaciones realizadas
- Presupuesto de la acción
- Nivel de satisfacción
- Tiempo de realización

Calendario: 2019-21

MOBILIARIO URBANO ADECUADO

Descripción: Continuar desplegando un plan de renovación del mobiliario urbano que tenga en cuenta criterios de edad.

Actuaciones:

1. Utilizar bancos con material agradable por el uso de las personas, cuando estén pensados como espacios de reposo. Dado que, a veces, pueden tener otras finalidades, como marcar espacios, ...
2. Estudiar la posibilidad de instalar nuevos bancos en el 1r. tramo del Paseo, además de las sillas de temporada.

Liderazgo: Área de Territorio

Otros implicados: Mantenimiento

Destinatarios: Población en general

Indicadores:

- Número de actuaciones realizadas
- Presupuesto de la acción
- Nivel de satisfacción
- Tiempo de realización

Calendario: 2019-21

PARQUES E ITINERARIOS PARA PEATONES

Descripción: A medida que la titularidad del terreno lo permita adecuar nuevos parques urbanos e itinerarios para peatones

Actuaciones:

1. Recuperación progresiva del cauce del río Cardener
2. Adecuar espacio para el ocio.

Liderazgo: Área de Territorio

Otros implicados: Mantenimiento

Destinatarios: Población en general

Indicadores:

- Número de actuaciones realizadas
- Presupuesto de la acción
- Número de participantes
- Nivel de satisfacción

Calendario: 2019-21

UN BUEN ENTORNO VERDE

Descripción: Potenciar el entorno de la ciudad como un espacio idóneo para acoger actividades de ocio, educativas, deportivas y culturales, con el fin de preservar, potenciar y difundir los valores patrimoniales, paisajísticos, ambientales y sociales del rodal de Manresa.

Actuaciones:

1. Promover mejoras en la señalización de los itinerarios de la Anilla Verde.
2. Informar y dar a conocer la Anilla Verde y las actividades de promoción que se organizan.
3. Mantener el proyecto de mecenaje de espacios por parte de entidades de la ciudad.
4. Continuar impulsando el proyecto de Voluntariado por el Medio ambiente, teniendo en cuenta los grupos de edad.
5. Mejorar el entorno del Río Cardener, mediante la construcción de puentes que amplíen los recorridos y la realización de campañas de voluntariado para mejorar el estado ecológico del río.

Liderazgo: Concejala de Entorno natural

Otros implicados: Territorio, Participación, Barrios y entidades de personas mayores

Destinatarios: Población en general

Indicadores:

- Número de actuaciones realizadas
- Presupuesto de la acción
- Número de participantes
- Nivel de satisfacción

Calendario: 2019-21

ESPACIOS LÚDICOS Y DE SALUD PARA PERSONAS MAYORES

Descripción: Despliegue progresivo de nuevos Espacios Lúdicos y de Salud por diferentes puntos estratégicos de la ciudad.

Actuaciones:

1. Instalación de nuevos Espacios Lúdicos y de salud para las personas mayores por diferentes puntos de la ciudad.
2. Incorporar una configuración intergeneracional, compaginándolos con el mobiliario infantil.
3. Difundir los espacios y su uso entre el colectivo de las personas mayores

Liderazgo: Área de Territorio

Otros implicados: Mantenimiento, Personas mayores y Deportes

Destinatarios: Población en general

Indicadores:

- Número de actuaciones realizadas
- Presupuesto de la acción
- Número de participantes
- Nivel de satisfacción
- Tiempo de realización

Calendario: 2019-21

CIUDAD MÁS SEGURA

Descripción: Empezar acciones que contribuyan a mejorar la seguridad de las personas y a hacer que la ciudad sea más agradable por sus ciudadanos.

Actuaciones:

1. Charlas preventivas de seguridad
2. Asesoramiento ante las campañas abusivas
3. Aplicar el ordenanza de civismo (identificación de quejas, actuaciones para localizar infracciones, ...)

Liderazgo: Policía local

Otros implicados: Servicios Sociales, Territorio

Destinatarios: Personas mayores de la ciudad

Indicadores:

- Número de actuaciones realizadas
- Presupuesto de la acción
- Número de participantes
- Nivel de satisfacción
- Tiempo de realización

Calendario: 2019-21

3.4.2 Transporte

Con el fin de incorporar de forma progresiva criterios de edad en la mejora de la movilidad urbana y del transporte público de la ciudad, se quiere lograr los objetivos de diseñar un programa de formación viaria dirigida a la personas mayores y desplegar acciones formativas que ayuden a conocer las particularidades derivadas de la edad.

EDUCACIÓN VIARIA

Descripción: Actividad formativa impartida por técnicos municipales en diferentes centros de la ciudad en la que se hablará básicamente de compartir la calle, experiencias, vivencias y accidentes.

Actuaciones:

1. Divulgar la actividad
2. Coordinar las demandas
3. Impartir las sesiones

Liderazgo: Policía local

Otros implicados: Concejalía de Personas mayores

Destinatarios: Personas mayores

Indicadores:

- Número de acciones realizadas
- Número de Personas mayores participantes
- Número de accidentes de personas mayores

Calendario: 2019-21

PLAN DE MOVILIDAD

Descripción: Aprovechar la futura revisión del Plan de movilidad, para incorporar las acciones que ayuden a mejorar la calidad de vida de las personas mayores, especialmente en las áreas referidas al transporte público, el aparcamiento, la seguridad vial y la movilidad de peatones y de vehículos.

Actuaciones:

1. Abordar la revisión del plan de movilidad de forma participativa
2. Acordar de forma consensuada las acciones a realizar, con las entidades del sector

Liderazgo: Concejalía de Movilidad

Otros implicados: Concejalía de Personas mayores, Inclusión social

Destinatarios: Entidades de personas mayores y de personas con movilidad reducida

Indicadores:

- Número de actuaciones realizadas
- Presupuesto de la acción
- Número de participantes
- Nivel de satisfacción
- Tiempo de realización

Calendario: 2019-21

3.4.3 Vivienda

Con el fin de facilitar reformas básicas a las viviendas de personas mayores más vulnerables, se quiere lograr los objetivos de garantizar las condiciones de seguridad, higiene y habitabilidad mínimas, favoreciendo la accesibilidad y las condiciones de vida de las personas mayores dentro de su hogar.

NECESIDADES DE VIVIENDA DE LA POBLACIÓN VULNERABLE

Descripción: Hacer un estudio para conocer las necesidades de vivienda de los colectivos vulnerables de la ciudad, incorporando la perspectiva de edad y de personas que viven solas.

Actuaciones:

1. Definir el marco del estudio y formalizar el encargo a una consultora con capacidad para desarrollarlo.
2. Diseño de actuaciones que den respuesta a las necesidades de vivienda por parte del colectivo de las personas mayores, entre otros, y a los problemas de accesibilidad que se puedan detectar.

Liderazgo: Concejalía de vivienda

Otras implicados: Servicios Sociales, Territorio

Destinatarios: Población en general que presenta algún elemento de vulnerabilidad (edad, soledad, ...)

Indicadores:

- Número de actuaciones realizadas
- Presupuesto de la acción
- Número de participantes
- Nivel de satisfacción
- Tiempo de realización

Calendario: 2019-20

PROGRAMA DE REHABILITACIÓN DE LA VIVIENDA

Descripción: Ofrecer pequeñas reformas imprescindibles porque el beneficiario disfrute de autonomía y calidad de vida en su domicilio, mejorando las condiciones de accesibilidad, seguridad, higiene y habitabilidad mínimas.

Actuaciones

1. Programar reformas básicas en la vivienda de las personas mayores más vulnerables: reparaciones, pequeñas obras no estructurales e instalación de ayudas técnicas en el interior de las viviendas.
2. Asumir el coste municipal del arreglo (300 €). La Diputación de Barcelona cubre el 80% y el 20% restante el Ayuntamiento de Manresa.

Liderazgo: Concejalía de Acción social

Otras implicados: Vivienda

Destinatarios:

- Personas con dificultades para realizar las actividades de la vida diaria
- Personas con pocos recursos económicos
- Personas que tengan acreditada su condición de discapacitado y/o estén en situación de dependència
- Personas mayores de ochenta años que vivan solas o con otra persona mayor

Indicadores:

- Número de actuaciones realizadas
- Presupuesto de la acción
- Número de participantes
- Nivel de satisfacción
- Tiempo de realización

Calendario: 2019-21

3.4.4 Respeto e inclusión social

Con el fin de reconocer y promover las aportaciones de los mayores en el desarrollo social, mediante el impulso de dinámicas que faciliten la recuperación y la difusión del conocimiento y la experiencia personal y colectiva, todo y promoviendo nuevas relaciones entre generaciones, se quiere lograr los objetivos de aprovechar y difundir el conocimiento y la experiencia de las personas mayores, favorecer el intercambio de experiencias entre generaciones y promover las relaciones intergeneracionales, profundizar en el conocimiento y el uso de los derechos y deberes de los mayores, promover su reconocimiento y favorecer las relaciones intergeneracionales.

BARRIOS INTERGENERACIONALES

Descripción: Articular actividades intergeneracionales dentro del planes comunitarios vecinales

Actuaciones:

1. Proyecto Activa't
  - Organizar caminatas intergeneracionales
  - Promover intercambio de experiencias
  - Participación Semana de las Personas mayores
2. Proyecto Cuida't
  - Diferentes actuaciones relacionadas a la mejora de salud de las personas mayores: charlas de alimentación saludable, talleres lúdico físicos

Liderazgo: Concejalía Vivienda y Barrios/ PDC FAVM

Otros implicados: Personas mayores / PDC FAVM / AVV Sagrada Familia/AVV Carretera Santpedor / AVV Valldaura / AVV Plaza Cataluña

Destinatarios: Población en general

Indicadores:

- Número de actuaciones realizadas
- Presupuesto de la acción
- Número de participantes
- Nivel de satisfacción
- Tiempo de realización

Calendario: 2019-21

PEQUEÑOS Y MAYORES

Descripción: Continuar promoviendo actividades conjuntas entre personas mayores y niños dentro de los hogares de niños municipales

Actuaciones:

1. Establecer contactos con las entidades de personas mayores
2. Planificar las actividades a realizar
3. Elaborar obsequios de los niños/se por las personas mayores con quien harán la actividad

Liderazgo: Concejalía de Educación

Otros implicados: Entidades y establecimientos de personas mayores

Destinatarios: Niños de los hogares de niños municipales

Indicadores:

- Número de actuaciones realizadas

- Presupuesto de la acción
- Número de participantes
- Nivel de satisfacción
- Tiempo de realización

Calendario: 2019-21

ART K'SUMA

Descripción: Fomentar el intercambio creativo entre generaciones desde cualquier de las disciplinas artísticas.

Actuaciones:

1. Escoger proyecto invitado
2. Hacer seguimiento del proceso creativo
3. Exponer y difundir el trabajo realizado

Liderazgo: Concejalía de personas mayores

Otros implicados: Personas mayores y Juventud

Destinatarios: Población mayor de 65 años y menor de 35 años

Indicadores:

- Número de actuaciones realizadas
- Presupuesto de la acción
- Número de participantes
- Edad de los participantes
- Nivel de satisfacción
- Tiempo de realización

Calendario: 2019-21

PROYECTO PROPERS

Descripción: Proyecto incluido dentro de los Planes Comunitarios del Xup y La Balconada que presentan un porcentaje destacado de envejecimiento, con los objetivos de ayudar y facilitar que las personas mayores puedan continuar viviendo en su hogar, reducir el riesgo de aislamiento y de exclusión social, involucrar al vecindario, entidades, servicios y comercios para crear una red de detección, acercar y mejorar la relación de la Administración Municipal facilitando que los Servicios Sociales realicen una tarea preventiva, conseguir la responsabilidad compartida de las entidades y de la ciudadanía en la cura de las personas mayores.

Actuaciones

1. Diseño de un circuito de detección y seguimiento de las personas mayores que viven solas o con otras personas mayores.
2. Creación de un grupo motor que promueva la integración de las personas mayores detectadas en riesgo de exclusión en las actividades del barrio, o la derivación a otros servicios si se tercia.

Liderazgo: Concejalía de Vivienda y Barrios/PDC La Balconada/PDC Xup

Otros implicados: Asociaciones de Vecinos de La Balconada y el Xup/ Mesa Entidades PDC La Balconada/Mesa Entidades PDC Xup / Servicios Sociales (Llevant i Ponent), Cruz Roja

Destinatarios: Población mayor de 65 años

Indicadores:

- Número de personas detectadas
- Número de encuentros del grupo motor
- Número de actuaciones realizadas

- Presupuesto de la acción
  - Nivel de satisfacción
  - Tiempo de realización
- Calendario: 2019-21

CAMPAÑA TRACTA'M BÉ

Descripción: Campaña de denuncia y ayuda para identificar situaciones de maltrato y fomentar la reflexión y el debate social sobre el envejecimiento digno y la cura de las personas mayores, así como su apoderamiento.

Actuaciones:

1. Espacio con trato: acción comunitaria dirigida en centros, equipamientos o comercios por la detección de posibles situaciones de riesgo que pueden sufrir las personas mayores.
2. Situaciones con trato: difusión y distribución de imágenes y mensajes de alto impacto que muestran episodios de maltrato y también de buen trato hacia las personas mayores.
3. Relatos con trato: distribución del libro con 12 relatos cortos sobre diferentes tipos de abuso que puede sufrir una persona mayores.
4. Profesionales con trato: elaboración y distribución de un cómic con diferentes situaciones que permiten reflexionar sobre el buen trato a las personas mayores, por parte de los profesionales.
5. Aulas con trato: actividades dirigidas a los tres ciclos de primaria, que se ofrecerán en los centros educativos de educación primaria, mediante la publicación *el Pot*.

Liderazgo: Concejalía de personas mayores

Otras implicados: Entidades de personas mayores

Destinatarios: Población mayor de 65 años

Indicadores:

- Número de actuaciones realizadas
- Presupuesto de la acción
- Número de participantes
- Nivel de satisfacción
- Tiempo de realización

Calendario: 2019-21

3.4.5 Participación social

Con el fin de fomentar la cooperación y la colaboración entre las entidades y Casals de personas mayores, promoviendo herramientas formativas específicas que tengan el colectivo de personas mayores como destinatario prioritario, se quieren lograr los objetivos de potenciar la red de asociaciones de personas mayores; facilitar el acceso a la formación y al consumo cultural; fomentar la participación de las personas grandes en el tejido social; potenciar la red de asociaciones de personas mayores y la creación de nuevas entidades; ampliar y adecuar la oferta formativa actual y facilitar el acceso en la programación cultural.

CULTURA +65

Descripción: Continuar con las acciones para promover el acceso a la cultura por parte de la población de más edad.

Actuaciones:

1. Reducción de precios a mayores de 65 años
2. Programar propuestas de interés por la personas mayores
3. Mejorar la accesibilidad de los equipamientos
4. Facilitar el acceso preferente en los actos programados a la vía pública

Liderazgo: Concejalía de Cultura

Otras implicados: Personas mayores

Destinatarios: Población mayor de 65 años

Indicadores:

- Número de actuaciones realizadas
- Presupuesto de la acción
- Número de participantes
- Nivel de satisfacción
- Tiempo de realización

Calendario: 2019-21

EDAD Y MEMORIA

Descripción: Promover el reconocimiento del colectivo de las personas mayores, aportando valor a sus recuerdos y experiencias.

Actuaciones:

1. Homenajes (Quinta del biberón, ...)
2. Premios de reconocimiento (Consejo de las personas mayores ,...)
3. Contar con las aportaciones del colectivo (Espai memories, ...)

Liderazgo: Concejalía de personas mayores

Otras implicados: Cultura

Destinatarios: Población mayor de 65 años

Indicadores:

- Número de actuaciones realizadas
- Presupuesto de la acción
- Número de participantes
- Nivel de satisfacción
- Tiempo de realización

Calendario: 2019-21

3.4.6 Trabajo y participación cívica

Con el fin de fomentar comportamientos cívicos que sean respetuosos con el envejecimiento, promoviendo formas que generen vínculos con el tejido asociativo ciudadano. Aprovechar la aprobación de un Plan de civismo que fomenta la convivencia y el respeto entre los ciudadanos, para dar valor al voluntariado sénior, se quieren lograr los objetivos de contar con el colectivo de las personas mayores como un agente imprescindible de la ciudad; fomentar la participación y el voluntariado de las personas mayores en el tejido asociativo; trabajar porque el conjunto de

ciudadanos, entidades e instituciones aborden los retos de presente y futuro y mejorar la autoestima local.

ESTUDIO DESIGUALDADES POR MOTIVOS DE GÉNERO

Descripción: Con el fin de incorporar la perspectiva de género en las actuaciones dirigidas a las personas mayores, se quiere realizar un estudio que aporte información sobre las desigualdades sociales y económicas, que se detectan dentro del colectivo de edad por razones de sexo y género.

Actuaciones:

1. Definir metodología y objetivos del estudio
2. Realizar el trabajo de campo
3. Elaborar conclusiones y diseñar actuaciones a desarrollar en el futuro

Liderazgo: Concejalía de la mujer

Otras implicados: Personas mayores

Destinatarios: Población con más de 65 años

Indicadores:

- Número de actuaciones realizadas
- Presupuesto de la acción
- Tiempo de realización

Calendario: 2019-20

PERSONAS MAYORES. GRAN VOLUNTARIADO

Descripción: Difundir las opciones de voluntariado que se ofrecen en la ciudad, con el fin de darlas a conocer entre el colectivo de personas mayores.

Actuaciones:

1. Informar sobre las actuaciones que se ofrecen en la ciudad abiertas a la participación del colectivo de personas mayores, en varios ámbitos: Enseñanza (Lecxit), Servicios Sociales (Asistencial-Coordinadora), Medio ambiente, ...
2. Colaborar con las iniciativas futuras que se están planteando: Punto de voluntariado (Pla de salud), ...

Liderazgo: Concejalía de personas mayores

Otras implicados: Enseñanza, Medio ambiente, Salud, Inclusión social, ...

Destinatarios: Población en general

Indicadores:

- Número de actuaciones realizadas
- Presupuesto de la acción
- Número de participantes
- Nivel de satisfacción
- Tiempo de realización

Calendario: 2019-21

3.4.7 Comunicación e información

Con el fin de mejorar la presencia de la personas mayores dentro de la agenda de los medios de comunicación locales y reforzar la utilización de las nuevas tecnologías para lograr unas habilidades comunicativas adecuadas, se quieren lograr los objetivos

de dar protagonismo a las personas mayores y a sus actividades; difundir las actividades dirigidas a las personas mayores; identificar temas de interés y capacitar para asumir los nuevos retos digitales.

DIVULGAR NUEVAS TECNOLOGÍAS

Descripción: Continuar divulgando el uso de nuevas tecnologías entre el colectivo de personas mayores.

Actuaciones:

1. Divulgar las acciones formativas específicas que puedan ser de interés por el colectivo
2. Desplegar nuevas oportunidades de formación

Liderazgo: Concejalía de personas mayores

Otras implicados: Nuevas tecnologías

Destinatarios Población mayor de 65 años

Indicadores

- Número de actuaciones realizadas
- Presupuesto de la acción
- Número de participantes
- Nivel de satisfacción
- Tiempo de realización

Calendario: 2019-21

PRESENCIA EN LOS MEDIOS DE COMUNICACIÓN

Descripción: Continuar promoviendo que los medios locales se hagan eco de las actividades hechas o dirigidas a las personas mayores, como también que faciliten el debate y la opinión del colectivo sobre la realidad del momento.

Actuaciones:

1. Promover la publicación de temas de interés por el colectivo
2. Dedicar espacios específicos por la opinión de las personas mayores
3. Fomentar un trato respetuoso cabeza el grupo de edad
4. Crear, gestionar y dinamizar perfiles del servicio municipal de personas mayores en las redes sociales
5. Actividades y cursos para fomentar el acceso de las personas mayores a estas formas de comunicación

Liderazgo: Comunicación

Otras implicados: Personas mayores, Medios de comunicación

Destinatarios: Población mayor de 65 años

Indicadores:

- Número de actuaciones realizadas
- Presupuesto de la acción
- Número de participantes
- Nivel de satisfacción
- Tiempo de realización

Calendario: 2019-21

3.4.8 Servicios comunitarios y salud

Con el fin de construir una red de servicios públicos preparada para atender las necesidades de la población, todo e incrementando la percepción de confianza de los ciudadanos sobre los servicios que tienen a su disposición, se quiere lograr los objetivos de contribuir a mejorar la percepción de los servicios públicos; incrementar el nivel de confianza con los profesionales y dar a conocer los recursos disponibles.

PLA ESTRATÉGICO ENVEJECIMIENTO Y DEPENDENCIA

Descripción: Iniciar un trabajo conjunto con las administraciones competentes para elaborar un Plan de actuación interadministrativo de Manresa con validez por los próximos años, que dé respuesta a la cobertura necesaria por los diferentes niveles asistenciales.

Actuaciones:

1. Crear una Comisión técnica redactora del Plan para contrastar los resultados del estudio de necesidades a la ciudad
2. Establecer acuerdos con el Consejo comarcal
3. Promover intercambio de experiencias
4. Proponer acciones que den respuesta a las necesidades detectadas

Liderazgo: Concejalía de Acción Social

Otras implicados: Personas mayores

Destinatarios: Población mayor de 65 años

Indicadores:

- Número de actuaciones realizadas
- Presupuesto de la acción
- Número de participantes
- Nivel de satisfacción
- Tiempo de realización

Calendario: 2019-20

SERVICIOS SOCIALES CON LAS PERSONAS MAYORES

Descripción: Continuar con las acciones que hagan más visible los recursos sociales que se destinan a las personas mayores de la ciudad.

Actuaciones

1. Organizar una jornada de difusión de los servicios sociales de la ciudad
2. Editar folletines de difusión que den a conocer los servicios sociales y difundan campañas específicas de actuación

Liderazgo: Concejalía de Acción Social

Otras implicados: Personas mayores

Destinatarios: Población mayor de 65 años

Indicadores:

- Número de actuaciones realizadas
- Presupuesto de la acción
- Número de participantes
- Nivel de satisfacción
- Tiempo de realización

Calendario: 2019-21

BANCO DE AYUDAS TÉCNICAS

Descripción: Estudiar la viabilidad de un Banco de ayudas que facilite el apoyo al domicilio de personas con necesidades especiales

Actuaciones:

1. Hacer los estudios preparatorios
2. Preparar la entrada en funcionamiento, si se ve viable

Liderazgo: Concejalía de Acción social

Otras implicados: Cruz Roja, Sant Andreu Salut

Destinatarios: Población en general

Indicadores:

- Número de actuaciones realizadas
- Presupuesto de la acción
- Número de participantes
- Nivel de satisfacción
- Tiempo de realización

Calendario: 2020-21

PLAN DE SALUD

Descripción: Aprovechar la oportunidad que supone la aprobación de un nuevo Plan de Salud para desplegar acciones susceptibles de interés desde la perspectiva de edad, de acuerdo con el objetivo de garantizar un envejecimiento activo y de calidad.

Actuaciones:

1. Difundir los servicios sanitarios: contribuyendo a un buen conocimiento del servicios sanitarios por parte de la población y fomentando los servicios sanitarios de la ciudad y su uso racional.
2. Elaborar un catálogo de programas de promoción de la salud que incluya todas las acciones que se hacen en Manresa.
3. Coordinar la oferta de programas de promoción de la salud que se ofrecen en la ciudad para evitar duplicidades y detectar carencias existentes

Liderazgo: Concejalía de Sanidad

Otras implicados: Equipamientos sanitarios y servicios de salud

Destinatarios: Población en general

Indicadores

- Número de acciones realizadas
- Resultados obtenidos

Calendario: 2019-21

DEPORTES +65

Descripción: Mantener un programa de actividades físicas que ayuden a mantener el grado de autonomía física y a mejorar el equilibrio psíquico y emocional.

Actuaciones:

1. Ciclo de paseos A 100 hacia los 100 de intercambio con otros municipios
2. Programa Pas a pas, fent salut para mejorar la calidad de vida de las personas sedentarias

3. Programación de grupos de Gimnasia Suave dentro de las actividades fisicodeportivas por adultos del MES (Manresa, Deporte y Salud).
4. Dinamización de los espacios lúdicos y de salud para personas mayores.
5. Mantener los precios especiales para más de 65 años a las tarifas de acceso a los complejos deportivos municipales.

Liderazgo: Concejalía de Deportes

Otros implicados: Personas mayores, entidades de personas mayores

Destinatarios: Población mayor de 65 años

Indicadores:

- Número de actuaciones realizadas
- Presupuesto de la acción
- Número de participantes
- Nivel de satisfacción
- Tiempo de realización

Calendario: 2019-21

3.5 Calendario de ejecución

	ACCIONS	2019	2020	2021
1	Ciutat sense barreres	x	x	x
2	Ciutat amb mobiliari urbà adequat per a la gent gran	x	x	x
3	Ciutat amb parcs i itineraris per a vianants	x	x	x
4	Ciutat amb un bon entorn verd	x	x	x
5	Espai lúdics i de salut per a la gent gran	x	x	x
6	Ciutat més segura	x	x	x
7	Educació viària	x	x	x
8	Pla de mobilitat	x	x	x
9	Estudi necessitats d'habitatge de la població vulnerable	x	x	
10	Programa d'arranjaments de l'habitatge	x	x	x
11	Barris intergeneracionals	x	x	x
12	Petits i grans	x	x	x
13	Art k'suma	x	x	x
14	Projecte propers	x	x	x
15	Campanya Tracta'm bé	x	x	x
16	Cultura +65	x	x	x
17	Edat i memòria	x	x	x
18	Estudi desigualtats per motius de genere	x	x	
19	Persones grans, gran voluntariat	x	x	x
20	Divulgar noves tecnologies	x	x	x
21	Presència als mitjans de comunicació	x	x	x
22	Pla estratègic d'envelliment i dependència	x	x	
23	Serveis socials amb la gent gran	x	x	x
24	Banc d'ajudes tècniques			x
25	Pla de salut	x	x	x
26	Esport + 65	x	x	x

ANEXO. INFORME DE PROGRESO 2014-16

1. Antecedentes

El Ayuntamiento de Manresa solicitó la adhesión en la Red de Ciudades amigas con las personas mayores de la Organización Mundial de la Salud, mediante un acuerdo del Pleno de la Corporación celebrado en el Salón de Plenos el día 18 de abril de 2011. Es trata de una Red de ciudades amigas con las personas mayores que nació en 2006, cuando la Organización Mundial de la Salud reunió en 33 ciudades de 22 países, con el objetivo de prepararlos para el envejecimiento de la población. Estableciendo un marco para evaluar la adaptación de los ciudades a los necesidades de los personas grandes, mediante la participación activa de estos. El proyecto se orienta a determinar los principales elementos del entorno urbano que faciliten un envejecimiento activo y saludable, con la convicción que las ciudades tienen que adaptar su entorno y sus servicios porque las personas mayores vivan con seguridad, mantengan su salud y participen en la vida de la ciudad. El día 29 de septiembre de 2012 la OMS confirmó la adhesión, mediante una carta que comunicaba al Ayuntamiento de Manresa la aceptación de su petición, y convirtiendo Manresa en la 37a. ciudad del mundo que formaba parte de la Red de Ciudades amigas con las personas mayores. Entre octubre de 2011 y el septiembre de 2013, mediante varios procesos participativos, se desarrolló la primera fase, concretando un Plan de Acción por el trienio 2014-16 que es acabó aprobando el día 8 de octubre por el equipo de gobierno de la ciudad y que se envió a la OMS el día 5 de noviembre de 2013. El Plan de Acción 2014-16 concreta un total de 28 actuaciones, que la mayoría se han desarrollado dentro del periodo de ejecución previsto.

2. Desarrollo de las acciones

Acción 1. Campaña lectura fácil (Concejalía de Personas mayores)

1. Establecer criterios de lectura fácil (tipografía, tamaño, trato, contenidos, ...)
2. Hacer recomendaciones de uso a nivel interno del Ayuntamiento
3. Hacer difusión ciudadana a las instituciones estratégicas

La acción ha consistido en promover una campaña para conseguir que la correspondencia dirigida a las personas grandes se haz cumpliendo criterios de lectura fácil. Se han realizado las actuaciones siguientes:

2014. La acción se ha desarrollado desplegando dos líneas de trabajo:

1. Mediante la Sección de Recursos Humanos, se ha ofrecido a todo el personal municipal un Curso sobre Técnicas de redacción con criterios de lectura fácil, dentro de la oferta formativa interna del Ayuntamiento de Manresa 2014-15. Al curso se han apuntado 66 personas. Se ha contactado con la Asociación Lectura fácil, expertos en esta temática, con el fin de que puedan preparar un programa adecuado para nuestra Corporación. En fechas posteriores, se han acabado realizando dos ediciones del curso, gracias a la financiación del programa de Cohesión social.
2. Por iniciativa de Secretaría General se ha creado una Comisión de simplificación del lenguaje administrativo, que cuenta con la participación del Jefe de sección de los Servicios Jurídicos de Servicios a las Personas y que

canaliza las propuestas relacionadas con la perspectiva de la edad que se le han hecho llegar.

2015. Se ha sido a la espera de realizar el Curso sobre Técnicas de redacción con criterios de lectura fácil, aunque finalmente no se ha realizado dentro del periodo que se había previsto. En cuanto a la Comisión de simplificación del lenguaje administrativo, se han elaborado unas instrucciones genéricas para mejorar la comprensión de los documentos que se producen desde la Administración.

2016. Se ha preparado el documento Recomendaciones para escribir documentos en Lectura Fácil, con el objetivo de proporcionar elementos útiles en el momento de dirigirse a los colectivos que requieran comunicaciones entendedoras. El material que se ha elaborado aporta indicaciones sobre cómo preparar los contenidos, el lenguaje, la forma y las ilustraciones. Posteriormente, se ha editado y distribuido por todo el personal del Ayuntamiento de Manresa, como también a las instituciones de la ciudad y servicios gerontológicos locales, con el fin de aportar mejoras en las comunicaciones dirigidas al colectivo.

Acción 2. Presencia a los medios de comunicación (Concejalía de Comunicación)

1. Promover la aparición de temas de interés por el colectivo
2. Dedicar espacios específicos por la opinión de personas mayores
3. Velar por un trato respetuoso

La acción ha promovido que los medios locales se hicieran eco de las actividades hechas o dirigidas a las personas mayores, como también que facilitaran el debate y la opinión del colectivo sobre la realidad del momento. Se han realizado las actuaciones siguientes:

2014. Con el fin de dar valor a los temas relacionados con el envejecimiento y a las actuaciones realizadas por el Ayuntamiento de Manresa, se ha trabajado con el Departamento de Comunicación para garantizar la presencia a los medios de comunicación, mediante las siguientes actuaciones:

1. Se ha elaborado un logotipo sobre la condición de Manresa como ciudad amiga de las personas mayores. Representa dos manos diferentes que confluyen en una acción de amistad. El objetivo del logotipo se poder utilizarlo por las diferentes acciones que se realicen y divulgar la nueva condición que distingue la ciudad.
2. Se ha trabajado con el objetivo de dedicar el calendario institucional del Ayuntamiento de Manresa 2015 a difundir el proyecto de Ciutat Amigable, describiendo las diferentes acciones que forman el Plan de acción. El resultado ha sido un calendario que dedica cada mes a un total de 12 acciones seleccionadas y que están en curso, son las siguientes: Mapa de espacios lúdicos y de salud, Adecuación del mobiliario urbano, Beca Art k'suma, Información y prevención de la salud, Prevenir situaciones de maltrato, Deporte y salud, Voluntariado sénior, Formación en nuevas tecnologías, Personas mayores y civismo, Cultura +65, Pequeños y mayores y Catálogo de actividades.
3. Se ha comunicado a la prensa las diferentes acciones realizadas por la Concejalía de Personas mayores, con el fin de ganar difusión pública.

2015. Se ha dado continuidad a las acciones iniciadas, con el fin de mejorar la presencia a los medios de comunicación y de informar sobre el proyecto de Ciudad amigable:

1. Se ha editado una postal divulgativa sobre el proyecto Manresa, ciudad amiga de la personas mayores.
2. Se ha comunicado a la prensa las diferentes acciones realizadas por la Concejalía de Personas mayores, con el fin de ganar difusión pública.

2016. Se ha activado una página al Facebook y se ha iniciado una base de contactos para hacer difusión mediante SMS. Por esta vía, se ha dado difusión a diferentes actividades de la ciudad de interés por el colectivo de personas mayores, como la programación del Día de la Personas mayores, talleres formativos, actividades lúdicas, ... Por otro lado, se ha continuado preparando notas de prensa para hacer difusión a los medios de comunicación locales.

Acción 3. Formación en nuevas tecnologías (Concejalía RRHH y Transparencia)

1. Elaborar plan de formación dirigido a la personas mayores
2. Difundir la oferta formativa específica
3. Abrir la oferta formativa generalizada

La acción ha divulgado el uso de las nuevas tecnologías mediante un programa formativo específico dirigido a la personas mayores. Se han realizado las actuaciones siguientes:

2014. Se programaron dos talleres de iniciación a la informática e internet por personas mayores dentro de la oferta FormaTIC y que se realizaron al Casal de las Escodines. La oferta formativa se divulgó mediante la publicación municipal Cursos, talleres y actividades y se dirigía de forma gratuita a personas con más de 65 años a toda la oferta del programa formativo TIC.

2015. Como el año anterior, se programaron dos talleres de iniciación a la informática e internet por personas mayores dentro de la oferta FormaTIC y que se realizaron al Casal de las Escodines. La oferta formativa se divulgó mediante la publicación municipal Cursos, talleres y actividades y se dirigía de forma gratuita a personas con más de 65 años a toda la oferta del programa formativo TIC.

2016. Se programaron dos talleres de iniciación a la informática e internet por personas mayores dentro de la oferta FormaTIC, que se realizaron al Casal de las Escodines. Esta oferta se divulgó mediante la publicación municipal Cursos, talleres y actividades. En el caso de las personas con más de 65 años, se ofreció un descuento del 50% en los cursos de iniciación a la informática. El resto se cobró a un precio de 3€/hora.

Acción 4. Personas mayores y civismo (Concejalía Vivienda y Barrios)

1. Involucrar el Plan de Civismo
2. Aportar el punto de vista de la personas mayores
3. Fomentar el respeto

La acción ha aprovechado la existencia de un Plan de Civismo para fomentar un trato respetuoso hacia la personas mayores. Con este motivo, se realizaron las actuaciones siguientes:

2013. En el momento de confeccionar el Plan de Civismo, se facilitó que el colectivo de personas mayores de la ciudad haz aportaciones, con el fin de recoger sus preocupaciones a la nueva ordenanza que se estaba preparando.

2014. Con el objetivo de difundir el contenido de la ordenanza, se pidió la colaboración de personas voluntarias mayores de 65 años, con el fin de participar en las acciones de difusión. La acción no supuso ningún gasto excepcional, si no que se sostuvo con recursos ordinarios. Una vez finalizada la fase de aportaciones, el Plan de Civismo se aprobó y sólo falta velar por su aplicación y, si es necesario, su actualización.

Acción 5. Voluntariado sénior (Concejalía de Personas mayores)

1. Contactar con entidades
2. Recoger datos y variables
3. Diseñar un espacio web con la compilación de la información
4. Confeccionar un catálogo del voluntariado
5. Promover acciones en red: manifiesto, ...

La acción ha consistido al confeccionar un catálogo que permitiera identificar las acciones que se estaban desarrollando con la participación de personas voluntarias y hacer difusión posterior. Se han realizado las actuaciones siguientes:

2013. Se ha presentado el catálogo de voluntariado en forma de web, bajo la denominación Regala temps. La web recoge la oferta de voluntariado que existe en la ciudad. La plataforma está preparada para ofrecer una cierta interacción, en relación a la oferta y demanda de efectivos de voluntariado. Previamente, con el fin de recoger la información relacionada con las personas mayores, se hizo un estudio sobre el voluntariado sénior en la ciudad, que determinaba que el voluntariado era una actividad presente en la ciudad, pero con una presencia inferior a la prevista por otros estudios de ámbito estatal, probablemente debido a la variable edad.

2014. Se ha mantenido la web activa, con el fin de facilitar información sobre el mundo del voluntariado a nivel local.

Acción 6. Pla de accesibilitat (Concejalía Calidad urbana y servicios)

1. Definir las actuaciones a hacer por cada uno de los ámbitos siguientes: urbanismo, edificación, transporte público, comunicación (señalización, ...)
2. Desarrollar los Planes de adecuación del espacio público de los barrios de la Font dels Capellans, Balconada y Padre I. Puig

La acción ha consistido en la elaboración de un Plan de accesibilidad para definir las intervenciones necesarias a la ciudad, todo e incorporando la perspectiva de edad.

2016. La propuesta de mejora de la accesibilidad se ha centrado en el ámbito físico de la ciudad. A pesar de que no ha sido posible realizar el Plan de Accesibilidad tal y cómo se había previsto, atendidos los condicionantes presupuestarios, se ha hecho una Auditoría de la vía pública que identifica las acciones a realizar en el futuro.

Así, a partir de esta Auditoría, se han identificado aquellas calles con más déficits en materia de accesibilidad, mientras que se está terminando el inventario de los pasos de peatones con el objetivo de determinar aquellas actuaciones que resulten necesarias para lograr el nivel de accesibilidad requerido al espacio público.

Por otra banda, se ha previsto realizar Planes de adecuación del espacio público a los barrios de la Font dels Capellans, la Balconada y Padre Ignasi Puig, que con actuaciones que se prevén iniciar el 2017 (como la mejora de los interiores de los octogonales de la Font).

Acción 7. Adecuación del mobiliario urbano (Concejalía de Calidad urbana y servicios)

1. Sustitución progresiva de mobiliario urbano con criterios de edad
2. Gestionar la reposición del nuevo mobiliario a medida que sea necesario
3. Provisión de nuevo mobiliario con criterios de edad

La acción ha consistido al aplicar un Plan de renovación del mobiliario urbano que tenga en cuenta criterios de edad, a medida que las necesidades de mantenimiento lo requieran. Se han realizado las actuaciones siguientes:

2014. Se ha sustituido progresivamente los bancos deteriorados por otros más confortables y con respaldo, también se ha ido rebajando de manera progresiva diferentes pasos de peatones para hacerlos más accesibles.

2015. Se ha continuado sustituyendo progresivamente los bancos deteriorados por otros más confortables y con respaldo, también se ha ido rebajando de manera progresiva diferentes pasos de peatones para hacerlos más accesibles.

2016. Como en los años anteriores, se ha continuado sustituyendo progresivamente los bancos deteriorados por otros más confortables y con respaldo, igualmente se ha ido rebajando de manera progresiva diferentes pasos de peatones para hacerlos más accesibles.

Acción 8. Un entorno agradable (Concejalía Calidad urbana y servicios)

1. Definir espacios lúdicos y deportivos apropiados por la edad
2. Mantener itinerarios urbanos accesibles
3. Difundir el proyecto de voluntariado por el medio ambiente, mediante la Coordinadora de Jubilados y pensionistas
4. Informar y dar a conocer la Anilla Verde de la ciudad, fomentando la tutela de espacios a cargo de entidades y favoreciendo complicidades para hacer más cosas

La acción ha consistido al aprovechar las potencialidades del entorno urbano para favorecer complicidades con los ciudadanos. Se han realizado las actuaciones siguientes:

2014. Desde Medio ambiente se han realizado varias actuaciones en colaboración con entidades de personas mayores o destinadas a usuarios con criterios de edad:

1. Se ha dado a conocer la Anilla Verde de la ciudad, fomentando el apadrinamiento de espacios a cargo de entidades y favoreciendo complicidades para ampliar el abanico de actuaciones. Concretamente, la Coordinadora de Jubilados y pensionistas ha apadrinado el itinerario de la Torre Santa Caterina. Diferentes entidades han ido organizando salidas guiadas por la Anilla Verde y desde el Ayuntamiento se ha hecho difusión.

2. Se ha firmado un convenio con diferentes entidades para apadrinar itinerarios o tramo de itinerarios de la Anilla Verde. Dos están formadas por personas mayores de 60 años: la Coordinadora de Jubilados y Divendres al sol. Cuidan de la limpieza regular del espacio que custodian y colaboran en la organización de la Marcha por la Anilla Verde.

3. Se ha dado continuidad a los itinerarios señalizados anteriormente: Collbaix (2013) y Riera de Rajadell (2011).

2015. Se ha establecido una colaboración con la Fundación Itinerarium, con el fin de disponer de circuitos inclusivos a la natura, con el fin de facilitar la práctica del deporte, entre las personas con más dificultades (personas ciegas, sordas, con dificultades de movilidad, con dificultades intelectuales, con dificultades mentales y personas grandes). Dentro de este acuerdo, se ha inaugurado un circuito inclusivo situado en la anilla verde de Manresa, que ofrece dos itinerarios. El primero, es un circuito circular que consta de 3,86 kilómetros y de 139 metros de desnivel. Se trata de un itinerario con salida y llegada a Torre Lluvià, pasando por el Gorg Blau, por el tramo adoquinado, y la casa modernista la Morera. El segundo, es apto para handbikes, sillas de ruedas eléctricas y joëlletes, sigue el torrente de Rajadell en un recorrido de ida y retorno de 2'5 kilómetros en total y con un desnivel de 83 metros, con destino al Gorg Blau.

Acción 9. Mapa de espacios lúdicos (Concejalía de Personas mayores)

1. Identificar puntos estratégicos
2. Compartir idoneidad
3. Hacer difusión de los actuales

La acción ha consistido al dibujar un mapa que sirviera para prever instalaciones futuras de espacios lúdicos para la personas mayores a la ciudad, distribuidos por diferentes puntos estratégicos a medida que sea posible. Se han realizado las actuaciones siguientes:

2014. Con la voluntad de apostar por una ciudad provista de Espacios Lúdicos y de salud para la personas mayores, se identificó puntos estratégicos que facilitarían el acceso a toda la población. Por esta razón, se creó una comisión formada por técnicos de deportes, barrios, territorio y personas mayores que han confeccionado una Mapa de espacios lúdicos de Manresa. La Comisión revisó la distribución de los espacios de la ciudad instalados en aquel momento e identificaron puntos donde, en el futuro, habría que contemplar nuevas instalaciones. Con la instalación de nuevos espacios, se ofrecen sesiones divulgativas y material imprimido para facilitar el uso de las instalaciones. La acción se ha dado por acabada.

Acción 10. Ciudad más segura (Concejalía de Seguridad Ciudadana)

1. Charlas preventivas de seguridad
2. Asesoramiento ante las campañas abusivas
3. Aplicar el ordenanza de civismo
4. Campañas dissuasives y multas a los alimentadores
5. Estudiar posibles cambios circulatorios mediante la ponencia de circulación

La acción ha agrupado los proyectos orientados a mejorar la seguridad de las personas y a hacer que la ciudad sea más agradable por sus ciudadanos. Se han realizado las actuaciones siguientes:

2014. Desde la Policía local se desarrollaron varias actuaciones con el fin de mejorar la percepción en seguridad en la ciudad:

1. El estudio Análisis de la percepción de inseguridad de la personas mayores de Manresa.
2. Diseño de un tríptico divulgativo de la oferta formativa para ofrecerlo desde Educación Viaria y realización de charlas divulgativas por diferentes puntos de la ciudad.
3. Actuación como policía administrativa, con el fin de detectar y prevenir falsas inspecciones, ...

2015. Se dieron continuidad a las acciones formativas para mejorar la seguridad ciudadana, relacionadas con la seguridad y autoprotección y sobre el uso del teléfono móvil en caso de emergencia.

2016. Se ha contado con el Servicio de Mediadoras del Plan Ocupacional del mes de junio a diciembre del 2016, que permitió hacer un estudio de diferentes variables al barrio de las Escodines entre una de ellas: 1/ el estado del tránsito a algunos de las calles y cómo esto afectaba a los peatones, entre ellos a la personas mayores; 2/ la poca utilización de un parque lúdico de salud adecuado por la personas mayores y 3/ actitudes poco respetuosas al Casal por parte de un grupo de menores donde van sobre todo niños y personas mayores. También, se celebró un encuentro para recoger demandas y propuestas sobre las necesidades del barrio.

Acción 11. Programa de rehabilitación de la vivienda (Concejalía Acción Social)

1. Reformas básicas en la vivienda de las personas grandes más vulnerables, a partir de arreglos consistentes en reparaciones, pequeñas obras no estructurales e instalación de ayudas técnicas en el interior de las viviendas, para mejorar las condiciones de accesibilidad, seguridad, higiene y habitabilidad mínimas.

La acción ha consistido al ofrecer pequeñas reformas imprescindibles porque el beneficiario disfrutara de autonomía y calidad de vida en su domicilio. Se han realizado las actuaciones siguientes:

2014. El proyecto se ha realizado mediante una importante aportación de la Diputación de Barcelona. Concretamente, el tipo de intervención que se puede hacer está relacionada con mejoras en el baño, en la cocina y con la mejora o facilitar la movilidad por dentro de la vivienda. Aunque la mayoría, acaba concretándose en el baño y en la mejora de la accesibilidad. Las acciones realizadas han sido: sustitución de bañera por ducha o de ducha por ducha (a ras del suelo), colocación de ayudas técnicas, adaptación de lavabo, tratamiento antideslizante de pavimentos, cambio de grifos, sustitución de inodoro, ampliaciones de puertas, eliminación de bidet, adaptación de la bañera, sustitución de placa de gas por placa eléctrica, adaptación de ducha, eliminación de escalones.

Como criterio general, las familias han asumido la totalidad del coste de la tasa de otorgamiento de licencias urbanísticas (109€ por cada una) y el impuesto sobre construcciones, instalaciones y obras. En este impuesto la ordenanza municipal contempla una bonificación del 95% en determinados supuestos, entre ellos los beneficiarios del Programa de arreglos. De los 24 casos, a 5 se los ha apoyado en el pago de la tasa y del impuesto.

2015. La actuación continuó en línea con el qué se ha expuesto por el año 2014. Las familias asumieron la totalidad del coste de la tasa de otorgamiento de licencias

urbanísticas (132€ por cada una) y el impuesto sobre construcciones, instalaciones y obras. En este impuesto la ordenanza municipal contempla una bonificación del 95% en determinados supuestos, entre ellos los beneficiarios del Programa de arreglos. De los 24 casos atendidos, a 5 se los apoyó en el pago de la tasa y del impuesto.

2016. No se ha realizado ninguna actuación dado que la aportación de la Diputación es de carácter bianual y este año no corresponde.

Acción 12. Mejora de la movilidad urbana (Concejalía de Movilidad)

1. Redacción de una ordenanza reguladora de reservas de estacionamiento a personas con movilidad reducida
2. Mejora de itinerario de peatones: accesibilidad
3. Pacificación del tránsito: elementos reductores de velocidad, mejora seguridad cruces,...

La acción ha agrupado diferentes mejoras para facilitar la movilidad y el transporte a la ciudad desde la perspectiva de edad. Se han realizado las actuaciones siguientes:

2013. Se aprobó una ordenanza reguladora de los aparcamientos reservados por personas con movilidad reducida que modificaba el modelo vigente hasta el momento. Dado que las plazas han pasado a ser nominativas.

2014. Se empezó a implementar la normativa, a medida que la disponibilidad presupuestaria lo ha permitido. Esta actuación ha supuesto contar con 216 plazas de estacionamiento para personas con movilidad reducida y 72 elementos reductores de velocidad.

2015. Se ha incrementado el número de plazas de estacionamiento para personas con movilidad reducida hasta 217 y el número de elementos reductores de velocidad hasta 102.

2016. Continúa el incremento de mejoras, hasta disponer de 218 plazas de estacionamiento para personas con movilidad reducida y 106 elementos reductores de velocidad.

Acción 13. Promoción del uso del transporte público (Concejalía de Movilidad)

1. Formación dirigida a las personas mayores
2. Formación dirigida a los conductores de los autobuses
3. Política tarifaria que facilite el acceso al transporte público por criterios económicos
4. Mejora progresiva de las paradas de buzo (andenes de hormigón, bancos, marquesinas,...
5. Incorporación de nuevos letreros informativos electrónicos a las paradas del buzo urbano

La acción pretende fomentar el uso del transporte público entre las personas de más de 65 años, ofreciendo conocimientos y herramientas que proporcionen autonomía y seguridad a los viajeros para mejorar en confort y seguridad. Se han realizado las actuaciones siguientes:

2013. Se ha hecho un acuerdo de Pleno para incrementar el límite de ingresos un 10% por encima del SMI y aumentar el número de usuarios potenciales.

2014. Se han iniciado varias actuaciones para promover el transporte público:

- Se han probado autobuses híbridos que ofrecen más estabilidad a los pasajeros y son más silenciosos.
- Se ha habilitado las paradas del transporte público para hacerlas más confortables: nuevos paneles informativos con horarios más legibles; instalación de nuevas marquesinas; bancos a todas las paradas.
- La empresa concesionaria ofrece cursos a los conductores de los autobuses para mejorar sus capacidades.

Al acabar el año, la ciudad cuenta con 47 marquesinas, 20 andenes de hormigón, 94 bancos instalados a las paradas de autobús y nuevos letreros electrónicos instalados en la ciudad que han supuesto un coste de 25615 EUR. Finalmente, se mantienen vigentes 3033 beneficiarios de la tarjeta social del transporte público.

2015. Se han continuado las mejoras en el transporte público de la ciudad y el número de marquesinas instaladas llega a 60, los andenes de hormigón a 25 y se ha incrementado el número de letreros electrónicos instalados hasta 16. En conjunto, ha supuesto un coste de 90574 EUR. Finalmente, el número de beneficiarios de la tarjeta social del transporte público ha sido 3012.

Se han comprado 2 buses híbridos para la flota del servicio de buzo urbano, que hacen menos emisiones acústicas y de contaminantes. También mejoran la confortabilidad de los usuarios dentro del autobús.

2016. El número de beneficiarios de la tarjeta social del transporte público se ha situado en 2761 y se ha continuado manteniendo el resto de mejoras.

Por esta ocasión, se ha programado el taller Un viatge segur, con el fin de ofrecer los conocimientos y las herramientas necesarias para que la personas mayores pueda ganar en autonomía y seguridad aprendiendo a viajar en transporte público de manera confortable y segura, mostrando el funcionamiento de la red de autobuses del municipio y descubriendo todas las posibilidades que ofrece. El taller se ha realizado durante las primeras semanas del 2017 en la Sala Polivalente de la Font dels Capellans.

Acción 14. Sensibilización y educación viaria (Concejalía de Seguridad Ciudadana)

1. Divulgar la actividad
2. Coordinar las demandas
3. Impartir las sesiones

La acción ha consistido al ofrecer una actividad formativa impartida por técnicos municipales a diferentes centros de la ciudad en la que se hablará básicamente de compartir la calle, experiencias, vivencias y accidentes. Se han realizado las actuaciones siguientes:

2014. Se ha dado continuidad a la Campaña “No et saltis el pas” con el objetivo de sensibilizar y dar respuesta al incremento del número de atropellos registrados en la ciudad, a lo largo de los últimos meses. Se ha firmado un convenio con los medios locales por el cual se comprometen a implicarse activamente en las acciones previstas al hacer difusión en sus respectivos medios.

2015. Se ha dado continuidad al objetivo de observar la implicación de las personas mayores en los accidentes de tráfico, resultando un incremento del número de accidentes con la participación de personas mayores respecto el año pasado.

2016. Por parte de la unidad de tránsito se han efectuado intervenciones al programa de radio del Canal Taronja "L'hora L Catalunya Central" con una frecuencia mensual, como mínimo de enero a junio y de septiembre a diciembre con una duración mediana de 45 minutos por sesión. Se a decir, se han contabilizado 6.5 horas de radio tratan temas como:

- La percepción de peligro al cruzar las personas mayores.
- La pérdida de visión y reflejos en la conducción de la personas mayores.
- Cómo afectan los cambios de estación en la percepción por parte de las personas de los vehículos que circulan por las vías urbanas.
- Los abuelos como grandes usuarios potenciales del transporte público.
- El grado de victimización y morbilidad al ser víctimas de atropellos de los mayores de 65 años.
- El efecto educador de los abuelos cuando traen y/o recogen a los niños a la escuela.
- Los abuelos como observadores del entorno al tránsito.

Acción 15. Mis recuerdos (Concejalía de Personas mayores)

1. Convocar premio
2. Difundir bases
3. Recibir obras
4. Hacer veredicto
5. Exposición de las obras presentadas al concurso

La acción consiste en una convocatoria bianual de un concurso de fotografías antiguas, con el nombre Els meus records que proporcione protagonismo a las vivencias y recuerdos de la personas mayores. Hacer difusión con el objetivo de destacar el papel que tiene las personas mayores en la recuperación de la historia del municipio. Se han realizado las actuaciones siguientes:

2014. Se ha convocado el concurso de fotografía "Els meus records". El concurso tiene el objetivo de incrementar el conocimiento de la historia de Manresa a través de la difusión de imágenes antiguas, poniendo en valor la experiencia y los recuerdos que conserva la personas mayores, además de promover la participación ciudadana por medio del uso de las nuevas tecnologías como el escáner, el correo electrónico, imágenes online, etc. Es un concurso abierto a los ciudadanos de más de 65 años que quieran participar con fotografías de su propiedad captadas a cualquier espacio de Manresa antes del año 1980.

2015. Cómo que la actuación es bianual, este año no se ha realizado ninguna actividad.

2016. Se ha realizado una nueva convocatoria del concurso de fotografía "Mis recuerdos", con el objetivo de incrementar el conocimiento de la historia de Manresa a través de la difusión de imágenes antiguas, poniendo en valor la experiencia y los recuerdos que conserva las personas mayores. El concurso se abre a todos los ciudadanos mayores de 65 años que quieran aportar fotografías de su propiedad captadas a cualquier espacio de Manresa antes del año 1980.

Acción 16. Art k'suma (Concejalía de Personas mayores)

1. Convocar beca

2. Seleccionar proyecto ganador
3. Hacer seguimiento del proceso creativo
4. Exponer el trabajo realizado

La acción quiere fomentar el intercambio creativo entre generaciones desde cualquier de las disciplinas artísticas. Se han realizado las actuaciones siguientes:

2013. Se ha convocado la Beca Art k'suma. La convocatoria busca fomentar el intercambio creativo entre generaciones dentro del ámbito del arte desde cualquier de sus disciplinas: plásticas, musicales, visuales,... con el objetivo de promover la cooperación y el intercambio de experiencias entre personas de edades diferentes. Se plantea con la voluntad de facilitar el trabajo conjunto de artistas procedentes de generaciones diferentes y, si hace falta, también de disciplinas diferentes. El proyecto ganador fue la realización de una pintura mural a la Pl. Prat de la Riba sobre el ciclo vital.

2014. Se ha realizado una nueva convocatoria de la Beca Art k'suma y el proyecto ganador fue Flux que consiste en la realización de un cortometraje sobre la sinfonía de una ciudad.

2015. La propuesta artística ganadora de este año ha sido Pintemos St. Andreu, que ha consistido en la realización de un vídeo mapping interactivo sobre la fachada del Hospital de Santo Andreu, realizado por un colectivo de artistas junto con un grupo de usuarios del centro.

2016. Este año se ha cambiado la modalidad de beca, por la de designación directa. La propuesta artística que se ha trabajado, ha sido el proyecto El que no se lo creía, a cargo de Aina Sallés Perramon, de 28 años que ha girado alrededor de la trayectoria vital de su abuelo. El proyecto se ha acabado con la edición de un libro, con la entrega de 20 ejemplares por el Ayuntamiento de Manresa, con el fin de distribuirlos por las bibliotecas públicas y por otros puntos de interés, el resto el artista los ha puesto a la venta.

Acción 17. Pequeños y grandes (Concejalía de Enseñanza)

1. Contactar con las entidades de personas mayores
2. Planificar las actividades a llevar a cabo
3. Elaborar obsequios de los niños/se por la personas mayores voluntaria

La acción preparará actividades conjuntas entre personas mayores y niños y niñas de los hogares de niños municipales. Se han realizado las actuaciones siguientes:

2014. Se han hecho intercambios entre las guarderías municipales y diferentes centros gerontológicos de la ciudad, con el fin de compartir actividades y regalos. Normalmente se hace un encuentro por curso, que puede ser por Navidad o bien por primavera. Los centros que comparten actividades son los que se describen a continuación:

- La Lluna / Residencia Sagrada Familia
- La Llum / Casal Cívico Mion-Puigberenguer
- Petit princep / Talleres AVV Ctra. Santpedor y Escodines

2015. Se ha dado continuidad en el programa de intercambios entre los Hogares de Niños municipales y diferentes centros gerontológicos de la ciudad, con el fin de

compartir actividades y regalos. Normalmente se hace un encuentro por curso, que puede ser por Nadal o bien por primavera. Los centros que comparten actividades son los que se describen a continuación:

- La Llum / Casal Cívico Mion-Puigberenguer
- Petit príncep / Talleres AVV Ctra. Santpedor y Escodines

2016. Se ha dado continuidad en el programa de intercambios entre los Hogares de Niños municipales y diferentes centros gerontológicos de la ciudad, con el fin de compartir actividades y regalos. Normalmente se hace un encuentro por curso, que puede ser por Nadal o bien por primavera. Los centros que comparten actividades son los que se describen a continuación:

- La Lluna / Residencia Sagrada Familia

Acción 18. Recuerdos de personas mayores con demencia (Concejalía de Servicios Sociales)

1. Explicación de vivencias vividas durante la niñez de diferentes personas mayores con demencia a un grupo de niños

La acción busca realizar un intercambio de personas mayores con demencia y niños para poder revivir y recordar la niñez de estas personas explicándola a los niños. Se han realizado las actuaciones siguientes:

2014. Se ha organizado visitas de los usuarios de la Asociación de Familiares de enfermos de Alzheimer a centros escolares, con el fin de compartir experiencias personales. Este año, se han efectuado las visitas en los centros siguientes:

- IES Guillem Cató

2015. Se ha intentado dar continuidad a la acción iniciada el 2014, pero los centros escolares no han sido basta receptivos con la propuesta. Por el que se ha iniciado un replanteamiento que se concretará el año siguiente.

2016. Se ha elaborado lo proyecto laia, explica'm un conte, a partir de una idea original de profesionales de la Asociación de Familiares de enfermos de Alzheimer, con el objetivo de fomentar el conocimiento de la enfermedad entre los niños y niñas de 6 a 10 años. La propuesta ha contado con el apoyo de los presupuestos participativos del Ayuntamiento de Manresa, que ha permitido trabajar con un dibujante y una contadora de cuentos que han confeccionado un material que se distribuirá en apoyo digital por los centros escolares.

Acción 19. Servicios sociales cercanos (Concejalía de Servicios Sociales)

1. Difundir el proyecto Més aprop
2. Folletín sobre los recursos para la personas mayores
3. Mejorar la divulgación de los servicios sociales y de los servicios de atención a la dependencia
4. Acercar los servicios sociales a la personas mayores

La acción se orienta a hacer más visible los recursos sociales que se destinan a la personas mayores, mediante una ampliación de la información y de establecer una relación de confianza. Se han realizado las actuaciones siguientes:

2014. Con el fin de acercar los servicios sociales a las personas mayores, se han desplegado las actuaciones siguientes:

1. Celebración de una Jornada sobre los Servicios sociales el día 31 de mayo de 2014, con el objetivo de dar a conocer la cartera de servicios que ofrecen.
2. Actualización de la web municipal, con información de los recursos disponibles.
3. Realización del proyecto Más cerca, con el fin de visitar personas mayores que viven solas, aprovechando la visita para distribuir guías para la personas mayores con la información de los recursos disponibles.

2015. Se ha dado continuidad a las actuaciones iniciadas anteriormente: Jornada sobre los Servicios sociales y difusión del proyecto Más aprop.

2016. Se han iniciado dos actuaciones nuevas.

1. Campaña Tens veïns al costat? Dona suport als veïns! Se ha realizado con el objetivo de acercar a los Servicios Sociales a la población de personas grandes en situación de riesgo. La campaña busca detectar personas de edad que viven solas, sin red relacional y que viven en condiciones deficientes. La campaña ha supuesto un gasto total de 188,75 €.
2. Sesiones grupales sobre la dependencia con el objetivo de agilizar la información que se proporciona a los usuarios. Este año, se han realizado 15 sesiones, con un coste que se estima de 613,31 €.

Acción 20. Prevenir situaciones de maltrato (Concejalía de Servicios Sociales)

1. Protocolo de actuación contra los maltratos
2. Campaña de prevención

La acción agrupa las actuaciones que buscan prevenir los maltratos. Se han realizado las actuaciones siguientes:

2014. Se han desarrollado tres trabajos.

1. El mes de junio, alrededor del Día internacional contra el abuso y el maltrato a la personas mayores, se realizó un Photocall con el fin de difundir diferentes consignas relacionadas con el buen trato a las personas mayores. Se preparó un fondo para hacer las fotografías, con mensajes de Buen trato.
2. Se ha impartido un programa formativo dirigido a voluntarios de Cruz Roja, con el fin de sensibilizarlos para la detección de situaciones de riesgo.
3. Se ha hecho una campaña informativa sobre los maltratos económicos mandando una carta de sensibilización e información a los directores de las oficinas bancarias de la ciudad.

2015. Se ha programado la obra Escenes amb tracte de Ester Colell, Josep M. Parcerisa y Sònia Pallarès, adaptada y dirigida por Jaume Costa. Representada a cargo de los grupos Grupo l'Esplai Artesenc y de Nei Teatro de Artés. La obra es un recorrido por seis historias diferentes, pero un mismo fondo: los maltratos y el abuso a la personas mayores. Sirve para difundir un mensaje de concienciación, alrededor de los maltratos a la personas mayores.

2016. En motivo del Día internacional de la presa de conciencia del abuso y el maltrato hacia las personas grandes que se celebra el día 15 de junio, se organizó la charla El papel de abuelos y abuelas a la familia, aprender a poner límites para evitar situaciones abusivas, a cargo de M. Jesús Comellas, doctora en psicología y experta en el mundo de la educación.

Acció 21. Informació i prevenció de la salut (Concejalía de Servicios Sociales)

1. Editar y hacer difusión de un tríptico informativo sobre qué hacer ante una urgencia médica
2. Programa formativo sobre temas preventivos en salud

La acción quiere proporcionar una adecuada información a los ciudadanos con el fin de que puedan utilizar los servicios sanitarios de la forma más eficiente, todo y promoviendo un modelo de salud de tipo preventivo. Se han realizado las actuaciones siguientes:

2013. Se editó un flyer sobre las urgencias médicas, del que se hicieron 5000 ejemplares y se distribuyó por varios puntos de interés para la población y personas grandes: Casals, Servicios gerontológicos de la ciudad, ...

2014. Se ha impartido el Curso Cuidem la nostra salut, a cargo de personal de la Unidad de Salud del Ayuntamiento de Manresa. Con esta actuación se da la acción por finalizada.

Acció 22. Deporte y salud (Concejalía de Deportes)

1. Ciclo de Paseos A 100 cap als 100 dentro y fuera del término municipal de Manresa
2. Ciclo de Paseos Pas a pas para mejorar la calidad de vida de personas sedentarias

La acción consiste al ofrecer un programa de actividades fisicodeportivas que ayuden a mantener el grado de autonomía física y a mejorar el equilibrio psíquico y emocional. Se han realizado las actuaciones siguientes:

2013. Se ha ofrecido las dos modalidades de paseos: Pas a pas, fent salut y el ciclo de Paseos A 100 cap als 100.

2014-16. Se ha continuado ofreciendo las dos modalidades de caminatas: Pas a pas, fent salut y el ciclo de Paseos A 100 cap als 100, de acuerdo con la participación que se detalla a continuación.

Acció 23. Plan de formación para los profesionales de proximidad (Concejalía de Ocupación)

1. Hacer la compilación y posterior difusión de la oferta formativa.
2. Estar en contacto con el Departamento de Enseñanza y la INS Guillem Cató para asesorar sobre las convocatorias de reconocimiento de competencias y los trámites necesarios para acceder -.
3. Asesorar en el proceso a hacer para superar las pruebas

La acción prevé divulgar la formación existente en el Bages tanto de formación ocupacional continua como de formación profesional reglada (ciclos formativos) relacionada con la atención sanitaria y sociosanitaria. Se han realizado las actuaciones siguientes:

2014. La situación de crisis repercute en la situación económica de las familias que a la vez recuperan el papel cuidador, prescindiendo de la figura de profesionales para atender la cura. Este cambio de tendencia, repercute en las necesidades de formación de los profesionales y en la acreditación que necesitan. A pesar de todo, se considera que se está dando respuesta a las demandas formativas que se puedan pedir y se participa en un stand para dar información a la Feria del Estudiante.

2015. Este año, ha cambiado el sistema de acreditación la Generalitat de Cataluña ha asumido directamente la acreditación, derivando a la persona al centro formativo donde se puede cursar el ciclo formativo ligado al oficio a acreditar. Por este motivo, la acción se ha visto limitada a la divulgar la oferta informativa y formativa, sin conocer el número de acreditaciones realizadas, dado que las gestiona directamente la Generalitat de Cataluña. Por otra banda, se ha continuado participando en la Feria del Estudiante, mediante un stand desde el que se proporciona información.

2016. Se ha ofrecido el taller de atención sociosanitaria a personas dependientes en instituciones sociales, con una duración de 470 horas y que ha contado con la participación de 15 personas, que han seguido los contenidos relacionados con el temario siguiente:

- Espaldarazo en la organización de intervenciones en el ámbito institucional
- Intervención en la atención higiénico-alimentaria en instituciones
- Intervención en la atención sociosanitaria en instituciones
- Espaldarazo psicosocial, atención relacional y comunicativa en instituciones
- Módulo de prácticas profesionales no laborales
- Módulo de formación complementaria: investigación de trabajo, PRL, medio ambiente e igualdad de género.

También, como en años anteriores, se ha mantenido la participación al stand informativo de la Feria del Estudiante.

Acción 24. Detección personas con demencia por parte del comercio (Concejalía de Servicios Sociales)

1. Detectar por parte del comercio las personas con demencia y comunicarlo a la Afabbs

La acción quiere concienciar al comercio de la detección de las personas con demencia y comunicación a la Asociación de Familiares de Enfermos de Alzheimer del Bages, Berguedà y Solsonès. Se han realizado las actuaciones siguientes:

2014. Desde los Servicios Sociales municipales se ha elaborado un protocolo de intervención que tiene por finalidad informar a los comerciantes sobre cómo pueden actuar, en el caso de identificar algunas personas que presenten el perfil definido, mediante las actuaciones siguientes:

1. Redacción y consenso de la actuación a realizar.
2. Difusión de los contenidos, mediante un folletín informativo, a los socios de la UBIC.

2015. Se ha alimentado la implicación de los comercios participantes con el fin de que tengan presente el protocolo de intervención que se diseñó el año anterior.

2016. Se ha dado continuidad a la actuación iniciada en 2014, aunque no haya dado ningún resultado visible.

Acción 25. Catálogo de actividades (Concejalía de Personas mayores)

1. Diseñar una oferta de actividades atractiva e innovadora
2. Compartir la propuesta con los agentes del sector
3. Gestionar su aplicación

La acción consiste al confeccionar un catálogo de actividades anual que agrupe toda la oferta de formación y animación dirigida a Casals de personas mayores y entidades de la ciudad con interés para disponer de una programación estable de actividades por sus usuarios, mediante un tipo de gestión compartida. Se han realizado las actuaciones siguientes:

2014. Se ha configurado un catálogo de actividades con toda la oferta de formativa y de animación dirigida a Casals de personas mayores y entidades de la ciudad que han mostrado su interés, con el objetivo de conseguir una gestión compartida.

2015. Se ha continuado ofreciendo el catálogo de actividades, con unos contenidos que se han visto ampliados.

2016. Se ha redefinido algunos contenidos y estableciendo un convenio regulador del taller más pedido Cançons de tots els temps.

Acción 26. Cultura + 65 (Concejalía de Cultura)

1. Reducción de precios a mayores de 65 años
2. Programar propuestas de interés por el colectivo de las personas mayores
3. Mejorar la accesibilidad a los equipamientos
4. Servicio de préstamo bibliotecario a domicilio
5. Incorporar la dimensión intergeneracional en las acciones de difusión y recuperación patrimonial

La acción significa incorporar políticas de difusión y de precios adaptados a las necesidades de la personas mayores. Se han realizado las actuaciones siguientes:

2014. Se han realizado varias actividades:

1. El Teatro Kursaal programa sesiones especiales para personas mayores, concebidas y pensadas para personas de más de 65 años, con horarios especiales y precios reducidos.
2. Mensualmente se traen lotes de libros, de revistas, cd's y películas a 5 residencias de ancianos (Hospital de Sant Andreu, Sant Andreu, Mutuam, Font dels Capellans y Valldaura). Este año se han prestado 1856 documentos.
3. Desde el Espacio Memorias se ha programado un taller para recuperar los recuerdos y las vivencias de modistas y costureras, con el fin de explicarlo a las generaciones más jóvenes.

2015. Se ha dado continuidad a las actuaciones iniciadas anteriormente, incrementando el número de propuestas y el número de espectadores.

2016. Se ha continuidad ofreciendo la programación de espectáculos para mayores de 65 años, dentro de los niveles logrados en años anteriores. Desde Patrimonio, también se ha trabajado sobre el papel de las mujeres a las fábricas.

Acción 27. Acceso preferente a los actos programados a la vía pública (Concejalía de Fiestas)

1. Prever la forma de habilitar un espacio para personas grandes con movilidad reducida
2. Acordar el número de plazas a reservar
3. Difundir el espacio habilitado

La acción diseñará un Plan de acceso preferente que facilite el acceso a las personas grandes por los actos culturales y/o festivos programados a la vía pública. Se han realizado las actuaciones siguientes:

2015. Se ha habilitado un espacio reservado para 15 plazas, se trata de una plataforma de 3,5x2,40 con rampa y barandillas que se sitúa a la Pl. Mayor, con el fin de ofrecerlo a los ciudadanos con movilidad reducida que pidan acceder por orden de inscripción, mediante reserva a un número de teléfono. El acceso permite asistir a tres actos de la programación de la Fiesta Mayor de verano: la Muestra del Correfoc, el baile de Fiesta Mayor y el Pasacalle.

2016. Se ha continuado ofreciendo el espacio reservado, con la colocación de una plataforma protegida para ver los actos que se celebran a la Pl. Mayor, durante la Fiesta Mayor de verano.

Acción 28. Mentaría de proyectos emprendedores (Concejalía de Actividad Económica y Promoción de la Ciudad)

1. Crear la red de mentores.
2. Sesión formativa mentores
3. Difundir el programa por la captación de emprendedores y evaluación de los proyectos que tienen que ser mentorats
4. Asignación de los mentores
5. Seguimiento de las sesiones de trabajo

La acción se orienta a dar una ayuda y asesoramiento en materia de estrategia, relaciones profesionales, conocimientos específicos y práctica empresarial a través de reuniones y sesiones de trabajo individualizadas con emprendedores/se. Todo y buscando empresarios con una mayor trayectoria empresarial, compartan sus experiencias y conocimiento con los emprendedores/se de menor experiencia para mejorar su estabilidad y permanencia en el mercado. Se han realizado las actuaciones siguientes:

2014. La actuación ha quedado condicionada a la dinámica de la entidad SECOT y a la disponibilidad presupuestaria. Por un lado, la delegación de Secot en la Cataluña central se ha disuelto, por la otra el Servicio de Actividad Económica no obtuvo la subvención que esperaba para desarrollar la acción. Como consecuencia de estos hechos, la acción de mentoría no se ha podido llevar a cabo. Los seniors del territorio se constituyeron en una nueva asociación GEST, con el fin de apoyar a la empresa y expendedoría del territorio y se los cedió un espacio al Palacio Ferial.

2015. Se ha firmado un convenio con la entidad GEST que tiene por objeto regular la colaboración entre el Ayuntamiento de Manresa y la Asociación de Profesionales Seniors al Servicio del Territorio- Gesto! para favorecer la economía y el tejido

empresarial del territorio y establecer los mecanismos necesarios para apoyar y asesoramiento en las empresas y emprendedores del territorio. El convenio regula la colaboración con el fin de establecer acciones conjuntas en los ámbitos siguientes:

- Fomento de acciones de intercambio de conocimientos, contactos y experiencias entre emprendedores/nada y empresarios/as con experiencia, con el objetivo de lograr conocimientos vinculados a la estrategia y el desarrollo empresarial.
- Asesoramiento y análisis de negocios, con el objetivo de conseguir un diagnóstico y proponer acciones de mejora empresarial.
- Colaboración en la difusión de las acciones comunes que se realizan, para fomentar tanto el uso de los servicios que ofrece el CEDEM como los que puede ofrecer la Asociación.
- Acciones de formación conjunta para la capacitación técnica profesional.
- Asesoramientos en el análisis de dirección para empresas familiares.

2016. Se ha mantenido la acción tal y cómo se había iniciado anteriormente.

3. Relaciones institucionales y trabajo en red

OMS

- La propuesta de la OMS de hacer unas ciudades amigables con las personas mayores ha generado la adhesión de 500 ciudades, distribuidas por países de todo el mundo. El éxito de la iniciativa ha superado las expectativas que la organización tenía inicialmente y ha creado un cierto colapso de la organización en el momento de tramitar las acreditaciones y certificaciones. En nuestro caso, a finales de 2013 se envió a la OMS lo Pla de acció 2014-16, que se ha desarrollado dentro del calendario previsto.
- Una de las iniciativas que han nacido alrededor del proyecto, ha sido la creación de una plataforma digital para informar y promover intercambios entre las ciudades amigables de todo el mundo. La plataforma se encuentra colgada en la web siguiente: <http://agefriendlyworld.org/en/> donde se puede encontrar la ficha de nuestra ciudad.
- Por último, la OMS ha publicado un documento que aporta indicadores para medir el grado de amigabilidad de las ciudades. Actualmente, se ha experimentado con un grupo de ciudad de diferentes países, con la perspectiva probable que más adelante se tengan que utilizar a todas las ciudades integradas en la Red de Ciudades amigables.

IMSERSO

- El año 2013 la OMS firmó un convenio con el IMSERSO con el fin de cederle la gestión del proyecto para España y Latinoamérica. Por esta razón, se ha creado una Comisión de expertos, con el fin de aprovechar la experiencia de los municipios y de los asesores que tienen experiencia previa para generar criterios y recomendaciones que puedan ser útiles para los nuevos municipios que quieran desplegar el proyecto. El Ayuntamiento de Manresa está participando en esta comisión, aportando su experiencia, desde Abril de 2014.

- Entre otros, se están organizando diferentes jornadas de divulgación, sobre experiencias de cómo ser una ciudad amigable con las personas mayores. De momento, se ha realizado la primera en Madrid (2014), Burgos (2015), San Fernando y Zaragoza (2016) en las que el Ayuntamiento de Manresa ha participado compartiendo experiencias con otros municipios.
- Esta vinculación con el proyecto, hace que el IMSERSO dé nuestra referencia en los nuevos Ayuntamientos interesados al participar en el proyecto y, periódicamente, recibimos llamadas y/o visitas de técnicos municipales con el fin de recoger información sobre el proceso. También, se ha realizado un curso online, en el que se ha participado en relación al tema del diseño del Plan de Acción.
- Finalmente, el 14 de junio de 2017 se ha celebrado en nuestra ciudad, la Jornada como ser una ciudad amigable con la personas mayores, con el objetivo de dar a conocer el proyecto a las ciudades de la zona noroeste del país.

DIPUTACIÓN DE BARCELONA

- Compartiendo objetivos con la propuesta planteada por la OMS, la Diputación ha dibujado el proyecto Territorios amigables con la personas mayores, con el fin de hacer crecer la Red de ciudades amigables entre ciudades de la provincia. La iniciativa ha tenido una buena respuesta y actualmente son diversas las ciudades que están trabajando para organizar procesos participativos y definir su Plan de acción: Granollers, Terrassa, Berga, Igualada, Gavà y Castellar del Vallés.
- Interesa que, en el futuro, se pueda plantear la creación de una Red de ciudades amigables con la personas mayores, con el fin de iniciar un trabajo conjunto a nivel de programación y de evaluación. Esta posibilidad, abre una perspectiva muy interesante para Manresa, dado que permitiría iniciar un trabajo colaborativo con otras ciudades de características similares.

4. Evaluación interna

BALANCE

A lo largo del trienio 2014-16 se ha desarrollado el Plan de Acción tal y como estaba previsto. La mayoría de proyectos se han desarrollado siguiendo el calendario establecido, a excepción de algunos casos particulares que se han desplazado del cronograma por adelanto, por retraso o porque no se han podido realizar.

El desarrollando del Plan de Acción ha seguido bastante bien los objetivos propuestos, dado que en general se han ido realizando las acciones dentro del calendario previsto. Únicamente, hay que hacer referencia a una acción que no se ha realizado por causas externas en el Ayuntamiento de Manresa, atendida la falta de financiación para poder realizar el proyecto.

Una otro aspecto a destacar, son las acciones realizadas parcialmente. En este caso, se dan varias explicaciones. La ejecución del Plan de Acción prevé un calendario con

una duración tan amplia, que a menudo se ha visto afectada por cambios organizativos de carácter técnico o político. También, como en la argumentación anterior, algunas actuaciones se han realizado parcialmente por razones económicas propias de la coyuntura vivida durante estos años.

A la postre, un golpe valorado la totalidad del periodo el balance es positivo y la mayoría de actuaciones se valoran con resultados positivos.

GESTIÓN

Si bien, la Concejalía de Personas mayores impulsa, coordinada, dinamiza las actuaciones, el objetivo de hacer una ciudad amigable con la personas mayores implica una seria implicación de todos los departamentos municipales, que ceden una pequeña parte de sus objetivos propios en beneficio de los contenidos definidos por este proyecto.

Desde Abril del 2011, cuando el Pleno municipal aprobó la adhesión al proyecto de ciudades amigas con la personas mayores de la OMS, la institución municipal ha vivido cambios que de alguna manera u otra han repercutido en la buena marcha de las acciones previstas. Sería bueno revisar las diferentes dinámicas de trabajo planteadas y determinar qué estrategias se tendrían que iniciar para fortalecer la transversalidad en el futuro, tanto en la parte de la diagnosis, como en la parte de la gestión.

IMPACTO

En el presente documento, se ha informado de los resultados obtenidos por cada una de las acciones previstas al Plan de trabajo 2014-16, pero faltan otras valoraciones necesarias para aportar globalidad a los resultados obtenidos. Aportar una perspectiva más global, tendría que servir para tomar unas decisiones de futuro que habrá que tomar, en relación a la continuidad al proyecto. Además de los resultados obtenidos que se han presentado en el presente documento, convendría conocer el impacto ciudadano que ha tenido, tanto el proyecto como el trabajo realizado durante estos años.

Con cuyo objeto, se prevé complementar la presentación de los de resultados que se han mostrado en este informe, con estudio específico que aporte la perspectiva ciudadana. A lo largo del segundo año de esta tercera fase, se prevé complementar la evaluación con la realización de una encuesta sobre las mejoras logradas a nivel de salud y bienestar personal, un cuestionario sobre la percepción ciudadana sobre el desarrollo del proyecto y la constitución de dos grupos de referencia, con el objetivo de controlar las variaciones observadas en el tiempo, a medida que el proyecto avanza, teniendo en cuenta perfiles de diversidad de género, territoriales y socioeconómicos.

Contamos que, con la incorporación de esta nueva perspectiva, se podrá hacer una buena valoración sobre la continuidad del proyecto y sobre la oportunidad de rediseñar un nuevo plan de trabajo.